Dr. NICOLAE PREDA

LE COSIDDETTE 'PREGHIERE DEI KÁTHISMI', SECONDO IL CODICE *ATENIENSE 2478*

ROMA

2007

Scanned by CamScanner

Dedico questo libro
alla mia cara sorella F.-M.

Dr. NICOLAE PREDA

LE COSIDDETTE ‘PREGHIERE DEI KÁTHISMI’, SECONDO IL CODICE *ATENIENSE 2478*

ROMA

2007

INDICE GENERALE

Pag.

Prefazione 9
Bibliografia e sigle 11

Introduzione 15
1. *Breve presentazione paleografica del codice* Ateniense 2478 17
2. *Provenienza* 19
3. *L'editore del codice* 20
4. *Contenuto* 22
5. *Criteri ecdotici* 22

Abbreviazioni 23
Segni critici impiegati nell'edizione del testo 24

EDIZIONE DEL TESTO 25
Εὐχὴ ἑτέρα 27
Εὐχή 29
Κάθισμα α´ κτλ 31
Εὐχή 31
Εὐχὴ ἑτέρα 33
Εὐχὴ ἑτέρα 34
Κάθισμα β´ κτλ 36
Εὐχή 36
Εὐχὴ ἑτέρα 37
Εὐχὴ ἑτέρα 38
Κάθισμα γ´ κτλ 40
Εὐχή 40
Εὐχὴ ἑτέρα 42
Εὐχὴ ἑτέρα 44
Κάθισμα δ´ κτλ 46
Εὐχή 46

Pag.

Εὐχὴ ἑτέρα.......47
Κάθισμα ε´ κτλ.......49
Εὐχή.......49
Εὐχὴ ἑτέρα.......50
Εὐχὴ ἑτέρα.......50
Κάθισμα ς´ κτλ.......52
Εὐχή.......52
Εὐχὴ ἑτέρα.......53
Εὐχὴ ἑτέρα.......54
Κάθισμα ζ´ κτλ.......55
Εὐχή.......56
Εὐχὴ ἑτέρα ἣν καὶ λέγωσιν τινές, ὅταν παραπέσωσιν εἰς ῥεῦσιν.......57
Εὐχὴ ἑτέρα.......59
Κάθισμα η´ κτλ.......60
Εὐχή.......60
Ἑτέρα εὐχή.......62
Εὐχὴ ἑτέρα.......63
Κάθισμα θ´ κτλ.......64
Εὐχή.......64
Εὐχὴ ἑτέρα.......65
Εὐχὴ ἑτέρα.......66
Κάθισμα ι´ κτλ.......68
Εὐχή.......68
Ἑτέρα.......69
Ἑτέρα.......70
Εὐχὴ ἑτέρα.......72
Κάθισμα ια´ κτλ.......73
Εὐχή.......73
Εὐχὴ ἑτέρα.......74
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον.......75
Κάθισμα ιβ´ κτλ.......77
Εὐχή.......78
Εὐχὴ ἑτέρα.......79
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον.......80

Pag.

Κάθισμα ιγ´ κτλ..........82
Εὐχή..........83
Εὐχὴ ἑτέρα..........84
Εὐχὴ ἑτέρα..........85
Κάθισμα ιδ´ κτλ..........86
Εὐχή..........86
Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου..........87
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον..........90
Κάθισμα ιε´ κτλ..........91
Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως..........92
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον..........93
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον..........94
Κάθισμα ιϛ´ κτλ..........95
Εὐχὴ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου ὄρους..........96
Εὐχὴ ἑτέρα..........100
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον..........101
Κάθισμα ιζ´ κτλ..........102
Εὐχή..........103
Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου..........103
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ..........106
Κάθισμα ιη´ κτλ..........107
Εὐχή..........107
Εὐχή..........110
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον..........111
Κάθισμα ιθ´ κτλ..........115
Εὐχή..........115
Εὐχὴ ἑτέρα..........118
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον..........119
Κάθισμα κ´ κτλ..........121
Εὐχή..........121

Pag.

Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου......122
Ἑτέρα......122
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον......125
Ὠδαί......127
Εὐχαὶ διάφοροι......128
Εὐχὴ εἰς τὸν Χριστόν......128
Εὐχή......128
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν Χριστόν......130
Εὐχὴ ἑτέρα ἱκετήριος εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον......135

COMMENTO DEL TESTO......141
Breve commento sul codice *Ateniense 2478*......143
1. *Il* Salterio liturgico *e la sua divisione*......144
2. *Le Odi*......146
3. *Le cosiddette ‘preghiere dei káthismi’*......147
4. *Il codice* Ateniense 2478......148

Conclusioni generali del lavoro......151

INDICI......153

Indice alfabetico dei titoli delle preghiere......155
Indice eucologico......157
Indice innografico......160
Indice onomastico......163

PREFAZIONE

La pubblicazione di questo studio, dopo quasi quattro anni della sua presentazione come *Tesina di Licenza* presso il Pontificio Istituto Orientale, cioè il 22 novembre 2003, rappresenta a mio parere, un passo in avanti per la ricerca liturgica. Devo precisare che l'idea della pubblicazione di questo lavoro mi era stata suggerita dal P. Miguel Arranz, il coordinatore della *Tesina*, che lo aveva apprezzato e lodato; però a causa degli impegni scolastici non ho potuto pubblicarlo a quel tempo.

Il lavoro comprende una breve '*Introduzione*' in cui tratto del codice *Ateniense 2478* (*EBE 2478*), da me trovato mentre facevo una ricerca sui codici liturgici della Biblioteca Nazionale di Atene nella primavera del 2002, l'"*Edizione del testo*', un '*Breve commento*' e le '*Conclusioni generali*'.

La presentazione storico-codicologica del manoscritto poteva essere ancora ampliata, ma avendo in mente lo scopo iniziale della *Tesina*, cioè mettere in luce il contenuto del codice, specialmente quello delle preghiere, ho deciso di non aggiugere nulla alla presentazione già esistente. Trattandosi però di una pubblicazione, alcune cose che non andavano molto bene sono state cambiate o ristrutturate, ad esempio: il titolo iniziale della *Tesina*: "La presentazione del manoscritto *EBE 2478*" è diventato: "Le cosiddette 'preghiere dei káthismi', secondo il codice *Ateniense 2478*"; a mio parere, quest'ultimo renderebbe più chiara la finalità del lavoro.

Occorre precisare che anche il testo greco è rimasto quasi intatto, dal momento che non ho aggiunto altri segni di punteggiatura oltre a quelli esistenti nel codice, anche se qualche accento è stato corretto. Sebbene, alcuni tra i segni di punteggiatura siano a volte errati e non sufficienti, ho preferito conservarli nella loro forma originale; la loro correzione avverrà certamente nel caso di un'eventuale ripubblicazione del lavoro.

Per quanto riguarda la parte finale della *Tesina*, cioè il *Commento del testo*, non ci sono state aggiunte, anche se alcuni degli argomenti espressi allora potevano ovviamente ricevere un'elaborazione ed una formulazione migliore.

In conclusione, direi che il merito di questo studio è nel tentativo di mettere in discussione in maniera abbastanza semplice, alcuni aspetti interessanti sulla divisione del *Salterio liturgico*, sulla struttura delle Odi e delle cosiddette 'preghiere dei káthismi', e che diventa parte di un progetto ormai da anni realtà presso il Pontificio Istituto Orientale: la pubblicazione dei testi liturgici bizantini.

Roma, 10 maggio 2007

Dr. Nicolae Preda

BIBLIOGRAFIA E SIGLE

Arranz, M. “Les grandes étapes de la Liturgie Byzantine: Palestine-Byzance-Russie: Essai d’aperçu historique”. In *Liturgie de l’église particulière et liturgie de l’église universelle,* 43-72. BELS 7. Roma: CLV-Ed. liturgiche, 1976.

_______. “Les prières presbytérales des matines byzantines”. OCP 38 (1972) 64-115.

_______. *Le Typicon du Monastère du Saint-Sauveur à Messine.* OCA 185. Roma: PIO, 1969.

_______. *L’Eucologio Costantinopolitano agli inizi del secolo XI. Hagiasmatarion & Archieraticon (Rituale & Pontificale) con l’aggiunta del Leiturgikon (Messale).* Roma: Editrice Pontificia Università Gregoriana, 1996.

_______. “L’office de l’Asmatikos Orthros (<<matines chantées>>) de l’ancien Euchologe byzantin”. OCP 47 (1981) 122-157.

Baumstark, A. *Liturgie comparée.* Chevetogne, 1953[3].

Baur, C. *Initia Patrum Graecorum,* vol. I-II (Α-Ω). Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana 1955.

BELS = Bibliotheca *Ephemerides Liturgicae*, Subsidia.

Bernardinello, S. Linos POLITIS. *Das Skriptorium und die Bibliothek des Prodromus-Klosters bei Serres. (Wandlungen. Studien zun antiken und neueren Kunst,* Waldsassen-Bayern, 1975, p. 278-295 + 6 tav. f. t.). Scriptorium 31 (1977) 349.

BZ = *Byzantinische Zeitschrift.*

Clugnet, L. *Dictionnaire grec-français des noms liturgiques en usage dans l’Église grecque.* Paris: A. Picard et fils, 1895.

Devreesse, R. *Codices Vaticani Graeci. Tomus II. Codices 330-603.* Roma: In Bibliotheca Vaticana, 1937.

Δημητράκος, Δ. *Νέον Λεξικὸν Ὀρθογραφικὸν καὶ Ἑρμηνευτικὸν ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης.* Ἀθῆναι: Ἐκδοτικὸς οἶκος ‘Χρ. Γιοβάνη’, 1969.

DOP = *Dumbarton Oaks Papers.*

Duncan, J. *Coislin 213. Euchologe de la Grande Église.* Roma: Dissertatio ad Lauream PIO, 1983.

E.B.E. = Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος.

Follieri, H. *Initia Hymnorum Ecclesiae Graecae,* vol. I-V. Studi e Testi 211-215. Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, 1960-1966.

Giraudo, C. *L'epiclesi eucaristica. Proposta per una soluzione "ortodossa" della controversia tra Oriente e Occidente.* Roma: Dispense PIO, 2002-2003.

Guillou, A. *Les Archives de Saint-Jean-Prodrome sur le mont Ménécée.* Paris: Presses Universitaires de France, 1955.

Ἱερατικόν. Ἀθῆναι: Ἔκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2000.

Κουρνούτος, Γ. Π. *Περιγραφικός Κατάλογος χειρογράφων κωδίκων ἀρ. 2981-3121.* Ἀθήνα: Ἐθνική Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος/Τμήμα Χειρογράφων καὶ Ομοιοτύπων, (S. d.).

Liturghier. Bucureşti: Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2000.

LXX = *Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα.* Ἀθῆναι: Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, (S. d).

Maj, J. *Coislin 213. Eucologio della Grande Chiesa.* Manoscritto della Biblioteca Nazionale di Parigi (ff. 101-211). Roma: Tesi di Laurea PIO, 1990.

Mateos, J. *Le Typicon de la Grande Église. Ms. Sainte-Croix n⁰ 40, Xe siècle,* voll. I-II. OCA 165-166. Roma: PIO, 1962-1963.

_______. "Office de minuit et office du matin chez S. Athanase". OCP 28 (1962) 173-180.

_______. "Un horologion inédit de Saint-Sabas. Le Codex sinaïtique grec 863 (IXe siècle)". In *Mélanges Eugène Tisserant. Vol. III. Orient chrétien.* 2ème partie, 47-76. Studi e Testi 233. Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, 1964.

Νικολόπουλος, Π. *Περιγραφὴ χειρογράφων κωδίκων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ἀριθ. 3122-3369.* Ἀθῆναι, 1996.

Nin, M. *Ufficiatura bizantina. La Liturgia delle ore nella tradizione bizantina.* Roma: Dispense PIO, 2002-2003.

OCA = Orientalia Christiana Analecta.

OCP = *Orientalia Christiana Periodica.*

Omont, H. *Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque nationale,* Troisième partie: *Ancien fonds grec*, codd. 2542-3117. *Coislin. Supplément grec. Autres bibliothèques de Paris. Départements.* Paris: Libraire Alphonse Picard, 1888.

Παπαγεωργίου, Π. N. "Αἱ Σέρραι καὶ τὰ προάστεια, τὰ περὶ τὰς Σέρρας καὶ ἡ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου". BZ 3 (1894) 225-329.

PIO = Pontificio Istituto Orientale, Roma.

Πολίτης, Λ. "Das Skriptorium und die Bibliothek des Prodromus-Klosters bei Serres", 278-295. In *Wandlungen. Studien zun antiken und neueren Kunst.* Waldsassen-Bayern, 1975.

_______. *Κατάλογος χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ἀρ. 1857-2500.* Ἀθῆναι, 1991.

_______. *Συμπληρωματικός Κατάλογος Χειρογράφων Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης,* Τόμος IV, Suppl. 571-730. Ἀθήνα: Ἐθνική Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος/Τμήμα Χειρογράφων καὶ Ομοιοτύπων, (S. d.).

_______. "Τὸ βιβλιογραφικὸ ἐργαστήριο καὶ ἡ βιβλοθήκη τῆς μονῆς Προδρόμου Σερρῶν". Σερραϊκὰ Χρονικὰ 8 (1979) 31-55.

Psaltirea Proorocului şi Împăratului David. Suceava: Editura Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, (S. d.).

Rahlfs, A. *Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum. Auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum. Psalmi cum Odis*, vol. X^0. Göttingen, 1979.

Σακκελίωνος, Ι. *Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος.* Ἀθῆναι, 1892.

Sartore, D., A. M. Triacca e C. Cibien. *Liturgia.* Milano: Edizioni San Paolo, 2001.

Σιμωνώφ, Α. Δ. *Μέγα Προσευχητάριον*. Ἀθήνα: ἐκδ. Πελεκάνος, (S. d.).

Strunk, O. "The Byzantine Office at Hagia Sophia". In *Dumbarton Oaks Papers* 9-10 (1956) 175-202.

Taft, R. "Mount Athos: A Late Chapter in the History of the 'Byzantine Rite' ". In *Dumbarton Oaks Papers* 42 (1988) 179-194.

_______. *Storia sintetica del rito bizantino*. Collana di pastorale liturgica 20. Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1999.

Vogel, M. und V. Gardthausen. *Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance*. Leipzig: Otto Harrassowitz, 1909.

INTRODUZIONE

Mentre facevo una ricerca sui codici della Biblioteca Nazionale di Atene, nella primavera del 2002, ho trovato tra di loro un manoscritto (*Ateniense 2478*) che sembrava interessante dal punto di vista liturgico; si trattava infatti di un *Salterio liturgico*[1] contenente delle preghiere (65), per la maggior parte sconosciute e non edite.

Nell'aprile dello stesso anno trovandomi a Roma, ho presentato al P. Miguel Arranz, che abitava allora presso il Pontificio Istituto Orientale, una parte del testo di questo codice. In quella occasione egli mi ha parlato di un codice simile ad *Ateniense 2478*, di cui si conosceva soltanto l'esistenza.

L'informazione riguardo l'esistenza di un tale codice si trovava nel colophon del famoso manoscritto *Coisl. 213* (a. 1027)[2], presentato al PIO come l'‘*Eucologio della Grande Chiesa*’, cioè di Santa Sofia[3], da J. Duncan[4] e J. Maj[5].

---

[1] Vedasi il significato di questa parola in R. Taft, “Mount Athos: A Late Chapter in the History of the ‘Byzantine Rite’ ”, In *Dumbarton Oaks Papers* 42 (1988) 181 e J. Mateos, “Office de minuit et office du matin chez S. Athanase”, OCP 28 (1962) 175.

[2] <<*Euchologium Strategii presbyteri.* (a. 1027)>>, H. Omont, *Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque nationale,* Troisième partie: *Ancien fonds grec*, codd. 2542-3117. *Coislin. Supplément grec. Autres bibliothèques de Paris. Départements* (Paris: Libraire Alphonse Picard, 1888) 150.

[3] M. Arranz, *L'Eucologio Costantinopolitano agli inizi del secolo XI. Hagiasmatarion & Archieraticon (Rituale & Pontificale) con l'aggiunta del Leiturgikon (Messale)* (Roma: Editrice Pontificia Università Gregoriana, 1996) 14.

[4] *Coislin 213. Euchologe de la Grande Église* (Roma: Dissertatio ad Lauream PIO, 1983).

[5] *Coislin 213. Eucologio della Grande Chiesa.* Manoscritto della Biblioteca Nazionale di Parigi (ff. 101-211) (Roma: Tesi di Laurea PIO, 1990).

Riporto qui di seguito il contenuto del colophon:

COI:213 (cf. J. Duncan:VII, J. Maj:147)[6]:

<<1 Ἐγράφη ἡ παροῦσα τοῦ Εὐχολογίου βίβλος καὶ ἐτελειώθη
2 μηνὸς αὐγούστου ἰνδικτιῶνος 10 ἔτους 6535 (a. D. 1027),
3 κτηθεῖσα Στρατηγίῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας
4 καὶ τῶν πατριαρχικῶν εὐκτηρίων,
5 περιέχουσα πᾶσαν ἀκολουθίαν καὶ τάξιν ἀκριβῶς,
6 καθὼς ἐν τῇ ἀρχῇ ὁ πίναξ δηλοῖ,
7 ἐκτὸς τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου/
8 καὶ τῆς τριτοέκτης καὶ τῆς τῶν προηγιασμένων,
9 θελείσει τοῦ γράψαντος καὶ κτησαμένου
10 διὰ τὸ ἔχειν ταῦτα εἰς κοντάκια μεθ' ὧν καὶ ἐνεργοῦσιν.
11 Ἔχειν δὲ αὐτὸν καὶ ἐν ἑτέρῳ βιβλιδαρίῳ
12 εὐχὰς τῶν ἀντιφώνων τοῦ Ψαλτῆρος
13 ὡς στιχολογεῖ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ***74****, /*
14 καὶ τῶν ᾠδῶν εὐχὰς ***8,***
15 καὶ ἑτέρας εὐχὰς διαφόρους λεγομένας κατὰ διαφόρους καιρούς/
16 ἐπὶ κοίτην, μετὰ κοίτην,
17 επὶ κοινωνίᾳ, ἐπὶ ἐξομολογήσει,
18 εἰς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ κατάνυξιν,
19 καὶ λοιπά· ἀμφότερα ***54,***
20 καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν διαφόρων ῥητῶν περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος/
21 ταῦτα γὰρ ὧδε οὐκ ἐγράφη>>[7].

[6] M. Arranz, *L'Eucologio Costantinopolitano...*, 13-14.
[7] *Ibid.*, 13-14.

1. Breve presentazione paleografica del codice *Ateniense 2478*

Il codice di cui mi occupo (*Atheniensis gr. 2478*), viene segnato spesso con la sigla '*EBE*' (Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος) e si trova nella Biblioteca Nazionale di Atene.

Una breve descrizione paleografica del codice fu fatta da Λίνος Πολίτης: <<*Χάρτ., 27,5x20, φφ. 283, Ι, στ. 19, κολοβ., ἔτ. 1340.*

Ψαλτήριον, μετὰ τῶν ᾠδῶν.

Πολλαχοῦ ἐγκατεσπαρμέναι διάφοροι εὐχαί. Ὁμοίως προηγοῦνται (φφ. 1-4) καὶ ἕπονται (φφ. 274v-283) Εὐχαὶ διάφοροι>>[8].

Secondo la descrizione di Πολίτης, si tratta di un *Salterio liturgico* che risale al XIV secolo[9], e che contiene oltre ai salmi, nove Odi[10] e varie preghiere (65); due di queste preghiere vengono inserite all'inizio del codice e tre alla fine. In più, il codice comprende tra i salmi e le preghiere anche dei 'tropari'[11] (79), cosa cui Πολίτης non accenna.

Dopo la sommaria descrizione del codice appena menzionata, Λ. Πολίτης riporta in 16 righe un'analisi paleografica ampliata dell' *Ateniense 2478*, in cui spiega al dettaglio ogni aspetto codicologico riguardo il codice (la scrittura, la carta, la copertina e le condizioni del codice)[12].

Egli accenna poi anche all'importante colophon del foglio 247r, grazie a cui conosciamo l'anno della redazione del codice e il suo editore (copista):

Ecco il contenuto di questo colophon:

<<1 [274r] Εὔχου μοι τῷ ἀθλίῳ καὶ ἁμαρτωλῷ
*2 Νείλωνει * καὶ παρ' ἀξίαν ἱερομονάχῳ **

---

[8] *Κατάλογος χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ἀρ. 1857-2500* (Ἀθῆναι, 1991) 480-481.

[9] <<1340>>, Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[10] <<(da *odái* = canti): nel rito bizantino sono: 1. i canti scritturali dell'Orthrós; 2. il complesso dei tropari poetici del canone>>, D. Sartore, A. M. Triacca e C. Cibien, *Liturgia* (Milano: Edizioni San Paolo, 2001) 2116.

[11] Il 'tropario' = piccola strofa di metro variabile nella liturgia greca, il cui ritmo è basato sull'accento tonico, Cf. D. Sartore, A. M. Triacca e C. Cibien, *Liturgia* 2127.

[12] *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

*3 εὔχου μοι διὰ τὸν Κύριον * καὶ μὴ διὰ τὰ*
4 πολλὰ μου σφάλματα, λυπῆσαι καὶ
*5 καταράσαι με * ἀλλὰ παράβλεπε*
6 ταῦτα παναγιώτατε Δέσποτά μου καὶ εὔχου μοι
*7 τοῦ τυχεῖν ἐλέους καὶ σωτηρίας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως * ἀμήν.*
8 ἐν ἔτει ͵ςωμη[13]´>>[14].

A mio parere, il nome del copista e l'anno della scrittura del codice riportati già nel colophon del foglio 274r, non rappresentano un problema per Πολίτης; sarebbero le vicende storiche del codice, specialmente la sua provenienza, che lo spingeranno a cercare degli accertamenti.

La restaurazione della copertina[15] del codice, sembra essere per Πολίτης la chiave della storia dell'*Ateniense 2478;* secondo lui, la restaurazione avviene molto probabilmente nella prima fase della riforma dell'Ieromonaco Bessarione[16], cioè all'inizio del XVI[17] secolo: <<Da Athine, E. B. E., 2478 si apprende perfino il nome di uno dei tanti monaci-restauratori del monastero: Bessarione ieromonaco, che operò nella prima decade del s. XVI. Invero la carta da lui impiegata per il restauro riporta una filigrana (Br. 760-762) in uso fino alla fine del s. XVI, ma la datazione del Politis, che corregge una precedente del Guillou, è prudentemente circoscritta ai primi decenni del secolo, per ragioni storiche interne del codice stesso>>[18].

Attualmente, sul dorso della danneggiata copertina del codice si trova un'etichetta incollata su di esso, che comprende il titolo precedente del codice: <<Ψαλτήριον καὶ Εὐχαί>>[19].

---

[13] <<a. D. 1340>>.

[14] Ateniense 2478, **274r**; Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[15] <<Στάχωσις βυζαντινὴ (αὔλακες), ἐκ δέρματος καστανόχρου, διακόσμησις...>>, Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[16] "Das Skriptorium und die Bibliothek des Prodromus-Klosters bei Serres". In *Wandlungen. Studien zun antiken und neueren Kunst* (Waldsassen-Bayern, 1975) 290-291, Cf. Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[17] Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[18] S. Bernardinello, Linos POLITIS. *Das Skriptorium und die Bibliothek des Prodromus-Klosters bei Serres. (Wandlungen. Studien zun antiken und neueren Kunst*, Waldsassen-Bayern, 1975, p. 278-295 + 6 tav. f. t.), Scriptorium 31 (1977) 349.

[19] Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

Sempre sulla copertina del codice fu incollato inizialmente all'interno un foglio che la proteggesse, detto 'παράφυλλον'[20], che oggi non esiste. Su di esso fu riportata una breve inscrizione che parla della provenienza del codice e del suo restauratore (Bessarione ieromonaco); una sua piccola parte è rimasta finora incollata sulla copertina.

Suppongo che sia stata l'inscrizione di questo 'παράφυλλον', pubblicata parzialmente da A. Guillou[21] e integralmente da Λ. Πολίτης[22], a dare a quest ultimo ragioni sul nome del restauratore dell'*Ateniense 2478* e della sua appartenenza. Per quanto riguarda il tempo della redazione di questa breve inscrizione, Λ. Πολίτης afferma che si tratta dell'inizio del XVI[23] secolo.

Ecco il testo dell'inscrizione:

<<πφ. Iv (ἐσχισμένον) *Τ[ὸ πα]ρ[ὸν ψ]αλ[τή]ριον [ὑπάρχει τῆς μ]/ονῆς τοῦ Προδρόμ(ου) τῆς ἐν ὄ[ρη κειμέ//*
νης τοῦ] Μενικέως [ἀνεκαιν]/ίσθη δὲ τὸ παρὸν διὰ χειρὸς καμοῦ Βησαρήου ἱ[ερο//μονάχου...]/καὶ οἱ ἀναγινόσκοντες εὔχεσθαί μοι δια//
[...εἴ] τις γοῦν βουληθ(ῇ) ἐκβαλὴν αὐτὸ ἐκ τῆς μονῆς// κτλ. >>[24, 25].

2. Provenienza

In ossequio alle indicazioni dell'appena menzionato 'παράφυλλον', si potrebbe affermare che il codice *Ateniense 2478* apparteneva in realtà al Monastero di San Giovanni Battista-Serres.

Inoltre, Λ. Πολίτης nell' *Introduzione* del "*Κατάλογος*

---

[20] *Ibid.,* 480.

[21] <<*XIVe-XVe siècles:* [....] τοῦ Προδρόμου τοῦ ἐν [..............]σθη δὲ τὸ παρὸν διὰ χειρὸς καμοῦ Βησαρίου, etc. (n^0 2478, feuille de garde, XIVe-XVe siècles)>>, *Les Archives de Saint-Jean-Prodrome sur le mont Ménécée* (Paris: Presses Universitaires de France, 1955) 190; Vedasi anche Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[22] "Das Skriptorium...", 285, quadro 55b, Cf. Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[23] *Ibid.,* 480.

[24] Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...,* 480.

[25] Riporto qui la breve spiegazione di Λ. Πολίτης, che riguarda i criteri dell'edizione dell'inscrizione sopraccennata: <<Εἰς τὴν ἀνωτέρω μεταγραφήν, ἡ διπλῆ κεραία δηλώνει τέλος στίχου, ἡ δὲ ἁπλῆ διαχωρίζει τὸ ἐπικολλημένον ἐπὶ τῆς σταχώσεως τμῆμα τοῦ παραφύλλου ἀπὸ τοῦ λοιποῦ>>, *Ibid.,* 480.

χειρογράφων...”, parla di un secondo grande gruppo dei codici che provenivano dal Monastero di San Giovanni Battista-Serres e da Kosinitza (Icosifinissi) - Drama, che conteneva 247 manoscritti che si trovano oggi nella Biblioteca Nazionale di Atene (si tratta dei codici compresi tra *EBE 2396* e *EBE 2642*)[26]. La maggior parte di questi codici furono infatti il meraviglioso frutto del ‘centro scrittorio’[27] del Monastero del Prodromo[28].

Infine, il fatto che *EBE 2478* (*Ateniense 2478*) sia uno dei codici di questo gruppo, conferma ancora una volta l’ipotesi della sua molto probabile provenienza dal Monastero di San Giovanni Battista-Serres.

3. L’editore del codice

Per quanto riguarda l’editore dell’*Ateniense 2478* le cose sembrerebbero chiare dal momento che il nome del copista (Nilo Ieromonaco[29]) compare proprio nel colophon del codice[30], però come vedremo, Λ. Πολίτης menziona tra i copisti del Monastero del Prodromo (Serres) due persone chiamate Nilo, ambedue ieromonaci ed egumeni[31].

Devo precisare che il primo tra gli studiosi che parla dei copisti del Monastero del Prodromo (Serre) in un articolo del 1894 è Π. Ν. Παπαγεωργίου[32]. Anche M. Vogel e V. Gardthausen accennano nello studio del 1909[33] ai copisti del Monastero del Prodromo (Serre).

---

[26] *Κατάλογος χειρογράφων...*, κβ΄.
[27] S. Bernardinello, Linos POLITIS. *Das Skriptorium...*, 349.
[28] <<Ampia panoramica paleografica e codicologica sullo scrittorio e sulla biblioteca del Monastero del Prodromo a Serre, ora in massima parte conservata alla Biblioteca Nazionale d’Atene. La sorprendente affinità di scrittura e la reciproca collaborazione fra i copisti Nilo ieromonaco e il suo discepolo Giovanni Dukas Neokesaritis (...), portano il Politis a sostenere l’esistenza di un centro scrittorio nel Monastero del Prodromo>>, *Ibid.*, 349.
[29] Cf. Ateniense **2478**, 274r.
[30] <<Autografi di Nilo sono i codici Athine E. B. E., 2478, 2488, 2498, 2515, 2518, 2530, 2617, 2635>>, S. Bernardinello, Linos POLITIS. *Das Skriptorium...*, 349.
[31] *Κατάλογος χειρογράφων...*, 548.
[32] “Αἱ Σέρραι καὶ τὰ προάστεια, τὰ περὶ τὰς Σέρρας καὶ ἡ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου”. BZ 3 (1894) 225-329.
[33] *Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance.* Leipzig: Otto Harrassowitz.

Per comprendere meglio la situazione, riporto qui di seguito le indicationi degli studiosi già menzionati:

Νεῖλος ἱερομόναχος:

1334: *Μηναῖον*[34].

1340: *Μηναῖον*[35].

1348: *Τριῴδιον καὶ Πεντηκοστάριον*[36].

1360: *Μηναῖον*[37].

Νεῖλος ἱερομόναχος:

1334: Serrae 9-10 [*ἀρ.* 91-92] (*μηναῖα*)[38].

1348: Serrae 11 [*ἀρ.* 84] (*τριῴδιον καὶ πεντηκοστάριον*)[39].

1360: Serrae 13 [*ἀρ.* 90] (*μηναῖον*)[40].

Νεῖλος ἱερομόναχος, ἡγούμενος μονῆς Προδρόμου Σερρῶν:

1353: [E.B.E. 2496] *Μηναῖον Μαρτίου (μετὰ τῶν συναξαρίων)*[41]

Νεῖλος ἱερομόναχος, σφαλτογράφος, εἶτα ἡγούμενος μονῆς Προδρόμου Σερρῶν (1330-1348):

1340: [E.B.E. 2478] *Ψαλτήριον*[42].

1340: [E.B.E. 2498] *Μηναῖον Ἰουνίου (μετὰ τῶν συναξαρίων)*[43].

α΄ ἥμ. 14. αἰ.: [E.B.E. 2488] *Παρκλητικὴ (β΄ μέρος, ἦχος πλάγιος α΄- ἦχος πλάγιος δ΄)*[44].

In conclusione, direi che è stato Λ. Πολίτης l'unico ad attribuire l'edizione del *Salterio* dell'anno 1340 all'Ieromonaco Nilo, il quale tra gli anni 1330-1348 fu l'egumeno del Monastero di San Giovanni Battista-Serres[45].

---

34 <<9) (ἀρ. 91)>>, Π. Ν. Παπαγεωργίου, "Αἱ Σέρραι καὶ τὰ προάστεια...", 323.
35 <<10) (ἀρ. 92)>>, *Ibid*., 323.
36 <<11) (ἀρ. 84)>>, *Ibid*., 323.
37 <<13) (ἀρ. 90)>>, *Ibid*., 323.
38 M. Vogel und V. Gardthausen, *Die griechischen Schreiber...*, 329.
39 *Ibid*., 329.
40 *Ibid*., 329.
41 Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...*, 497-498, 548.
42 *Ibid*., 480, 548.
43 *Ibid*., 499, 548.
44 *Ibid*., 490-491, 548.
45 <<Νεῖλος ἱερομόναχος, σφαλτογράφος, εἶτα ἡγούμενος μονῆς Προδρόμου Σερρῶν (1330-1348)>>, *Ibid*., 480, 548.

4. Contenuto

Per quanto riguarda il contenuto del codice *Ateniense 2478* direi prima di tutto che indicarlo sommariamente in quest'analisi sarebbe abbastanza difficile, dal momento che le unità che devo enumerare sono tante; d'altronde di esse tratterò senz'altro nell'edizione del testo.

Con tutto ciò, si deve almeno precisare che il codice essendo un *Salterio liturgico*, contiene oltre ai 151 salmi, 9 Odi, 65 preghiere e vari 'tropari' (79).

5. Criteri ecdotici

Per la particolare natura del testo ho preferito scegliere una disposizione che permettesse una facile comprensibilità, ad esempio: ho deciso di non riportare integralmente il testo dei salmi e dei 'tropari' ma solo l'incipit; le parole che cominciano con lettere ingrandite nel codice, sono state indicate da me nella medesima maniera e le abbreviazioni sono state risolte senza conservare le parentesi tonde, poiché il sistema abbreviativo usato dal copista è abbastanza comprensibile.

Infine, occorre sottolineare che non ho cambiato molto la configurazione del testo, cioè non ho messo altri segni di punteggiatura oltre a quelli esistenti nel codice, anche se qualche accento è stato corretto. Sebbene questi segni siano a volte errati e non sufficienti, ho preferito conservarli nella loro forma originale. La loro correzione avverrà certamente nel caso di un'eventuale ripubblicazione del lavoro.

Un'ultima cosa che devo precisare riguarda la redazione del testo originale del codice, segnato questa volta nelle note dell'edizione con la lettera A; nella *Tesina di Licenza* la redazione avveniva solo attraverso le semplici note.

ABBREVIAZIONI

a. D. = anno Domini

αἰ. = αἰών

ἔτ. = ἔτος

ἥμ. = ἥμισυ

κολοβ. = κολοβός

κτλ. = καὶ τὰ λοιπά

πίν. = πίνακας

πφ. = παράφυλλον

σσ. = σελίδες

στ. = στίχος

φφ. = φύλλα

χάρτ. = χάρτινος

SEGNI CRITICI
IMPIEGATI NELL'EDIZIONE DEL TESTO

A	testo originale
*	segno originale di punteggiatura corrispondente ad un punto disegnato tra le parole
...	*tre puntini*: indicano la sospensione del testo
[ ]	*parentesi quadre*: indicano l'inizio di una pagina
( )	*parentesi tonde*: indicano le correzioni avvenute nel testo
{ }	*parentesi graffe*: indicano il completamento del testo da parte mia
< >	*parentesi uncinate*: indicano parti vuote del testo oppure la mancanza di alcune lettere
/	*barra inclinata*: indica la fine di una riga
/ /	*doppie barre inclinate*: includono i titoli delle preghiere
‖	*doppie barre diritte*: indicano la fine di una pagina

EDIZIONE DEL TESTO

1 [**1r**] */Εὐχὴ ἑτέρα/*[46].

2 **Κ***ύριε Κύριε * ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ*
*3 τὴν γῆν * ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ*
4 ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς ἐπάκου
5 σόν μου τῆς δεήσεως, καὶ δὸς μου
5 τὰ αἰτήματά μου, τὰ πρὸς σωτηρίαν
*6 τῆς ἐμῆς ψυχῆς ὑπὲρ ὧν δέομαι **
*7 ναὶ ἀγαθὲ Κύριε * ὁ δεξάμενος καὶ ἐπαι*
*8 νέσας τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας * τοῦ*
9 τελώνου τὸν στεναγμὸν τὰ τῆς πόρνης
10 δάκρυα, καὶ τοῦ Μανασσῆ τὴν ἐξα
11 γόρευσιν πρόσδεξαι καμοῦ τοῦ ἀ
12 ναξίου δούλου σου τοὺς στεναγμοὺς
13 καὶ τὴν οἰκτρὰν προσευχήν, καὶ συμ
14 πάθησόν μου τὰ ἁμαρτήματα
15 καὶ ἐνίσχυσον καὶ βοήθησόν μοι εἰς τὸ
*16 μηκέτι ἁμαρτάνειν * καὶ συναριθ*
17 μησόν μοι τὸ ἀπολωλὸς εἰς τὸ ἐκλε
18 κτόν[47] *σου ποίμνιον * πλὴν οὐχ ὑπὲρ*
19 [**1v**] *ἑαυτοῦ δέομαι μόνου τῆς σῆς ἀγαθό*
20 τητος ἀλλὰ τολμηρῶς καὶ ὑπὲρ
21 παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ πάσης κληρο
22 νομίας σου ἧς ἐκτήσω τῷ τιμίῳ σου
*23 αἵματι * ῥῦσαι οὖν πάντας εὔσπλαγ*
24 χνε ἐκ τῶν τοῦ διαβόλου παγίδων
25 τοὺς τῷ σῷ ὀνόματι ἐγκαυχωμένους
26 φύλαξον Κύριε τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς
*27 ἡμῶν, σὺν τῷ εὐσεβεῖ στρατῷ * δια*
28 τήρησον Κύριε τοὺς ὀρθοδόξους ἀρχιερεῖς
29 καὶ ἱερεῖς ἡμῶν, ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ
*30 καὶ σεμνότητι * προσδεχόμενος αὐτῶν*
31 καὶ τὰς ὑπὲρ ἡμῶν θυσίας καὶ προ
32 σευχάς, εἰς τὸ ἅγιον καὶ νοερόν σου θυ
*33 σιαστήριον * δὸς εἰρήνην ἀστασίαστον*
*34 ταῖς ἐκκλησίαις σου * τὸ τάγμα*

---

[46] Devo precisare che i titoli delle preghiere li ho inseriti fra *doppie barre inclinate* (/ /), dal momento che essi vengono scritti di solito nel margine.

[47] A: *ἐκλεκ/τόν.*

τῶν μοναχῶν, κράτυνον καὶ ἐνίσχυ
σον εἰς τὸν κατὰ τοῦ ἀοράτου ἐχθροῦ
πόλεμον * πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς,
[**2r**] τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα δώρησαι
τοὺς κατὰ γένος ἐμοὶ προσήκοντας
στήριξον εἰς τὸν φόβον σου * ἀνωτέ
ρους διατηρῶν πάσης ἐπιβουλῆς,
ὁρωμένων καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν *
μνήσθητι Κύριε τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ ταύτῃ
μονῇ μοναχῶν * καὶ πάντων τῶν ἐν
τειλαμένων μοι, εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν
ἐλέησον καὶ συγχώρησον Κύριε, τοὺς ἐν
οἱαδήποτε λύπῃ ἐνδειξαμένους μοι *
καὶ τὰ ἀλλήλων πταίσματα, ὡς ἀγαθὸς
καὶ φιλάνθρωπος Θεός, ἐξάλειψον * μνήσθη
τι Κύριε τῶν ἀναθρεψαμένων καὶ ἐκ
δουλευσάντων μοι * καὶ τῶν νῦν ἐξυ
πηρετούντων * μνήσθητι Κύριε τῶν προ
απελθόντων χριστιανῶν, καὶ τῶν
κατὰ γένος ἐμοὶ προσαρμοζόντων *
ἤγουν πάππων καὶ προπάππων
καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν * καὶ τῶν μακα
[**2v**] ρίων γονέων μου * καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐ
μῶν αὐταδέλφων * καὶ κατάταξον
αὐτοὺς ἔνθα ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ
προσώπου σου * μνήσθητι Κύριε καὶ
τῶν προαπελθόντων πνευματικῶν πατέρων
καὶ ἀδελφῶν μου * τῶν ἐν τῇδε καθι
δρυμένων ἁγίᾳ μονῇ, καὶ τῶν ταύτης
κτητόρων * μνήσθητι Κύριε καὶ τῶν
κατὰ ἐλεημοσύνην ἢ χάριν φιλοτι
μίας δωρησαμένων μοι * τί * προσδε
ξάμενος διὰ τὴν ἀγαθότητά σου, τὴν αὐ
τῶν εἰς ἡμᾶς εὐποιΐαν * ἔτι μνήσθη
τι Κύριε καὶ πάσης ψυχῆς προαναπαυ
σαμένης εὐσεβῶς * καὶ πάντων τῶν
ἐν πίστει κεκοιμημένων ὧν τὰ ὀνό

*72 ματα αὐτὸς οἶδας * ταῦτα δέ, οὐχ ὡς*
73 ἄξιος ὢν τοῦ αἰτεῖσθαι, δέομαι
74 τῆς σῆς ἀγαθότητος, οἶδας γὰρ τὸ ἀνά
75 ξιόν μου, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀφάτους οἰ
76 [**3r**] *κτιρμοὺς τῆς σῆς φιλανθρωπίας θαρρῶν*
77 καὶ ὡς ἐντολὴν πληρῶν, καὶ τὸ
78 φιλάδελφον ἐνδεικνύμενος, τολ
79 μῶν δέομαι ὁ ἀνάξιος, ὑπὲρ ἐ
*80 μαυτοῦ καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν **
81 καὶ μὴ γενέσθω μοι τοῦτο, εἰς κρίμα
*82 ἢ εἰς κατάκριμα * ἀλλ' ἐγγισάτω*
83 ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου κατὰ
84 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου
85 πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης
*86 ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων * ἀμήν.*

1 /Εὐχή/.
*2 <<**Ἐ**ξομολογοῦμαι*[48] *σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ*
*3 μου * κλίνω γόνυ*[49] *σώματος καὶ*
*4 ψυχῆς * ἐξαγορεύω*[50] *σοι τῷ Θεῷ*
*5 μου τὰς ἀνομίας μου * πρόσ*
6 δεξαί μου[51] *τὰς δεήσεις*[52] ** καὶ δώ*
7 ρησαί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ[53] *πέν*
*8 θος * πενθῆσαι*[54] *ἐμαυτόν*[55]*, ἵνα*
9 μοὶ κλαύσω εἰς αἰῶνας[56] *αἰώ*
10 [**3v**] *νων ἀνόνητα * ὅτι πᾶσαν*[57]

[48] A: **Ἐ***ξομολογούμε.*
[49] A: *γόνι.*
[50] A: *ἐξαγορεύο.*
[51] A: *πρόσ/δεξέ μου.*
[52] A: *δεήσης.*
[53] A: *ἁμαρτῶλῶ.*
[54] A: *πενθήσαι.*
[55] A: *ἐμαὐτόν.*
[56] A: *αἰώνας.*
[57] A: *πάσαν.*

11 ἁμαρτίαν ὁ ἄθλιος εἰργά
*12 σαμην[58] * ὅτι κατεμόλυνά μου[59]*
*13 τῷ σῶμᾳ καὶ τὴν ψυχήν **
14 καὶ πολλάκις[60] μετανοεῖν[61]
15 ὑποσχώμενος, τὸ σαυ
16 τάκις[62] τοῖς αὐτοῖς περι
*17 έπεσον[63] ἁμαρτήμασιν[64] * εὐ*
18 κοπότερον σταγόνες[65] ὑ
19 ετοῦ ἀριθμηθήσονται, ἢ τῶν
20 ἐμῶν[66] ἀνομιῶν τὴν πλη
*21 θύν[67] * πᾶσαν[68] μου αἴσθησιν*
22 ὁ τάλας καὶ πᾶν μέλος ἐ
*23 μίανα * ἔφθειρα[69] ἠχρίωσα **
24 μίαν καὶ μόνην καταφυγὴν[70]
25 ἔχω Κύριε τὴν σὴν φιλανθρωπίαν,
26 δυὸ δυσωπῶ τὴν σὴν ἀνίκα
*27 στον ἀγαθότητα * συγχώρη*
28 σόν μου πάντα τὰ πλημ
29 [**4r**] *μελήματά μου[71] * οἷα καὶ ὅσα ἐ*
30 ν ὅλῃ μου τῇ ζωῇ[72] ἐξήμαρτον
31 ἅτινα καθ' ἕκαστον[73] ὁ ἀλάθητος
*32 εἶδεν[74] σου ὀφθαλμός * πρεσβίαις*

---

[58] A: *εἰργά/σαμιν.*
[59] A: *κατεμόληνά μου.*
[60] A: *πολάκης.*
[61] A: *μετανο ἦν.*
[62] A: *σαυ/τάκης.*
[63] A: *περυ/έπεσον.*
[64] A: *ἁμαρτίμασιν.*
[65] A: *σταγώνες.*
[66] A: *αἱμῶν.*
[67] A: *πλη/θήν.*
[68] A: *πάσαν.*
[69] A: *ἔφθηρα.*
[70] A: *καταφηγήν.*
[71] A: *πλημε||λήματά μου.*
[72] A: *ζωή.*
[73] A: *καθέκαστον.*

33 Κύριε τῆς Παναχράντου σου Μητρὸς
*34 καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων **
35 ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας[75]
36 ἀμήν.

{ΚΑΘΙΣΜΑ 1}

{5r-12r}
Ἁρμονίης ἱερῆς μέλη δὲ πρῶτα ᾄσματα Δαυΐδ[76].
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιεˊ. Δεῦτε/ προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.
{Ps 1} *Μακάριος ἀνήρ...*
{Ps 2} *Ἵνα τί ἐφρύαξαν...*
{Ps 3} *Κύριε, τί ἐμπληθύνθησαν...*
{Ps 4} *Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με...*
{Ps 5} *εˊ Τὰ ῥήματά μου...*
{Ps 6} *ςˊ Κύριε, μὴ τῷ...*
{Ps 7} *ζˊ Κύριε, ὁ Θεός...*
{Ps 8} *ηˊ Κύριε, ὁ Κύριος...*
{11v} *Ἀρχὴ καθίσματος αˊ. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν./ Τροπάρια κατανυκτικά· Ἦχος αˊ.*
Οἱ ἀθέατοι λησταί...
Τὸ βῆμα...
Δόξα.
Ἐπιθυμίαις...
Καὶ θεοτοκίον.
Ἄρρηκτον τεῖχος...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον. Καὶ μετανοίας, ιεˊ.
Εἶτα τὰς εὐχάς.

1 {12r} ***Δ****όξα σοι ὁ Θεός * ὁ ζῶν*
2 καὶ βασιλεύων εἰς ἀεί, καὶ διαμέ
3 νων εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων

[74] A: *εἶδεν.*
[75] A: *αἰώνας.*
[76] A: *Ἁρμονίης ἱερῆς μελιη δέ αˊ ἄσματα Δαυΐδ.*

4 καὶ ἐπέκεινα * δόξα σοι ὁ Θεός * ὅτι με
5 ἔπλασας ἐκ γῆς ἀψύχου λογικὸν ἀν
6 τριάντα, εἰς τὸ δοξάζειν καὶ ὑ
7 μνεῖν τὴν ἀκατάληπτόν σου δύ
8 ναμιν * δόξα σοι ὁ Θεὸς ὁ πρὸ πάντων
9 αἰώνων καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ μετὰ
10 τοὺς αἰῶνας ἀεὶ διαμένων * δό
11 [**12v**] ξα σοι ὁ Θεὸς ὁ πρὸ πάσης κτίσεως
12 καὶ δημιουργὸς ὁρατῶν τε καὶ ἀο
13 ράτων κτισμάτων * ὁ ὢν ἐν πά
14 σῃ τῇ κτίσει, καὶ εἰς τοὺς σύμπαντας
15 αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν * δό
16 ξα σοι ὁ Θεός * τὸ ἀβασίλευτον κράτος *
17 ἡ αἰώνιος δεσποτεία * ἡ ἀδιάδοχος
18 κυρεία * ἡ παντοκρατορικὴ ἐξου
19 σία * ὅν οὐδεὶς διαδοξάμενος, ἐκ
20 βαλεῖ τῆς βασιλείας * δόξα σοι ὁ Θεός *
21 ὁ τρισυπόστατος τοῖς προσώποις
22 καὶ ἑνιαῖος τῇ θεότητι * ὁ παρὰ πά
23 σης πνοῆς νοερᾶς καὶ ἀΰλου, αἰσθη
24 τῆς τὲ καὶ ὑλικῆς, τρισαγία τῇ
25 φωνῇ ἀνυμνούμενος * δόξα σοι
26 ὁ Θεός * ὁ ἐκ μὴ ὄντων τὰ πάντα πα
27 ραγαγῶν τῷ Λόγῳ σου τῷ Πνεύματι *
28 Κύριε * εἰ ἔγνων ὅτι τε θέληκάς με,
29 ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν,
30 [**13r**] ἵνα ἴδωσιν οἱ μισοῦντες με καὶ
31 αἰσχυνθῶσιν, ὅτι σὺ Κύριε ἐβοήθησάς
32 μοι καὶ παρεκάλεσάς με * ὁ Θεὸς
33 ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ
34 καὶ ἐλέησόν με * Κύριε ἐκ τῶν κρι
35 φίων μου καθάρισόν με, ἵνα
36 μὴ αἰσχύνωμαι προσευχόμενος
37 Δέσποινά μου Δέσποινα, μὴ ἐγκα
38 ταλίπῃς με * Μῆτερ Θεοῦ, τὴν ἀ
39 φθονόν μοι δὸς χάριν * Δέσποινα
40 ἡ τὸν Θεὸν Λόγον σαρκὶ ἀσπόρως

κυήσασα, πρέσβευε τοῦ σω
*θῆναι με τὸν ἁμαρτωλόν * ὁρῶν*
καὶ προσκυνῶν τὴν εἰκόνα σου
Πάναγνε Δέσποινα, αὐτήν σε ὁρᾶν
καὶ προσκυνεῖν πιστεύων, αἰτοῦ
μαι σε πρέσβευε τῷ ἐκ σοῦ τεχθέν
τι ἐλεηθῆναι τὴν ψυχήν μου τοῦ ἀ
*ναξίου δούλου σου * τὰς ἱερὰς*
[**13v**] *ὑμῶν εἰκόνας ἀνιστοροῦντες*
καὶ προσκυνοῦντες ἅγιοι ἀπό
στολοι προφῆται καὶ μάρτυρες,
δυσωποῦμεν ὑμᾶς ἐκτενῶς
πρεσβεύσαστε σωθῆναι ἡμᾶς.

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
Ε*ὐλογῶ σε τὸν μόνον μακρόθυμον*
*καὶ ἀνεξίκακον Κύριον * τὸν καθ’ ἑ*
κάστην ἡμέραν καὶ ὥραν μα
*κροθυμοῦντα με πλημμελοῦντα **
καὶ δόντα ἐξουσίαν πᾶσιν ἡμῖν
*μετανοίας * διὰ γὰρ τοῦτο σιωπᾶς*
καὶ ἀνέχῃ με Κύριε, ἵνα σε δοξολογῶ
*τὸν οἰκονομοῦντα τὴν σωτηρίαν μου **
*ποτὲ μὲν διὰ φόβων * ἄλλοτε δι*
*ὰ παραινέσεων * ποτὲ διὰ*
*προφητῶν * ὕστερον δὲ διὰ πα*
ρουσίας τοῦ Υἱοῦ σου ἐπισκεψά
*μενος ἡμᾶς * σὺ γὰρ ἔπλασας ἡμᾶς*
*Κύριε καὶ οὐχ ἡμεῖς * σὺ εἶ Θεὸς ἡμῶν **
[**14r**] *εγὼ μὲν Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἐ*
*πὶ σοῦ φθέγξασθαι * διότι σφόδρα*
*ἁμαρτωλὸς τυγχάνω * εὐχα*
ριστῶ σοι Κύριε ὅτι μου ἐμακροθύ
*μησας τοῖς παραπτώμασι * καὶ*
ἕως τοῦ νῦν ἀτιμώρητόν με εἴασας

22 ἐγώ μὲν γάρ, ἄξιος εἰμὶ πολλὰ
23 παθεῖν καὶ ἀπορριφῆναι ἀπὸ
*24 τοῦ προσώπου σου * ἡ δὲ ἀνεξί*
25 κακός σου φιλανθρωπία, ἐμακρο
*26 θύμησεν ἐπ᾽ ἐμέ * εὐχαριστῶ σοι*
*27 Κύριε * ὅτι εἰ καὶ μὴ τυγχάνω αὐτάρκης*
28 πρὸς δοξολογίαν τῆς σῆς ἀνεξι
*29 κακίας, ἀλλὰ σὺ Κύριε ἐλέησόν με **
30 κράτησόν μου τὴν ψυχὴν εἰς τὸν φό
*31 βον σου * τὸ λεῖπον τῆς ζωῆς μου,*
*32 εἰς τὸ θέλημά σου κυβέρνησον * ὡς*
33 γινώσκει εὐσπλαγχνία σου, τὴν
*34 ταπείνωσίν μου οἰκονόμησον **
35 [**14v**] *καὶ μὴ καταπιστεύσῃς με τὸ ἔλε*
*36 ός σου * ἀλλ᾽ ὡς γινώσκει ἡ φιλανθρωπί*
37 α σου, παράσχου μοι σταγόνα τοῦ ἐλέ
38 ους τῆς εὐσπλαγχνίας σου, τῷ πλή
*39 θει τῶν οἰκτιρμῶν σου * καὶ οὕ*
40 τως με ἀπόλυσον ἐκ τοῦ σώματος
*41 τούτου * πρεσβείαις τῆς Παναχράν*
42 του Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀει
*43 παρθένου Μαρίας * τῶν ἁγίων σου*
44 λειτουργῶν καὶ ἀχράντων δυ
*45 νάμεων * τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προ*
*46 φήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ **
47 καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ᾽
48 αἰῶνος σοι εὐαρεστησάντων, ὅτι
49 εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/[77].
2 **Ὁ** *κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας * τῇ*
3 θεωρίᾳ τῆς ἐν τῇ κτίσει μεγαλουρ
*4 γίας σου ὑπὲρ εντρυφήσας Κύριε **
*5 καὶ δι᾽ αὐτῆς * σὲ τὸν γενεσιουργὸν τῶν*

[77] Vedasi M. Arranz, *L'Eucologio Costantinopolitano...*, 81.

6 [**15r**] *ἁπάντων * καὶ τῶν ὑπερφυῶν*
7 θαυμάτων ποιητήν, ὑπὲρ ἐκπλα
8 γέντα καὶ δοξάσαντα, καὶ μετὰ
9 τὴν ταύτης παρέλευσιν, σοὶ προ
*10 σάγω τὴν αἴνεσιν * καταννοῶν τῆς*
*11 σῆς μεγάλης σοφίας τὴν πρόνοιαν **
*12 ὅτι ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ **
*13 ἀνθρώποις μέν, ἀνάπαυσιν παρεχόμενος **
*14 θηρίοις δέ, τροφὴν ποριζόμενος **
15 διὸ μετὰ τοῦ προφήτου βοῶ καὶ
*16 λέγω σοι * ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα*
*17 σου Κύριε * πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας **
*18 δέομαι οὖν Φιλάνθρωπε Κύριε * μὴ ἐπιδῦ*
19 ναι ἐπ᾽ ἐμοί, τῷ παροργισμῷ τῶν
20 ἀνομιῶν μου, σὲ τὸν τῆς δικαιο
*21 σύνης ἥλιον * ἀλλὰ ἀξίωσόν με*
22 ἐν τῷ φωτισμῷ τῆς σῆς κατα
*23 λάμπεσθαι χάριτος * ἵνα ἐν ἡμέρᾳ*
24 καὶ νυκτί, δοξάζω σου τὴν ἀκα
25 [**15v**] *τάληπτον μεγαλειότητα * ὅτι πρέ*
26 πει σοι πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
27 τῶν αἰώνων ἀμήν.

{ΚΑΘΙΣΜΑ 2}

{15v-24r}
Ἀρχὴ του β´ καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν/ Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.
{Ps 9} *θ´ Ἐξομολογήσομαί σοι...*
{Ps 10} *ι´ Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ...*
{Ps 11} *ια´ Σῶσόν με, Κύριε...*
{Ps 12} *ιβ´ Ἕως πότε, Κύριε...*
{Ps 13} *ιγ´ Εἶπεν ἄφρων...*
{Ps 14} *ιδ´ Κύριε, τίς...*
{Ps 15} *Φύλαξόν με, Κύριε...*
{Ps 16} *Εἰσάκουσον, Κύριε...*
Τὸ Τρισάγιον.
Τὸ Παναγία Τριάς. Τὸ Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια πλ. δ´·
Οἶδας τό...
Μὴ ἐναποθανεῖν...
Δόξα.
Ἐγὼ ὑπάρχω...
Καὶ θεοτοκίον.
Ὁ εἰδώς μου...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Καὶ μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {24r} ***Δ****έσποτα Κύριε ὁ Θεός μου, εὐχαριστῶ σοι*
2 ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησας
3 [**24v**] *μετ᾽ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου καὶ ταπεινοῦ*
*4 δούλου σου * σὺ γὰρ εἶ Θεός μου * καὶ*
*5 ἐπὶ σοὶ ἐλπίζω * καὶ σοὶ μέλλει περὶ*
*6 ἐμοῦ * ὅτι πλάσμα τῶν χειρῶν σου*
*7 ὑπάρχω ὁ ταπεινὸς καὶ ἀνάξιος **
8 καὶ νῦν Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ ἀπορρί
*9 ψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου **

10 μηδὲ[78] *ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἐμοῦ **
11 μηδὲ[79] *ἐπάρῃς τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τῆς*
12 ἀσθενείας μου πάντα τὸν χρόνον
*13 τῆς ζωῆς μου * ὅτι ἐκτός σου, οὐκ ἔ*
*14 στιν ὁ βοηθῶν μοι * Κύριε ὁ Θεός μου ἐπὶ*
*15 σοὶ ἤλπισα σῶσόν με * ἐκ πάντων*
*16 τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦσαί με **
17 μὴποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυ
*18 χήν μου * μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ*[80]
*19 σώζοντος * Κύριε ὁ Θεός μου ἐπὶ σοὶ*
*20 ἤλπισα σῶσόν με * καὶ δώρησαί μοι*
21 τὴν φυσικὴν στάσιν τοῦ νοὸς εἰς μνή
22 [**25r**] *μην τοῦ πολυποθήτου σου ὀνόματος*
*23 εἰς ἐπίκλησιν τῶν δεόντων * καὶ ὑ*
*24 πομονὴν τῶν ἐπερχομένων * εἰ*
25 ρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον πα
26 ράσχου μοι τὴν ἑσπέραν ταύτην
27 διελθεῖν, ἡ ὑπερέχουσα πάντα
*28νοῦν εἰρήνην * ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς*
*29 αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 ***Κ****ύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ * Λόγε ἀθάνατε **
3 ὁ μὴ καταισχύνων τοὺς πεποιθότας
*4 ἐπὶ σοί * ὁ πάσης φιλανθρωπίας Πατήρ **
5 καὶ πάσης παρακλήσεως καὶ οἰ
6 κτιρμῶν[81] *Θεός * ὁ προαιώνιος * καὶ νῦν*
7 ὢν ἐν τῇ ἀγαθότητι, καὶ διαμένων
8 εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀποδίωξον ἀπ' ἐ
9 μοῦ τοῦ ἀχρείου δούλου σου τοὺς παρε

---

[78] A: *μὴ δέ.*
[79] A: *μὴ δέ.*
[80] A: *μὴ/ δέ.*
[81] A: *οἰκ/τιρμῶν.*

*10 νοχλοῦντας με πονηροὺς λογισμούς **
11 σὺ γὰρ ἐπίστασαι καρδιογνῶστα ὁ
12 θεωρῶν τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας μου,
13 [**25v**] *ὅτι ἀκούσιοι εἰσί * συγχώρησόν μοι*
*14 Δέσποτα * καὶ μὴ γενέσθωσάν μοι*
*15 οὗτοι, εἰς σύνταγμα ἁμαρτίας * ἀ*
*16 λλ' ἵλεώς μοι γενοῦ * ἐξαπόστειλον*
17 τὴν χάριν σου, ἐξ ἁγίου θρόνου δόξης
*18 σου, ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐμοῦ τοῦ τάλανος **
19 ἐπισκίασον ἐπ' ἐμὲ[82] *τὸν δοῦλόν σου **
20 συνέτισόν με Δέσποτα καὶ μαθήσομαι
*21 τὰς ἐντολάς σου καὶ ζήσομαι * ἰα*
*22 τρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων * μόνε*
*23 ἀναμάρτητε * δεδοξασμένε Κύριε **
*24 ὅτι εὐλογητόν * καὶ αἰνετόν, καὶ δεδο*
25 ξασμένον τὸ ὄνομά σου ἐν πᾶσι
26 τοῖς ἁγίοις σου εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 **Ὁ** *Θεὸς ὁ κατὰ πᾶσαν ὥραν θελή*
3 σας τὸν ἄνθρωπον ἀδιαλείπτως προσεύ
4 χεσθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν πρὸς τὸ
5 εὑρεῖν τὸν ὑπεναντίον, πάροδον
6 ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, φύλα
7 [**26r**] *ξόν με ἀπὸ παντὸς κακοῦ * καὶ*
8 ἀξίωσόν με συναριθμηθῆναι τοῖς
9 ἐκ δεξιῶν[83] *σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς*
*10 ἀνταποδόσεώς σου τῆς δικαίας **
*11 ναὶ Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός μου * οὗ ἐν ταῖς*

[82] A: *ἐπεμέ.*
[83] A: *δεξιών.*

12 χερσί σου οἱ κλῆροί μου, ἐπάκου
13 σόν μου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀνα
14 ξίου δούλου σου * καὶ ἀντιλαβοῦ μου
15 κατὰ τὸ ἔλεός σου * καὶ μὴ ἐάσῃς με
16 συναπολέσθαι ταῖς ἀνομίαις μου *
17 μηδὲ[84] τῷ θελήματι ἐπακολουθῆσαι
18 τῆς ἐπιθυμούσης σαρκός μου κα
19 τὰ τοῦ πνεύματος * πλάσμα σόν εἰμι μὴ
20 παρίδῃς * ἔργον χειρῶν σου μὴ ἀπο
21 στραφῇς * οἴκτειρον ἀλλὰ μὴ ἐξου
22 θενώσῃς[85] * μὴ δὲ ὑπερίδῃς με Κύριε *
23 ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον τὸν σκεπα
24 στήν μου Θεόν * σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ
25 ἐλέους σου * ἐντραπήτωσαν
26 [**26v**] καὶ φημήσθωσαν[86] οἱ ζητοῦντές με
27 ἐξουθενῶσαι[87] ἀπὸ σοῦ διὰ πράξε
28 ων ἀσέμνων * διὰ λογισμῶν ἀτό
29 πων * διὰ ἐνθυμήσεων πονηρῶν *
30 ἀπέλασον καὶ ἐκδίωξον Κύριε ἀπ᾽ ἐ
31 μοῦ, πᾶν κακίας περίσσευμα *
32 ὅτι σὺ εἶ μόνος Ἅγιος * μόνος ἰσχυ
33 ρός * μόνος ἀθάνατος * και κατὰ
34 πάντων ἔχων τὴν δυναστείαν
35 ἀνείκαστον * καὶ διὰ σοῦ δίδοται
36 πᾶσιν ἡ κατὰ τοῦ διαβόλου καὶ τῆς
37 αὐτοῦ στρατιᾶς, ἰσχύς * καὶ σοὶ τὴν δό
38 ξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ
39 Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεί.

[84] A: *μὴ δέ.*
[85] A: *ἐξου/δενώσης.*
[86] A: *φιμούσθωσαν.*
[87] A: *ἐξουδενῶσαι.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 3}

{26v-37r}
Ἀρχὴ τοῦ τρίτου καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιβʹ. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.

{Ps 17} *ιζʹ Ἀγαπήσω σε, Κύριε...*
{Ps 18} *ιηʹ Οἱ οὐρανοί...*
{Ps 19} *ιθʹ Ἐπακούσαι σου Κύριος...*
{Ps 20} *κʹ Κύριε, ἐν τῇ...*
{Ps 21} *καʹ Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου...*
{Ps 22} *κβʹ Κύριος ποιμαίνει με...*
{Ps 23} *κγʹ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ...*

Τὸ Τρισάγιον. Τὸ Παναγία Τριάς. Τὸ Πάτερ ἡμῶν.
Τροπάρια· Ἦχος βʹ.
Ἐγὼ ὑπάρχω...
Ἐρευνῶν μου...
Δόξα.
Ὅτι πάροικοι...
Καὶ θεοτοκίον.
Θεοτόκε μή...
Κύριε, ἐλέησον, ιεʹ. Μετανοίας, ιεʹ. Εὐχή.

{37r} ***Ὁ*** *Θεὸς ὁ δίκαιος και αἰνετός * ὁ Θεὸς*
*ὁ μέγας καὶ ἰσχυρός * ὁ Θεὸς ὁ προαι*
ώνιος, εἰσάκουσον ἁμαρτωλοῦ
*ἀνδρὸς τῇ ὥρᾳ ταύτῃ * ἐπάκουσόν*
μου Κύριε ἐν ἰσχύι, μνημονεύων ἐν
ταύτῃ μου τῇ προσευχῇ, τῶν ἀεί,
[**37v**] *καὶ εἰς ἀεὶ παρακοῶν, τῆς ἐμῆς*
ἐξουθενώσεως[88] ** ἐπάκουσόν μου*

[88] A: *ἐξουδενώσεως*.

Κύριε ἐν πυρὶ προσευχῆς, ὡς ποτὲ τοῦ σοῦ προφήτου Ἠλιοῦ[89] ** καὶ διὰ τῶν ἀυτοῦ πρεσβειῶν, κατάφλε ξόν μου τὰς ἀνομίας, καὶ τὰς ἁ μαρτίας καθάρισον * ναὶ ὁ Θεὸς τῶν ἁγίων δυνάμεων * ναὶ ὁ τῶν ἀσωμάτων ποιητής * ναὶ ὁ εἰ πὼν αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, μὴ βδελύξῃς με * τὸν ἀκάθαρτα χείλη κεκτημένον, καὶ ἐν ἁμαρτίαις συνεχόμενον * ἐπάκουσόν μου, ὁ ἐπαγγειλάμενος ὑπακούειν τῶν ἐν ἀληθείᾳ ἐπικαλουμέ νων σε * κατεύθυνον τὰ διαβή ματά μου καὶ τοὺς πόδας μου εἰς ὁδὸν εἰρήνης * συμπάθησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε* **[38r]** *καὶ ἀκούσιον * ὁ εἰπὼν γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ*[90] *ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί * ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐπάκουσόν μου Κύριε * ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐπὶ ξένης μα κράν * ἐπιτίμησον πᾶσι τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν ἀπὸ προσώπου τῆς ἀσθενείας μου * ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου * ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλει σον ἐξεναντίας τῶν καταδιω κόντων με * εἰπῶν*[91] *ὦ Κύριε Κύριε τῇ ψυχῇ μου, σωτηρία σου εἰμὶ ἐγώ * ὑπα*

[89] A: *Ἠλιού.*
[90] A: *ὡς εἰ.*
[91] A: *εἶπον.*

41 ναχωρησάτω ἀπὸ τῆς ἐμῆς δι
42 ανοίας, πνεῦμα μίσους καὶ μνησι
*43 κακίας καὶ φθόνου * πνεῦμα δει*
*44 λίας * ἀκηδίας * ὑπερηφανίας,*
45 [**38v**] *καὶ πάσης ἄλλης κακίας * καὶ*
46 κατασβεσθήτω μου πᾶσα πύρω
47 σις καὶ κίνησις ἐκ διαβολικῆς ἐ
*48 νεργείας συνισταμένη * φωτι*
49 σθήτω μου ἡ ψυχή, καὶ τὸ σῶμα
50 καὶ τὸ πνεῦμα, τῷ φωτὶ τῆς γνώ
51 σεώς σου, ἵνα τῷ πλήθει τῶν οἰ
*52 κτιρμῶν σου * καταντήσας εἰς*
53 τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ
54 τῆς ἐπιγνώσεως , τῆς Ἁγίας Τρι
55 άδος, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέ
56 τρον ἡλικίας, δοξάσω εἰς αἰ
57 ῶνα αἰῶνος σὺν ἀγγέλοις καὶ
58 πᾶσι τοῖς ἁγίοις τοῖς ἀπ' αἰῶνος
*59 σοι εὐαρεστήσασι, σὲ τὸν Θεόν * τὸ*
60 πάντιμον καὶ φυλακτήριον καὶ
*61 σωτήριον καὶ πολυπόθητον ὄνομα **
62 τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγί
*63 ου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.*

1 [**39r**] */Εὐχὴ ἑτέρα/.*
2 ***Κ****ύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ καὶ τῆς αἰωνίου*
*3 ζωῆς χορηγός * ὁ καὶ τὴν ἐπίκη*
4 ρον ταύτην καὶ θνητὴν συνέχων
*5 ζωὴν ἡμῶν * ἐν τῷ τάξαι νύκτα*
*6 καὶ ἡμέραν εἰς ἀλλήλων διαδοχήν **
7 ἵνα τῇ μὲν διὰ τῆς χορηγίας τῶν
8 σῶν ἀγαθῶν ἐμπιπλῶνται καρ
*9 δίαι * τῇ δὲ ἀπὸ τῶν ἡμερινῶν*

*πόνων τῇ σαρκὶ δωρῆται ἡ ἄνεσις, αὐτὸς καὶ νῦν * ἐπεὶ διὰ τὸ πλῆθος, τῶν οἰκτιρμῶν σου * εὐδόκησάς με τὸν ἀνάξιον παρελθεῖν τὸ στά διον τῆς ἡμέρας, καὶ τοῖς ὅροις ἐπι βῆναι τῆς νυκτός, παράσχου μοι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἄνεσιν * καὶ ἐνεγρηγόρσει[92] τινός, παραστῆ ναι σοι εὐδόκησον δι' ὅλης[93] ταύτης τῆς νυκτός * ἀνενόχλητον ἐκ πάνης βλά βης * καὶ παντοίας δαιμονικῆς* [**39v**] *ἐπηρείας * ῥῦσαί με ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ * ἀπὸ ῥαθυμίας καὶ σκοτώσεως λογισμῶν * ἵνα μὴ πρὸς θάνατον νυστάζω καὶ κα θυπνώσω * διέγειρόν με εἰς τὸν φόβον σου * ἵνα πεφωτισμένους τοὺς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμούς, καὶ τὰς αἰσθήσεις ἀβλαβεῖς καὶ ἀνεμ ποδίστους, ἐξ ἀκηδίας καὶ νοθρότη τος ἔχων, καθαρᾷ διανοίᾳ, καὶ γλώσσῃ προθύμῳ καὶ χείλεσιν, εἰς τῆν ὀρθρινήν σου εὐχαριστίαν προ φθάσω * πρεσβείαις τῆς Ἀχράν του Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀει παρθένου Μαρίας * τῶν θείων καὶ νοερῶν σου λειτουργῶν καὶ ἀρχαγ γέλων[94] * τῆς τελευταίας ἱεραρ χίας καὶ διακοσμήσεως, δο ξάσω τὸ πανάγιον ὄνομά σου * τοῦ Πατρὸς* [**40r**] *καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.*

[92] A: *ἐνγρηγορότη.*
[93] A: *διόλης.*
[94] A: *ἀρχα/γγελων.*

/Εὐχὴ ἑτέρα/.

***Τ**ὴν ὥραν ἐκείνην Κύριε λαβὼν κατὰ νοῦν, προσπίπτω τῇ σῇ ἀγαθότητι καὶ δέομαι * ὁ τὸν Λά ζαρον κλαύσας Κύριε * καὶ δάκρυα συμπαθείας στάξας ἐπ’ αὐτῷ, δέξαι δάκρυα πικρίας μου * τοῖς πάθεσί σου, τὰ πάθη μου θε ράπευσον * τοῖς τραύμασί σου, τὰ τραύματά μου ἰάτρευσον * τὸ αἵματί σου, τὸ αἷμα μου καθάγνι σον * καὶ συγκέρασον τὸ σώματί μου, τὴν ὀσμὴν τοῦ ζωοποιοῦ σου σώματος * ἡ χολή * ἣν παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπο τίσθης, γλυκανόν μου τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς πικρίας, ἥν με ὁ ἀντίδικος ἐπότισεν * πέτασόν μου τὸν νοῦν πρὸς σέ, τὸν ὑπὸ τῶν δαιμόνων ἑλκυσθέντα * ἡ κεφαλή σου* [**40v**] *ἣν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἔκλινας, ὑψώ σαί μου τὴν κεφαλήν, τὴν κολαφι σθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων * αἱ καθηλωθεῖσαι σου πανάγιαι χεῖρες, ἀναγαγέτωσάν με πρὸς σὲ ἐκ τοῦ χά σματος*[95] *τῆς ἀπωλείας, ὡς ὑπείχετο*[96] *τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα * τὸ πρόσω πόν σου τὸ δεξάμενον ῥαπίσματα καὶ ἐμπτυσμὸν ὑπὸ τῶν καταρά των, στιβωσάτω μου τὸ πρόσωπον τὸ χρανθὲν ταῖς ἀνομίαις * ἡ δὲ ψυ χὴ ἣν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὢν τῷ Πατρὶ παρέ δωκας, ὡδηγησάτω με πρὸς σὲ ἐν*

[95] A: *χάσ/ματος.*
[96] A: *ὑπεέχετο.*

*τῇ χάριτί σου * οὐκ ἔχω καρδίαν*
*ὀδυνηρὰν πρὸς ἀναζήτησίν σου **
οὐκ ἔχω μετάνοιαν οὐδὲ κατάνυξιν,
τὰ ἐπανάγοντα τὰ τέκνα πρὸς τὴν
*ἰδίαν κληρονομίαν * οὐκ ἔχω Δέσποτα*
*δάκρυον παρακλητικόν * ἐσκό*
[**41r**] *τισταί μου ὁ νοῦς ἐν τοῖς βιωτικοῖς,*
*καὶ οὐκ ἰσχύει ἀτενίσαι πρὸ σὲ ἐν ὀδύνῃ **
ἔφυκταί μου ἡ καρδία ἐκ τοῦ πλήθους
τῶν πειρασμῶν, καὶ οὐ δύναται θερ
μανθῆναι τοῖς δάκρυσι τῆς πρὸ σὲ
*ἀγάπης * ἀλλὰ σὺ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ θησαυ*
ρὸς τῶν ἀγαθῶν, δώρησαί μοι μετά
νοιαν ὁλόκληρον καὶ καρδίαν ἐπί
πονον, ἵνα ἐξέλθω ὁλοψύχως εἰς
*ἀναζήτησίν σου * χωρὶς γὰρ σου,*
*παντὸς ἀγαθοῦ ξενωθήσομαι * χά*
*ρισαί μοι οὖν ἀγαθὲ τὴν χάριν σου **
ὁ Πατὴρ ὁ ἀγαγών σε ἐκ τῶν κόλπων
*αὐτοῦ * ἀχρόνως καὶ ἀϊδίως, ἀνα*
καινισάτω ἐν ἐμοί, τὰς μορφὰς
*τῆς σῆς εἰκόνος * κατέλιπόν σε,*
*μὴ ἐγκαταλίπῃς με * ἐξῆλθον ἀπὸ σοῦ*[97]*,*
ἔξελθε εἰς ἀναζήτησίν μου καὶ εἰσάγαγέ με
*εἰς τὴν νομήν σου * καὶ συναρίθμη-*
[**41v**] *σόν με τοῖς προβάτοις τῆς ἐκλεκ*
τῆς[98] *σου ποίμνης * καὶ διάθρεψόν με*
σὺν ἀυτοῖς, ἐκ τῆς χλόης τῶν θείων σου
*μυστηρίων * ὧν ἡ καθαρὰ καρδία*
*καταγώγιον ὑπάρχει * καὶ καθαρὰ*
τὲ ἐν αὐτῇ ἡ ἔλλαμψις τῶν σῶν ἀπο
*καλύψεων * ἥτις ἐστὶ παράκλησις*
καὶ ἀναψυχὴ τῶν κοπιασάντων

[97] A: *σου.*
[98] A: *ἐκλεκ/τῆς.*

66 διὰ σέ ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ταῖς παν*
67 τοδαπαῖς αἰκίαις ὧν καὶ ἀξιωθεί**
68 ην ὁ ἁμαρτωλός χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ*
69 σοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ νῦν καὶ ἀεὶ*
70 καὶ εἰς τοὺς σύμπαντας αἰῶνας
71 τῶν αἰώνων, ἀμήν.

{ΚΑΘΙΣΜΑ 4}

{41v-51r}
Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου καθίσματος. γ´ Ἅγιος. Παναγία Τριάς.
Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς.
Καὶ ἄρξου.
{Ps 24} *κδ´ Πρὸς σέ, Κύριε...*
{Ps 25} *κε´ Κρῖνόν με...*
{Ps 26} *κϛ´ Κύριος φωτισμός μου...*
{Ps 27} *κζ´ Πρὸς σέ, Κύριε...*
{Ps 28} *κη´ Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ...*
{Ps 29} *κθ´ Ὑψώσω σε, Κύριε...*
{Ps 30} *λ´ Ἐπὶ σοί, Κύριε...*
{Ps 31} *λα´ Μακάριοι, ὧν...*
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια.
Ἐξερευῶν μου...
Ἁμαρτίαις διστραφείς...
Ὁ τὴν ἑκούσιον...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {51r} ***Κ****ύριε Σωτήρ μου* ἵνα*[99] *τί με ἐγκατέλιπες**
2 οἰκτείρησόν με, ὅτι σὺ εἶ μόνος
3 φιλάνθρωπος καὶ σῶσόν με τὸν ἁμαρ*
4 τωλόν, ὅτι σὺ εἶ μόνος ἀναμάρ
5 τητος χαρακτὴρ καὶ ἀπαύγασμα*
6 τοῦ εὐλογημένου Πατρός, ἔκσπασόν με

[99] A: *ἱνα.*

τοῦ βορβόρου τῶν ἀνομιῶν μου,
*ἵνα μὴ ἐμπαγῶ εἰς αἰῶνα αἰῶνος **
λυτρωτὰ καὶ ὑπερασπιστὰ τῶν
πεποιθότων ἐπὶ σέ, ῥῦσαί με
*ἐκ στόματος ἐχθροῦ μου * ἰδοὺ γὰρ ὡς*
λέων ὠρυώμενος, τοῦ καταπι
[**51v**] *εῖν με ἐπέρχεται * ἄσταψον*
οὖν τὴν ἀστραπήν σου καὶ διασκό
ρπισον αὐτοῦ τὴν κορυφουμένην
*κατὰ τοῦ δούλου σου δύναμιν * σκορ*
πισθήτω καὶ πτοηθήτω ἀπὸ προ
*σώπου σου * ἀσθενὴς γὰρ αὐτοῦ ἡ ἰσχύς,*
μὴ φέρουσα στῆναι ἐνώπιόν σου, ἢ
*πρὸ προσώπου τῶν ἀγαπώντων σε **
ὁρᾷ γὰρ τὸ σημεῖον τῆς χάριτός σου
*καὶ πτοεῖται * καῖ κατησχυμένος*
*ἀναχωρεῖ ἀπ' αὐτῶν * ἱκετεύω*
γοῦν σε Σωτὴρ τοῦ κόσμου Χριστέ, ἐπίβλε
ψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ῥῦσαί με ἐκ τῶν
*αὐτοῦ σκανδάλων καὶ μηχανῶν **
συγχώρησόν μοι τὸ πλῆθος τῶν
*ἀνομιῶν μου * εἰ γὰρ καὶ ἠθέτησα*
πάντα τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἐποίησας
καὶ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ Κύριε μου Κύριε καὶ
ἔτι νῦν ἀθετῶ, ἀλλὰ προσπίπτω
[**52r**] *δεόμενός σου * Κύριε σῶσόν με ὅτι*
πρὸς σὲ κατέφυγον.

/Εὐχὴ ἑτέρα/.

Δ*έσποτα Παντοκράτορ * ὁ Πατὴρ*
*τοῦ Χριστοῦ σου * τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ*
*Θεοῦ μου, δός μοι σῶμα ἄσπιλον **
*καρδίαν καθαράν * νοῦν γρήγορον **
*γνῶσιν ἀπλανῆ * Πνεύματος Ἁγίου ἐπιφοί*

7 τησιν, πρὸς κτῆσιν καὶ πληροφορί
*8 αν τῆς ἀληθείας, διὰ τοῦ Χριστοῦ σου **
*9 ναὶ Δέσποτα * ἀκατάληπτε * ἡ ἀρχί*
*10 φωτος καὶ ἀπερινόητος δύναμις **
11 ὁ τῆς τοῦ μονογενοῦς καὶ ἐνυποστά
*12 του σοφίας Πατήρ * ὁ τοῦ ζωοποιοῦ*
*13 καὶ ὁμοδυνάμου σου Πνεύματος προβολεύς **
*14 ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους * καὶ ἄφατον*
*15 ἀγαθότητα * μὴ παριδὼν τὴν τῶν*
*16 ἀνθρώπων φύσιν * τῷ σκότῳ τῆς ἁμαρ*
*17 τίας συνεχομένην * ἀλλὰ τὰ θεῖα*
18 φῶτα τῶν ἱερῶν σου διδαγμάτων
19 [**52v**] *διὰ νόμου καὶ προφητῶν λάμψας*
*20 ἡμῖν * ὕστερον δέ, αὐτὸν τὸν ἀληθινὸν*
21 καὶ ἄδυτον τῆς δικαιοσύνης ἥλιον,
22 τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εὐδοκήσας δι
23 ὰ σαρκὸς ἀνατεῖλαι, καὶ πρὸς τὴν
24 ἔλλαμψιν τοῦ σοῦ φωτισμοῦ ὁδηγῆ
25 σαι ἡμᾶς, γενηθήτω τὰ ὦτα σου προ
26 σέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς
*27 μου * καὶ δώρησαί μοι ἐν ἀγρύπνῳ*
28 καὶ νηφούσῃ ψυχῇ, πᾶσαν τὴν τοῦ πα
*29 ρόντος βίου νύκα διελθεῖν * ἐκδεχό*
*30 μενος τὴν τοῦ Χριστοῦ σου καὶ Θεοῦ μου * τοῦ*
*31 κριτοῦ τῶν ἁπάντων παρουσίαν **
32 ἵνα μὴ ἀναπεπτωκὼς καὶ ὑπνῶν,
*33 ἀλλ’ ἐγρηγορῶν καὶ διεγηγερμένος **
34 ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ
*35 εὑρεθῶ * καὶ εἰς τὴν χαρὰν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου*
*36 μου εἰσέλθω * ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα*
*37 ὀδύνη λύπη καὶ στεναγμός * ἔνθα*
38 [**53r**] *εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία **
39 καὶ τούτων τυχών, δοξάζω τὸ πα
40 νάγιον[100] *ὄνομά σου * τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ*
*41 καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς.*

---

[100] A: *παν/άγιον.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 5}

{53r-62v}
Ἀρχὴ τοῦ ε΄ καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς.
Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ΄. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ΄. Καὶ ἄρξου./
{Ps 32} *λβ΄ Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι...*
{Ps 33} *λγ΄ Εὐλογήσω τὸν Κύριον...*
{Ps 34} *λδ΄ Δίκασον, Κύριε...*
{Ps 35} *λε΄ Φησὶν ὁ παράνομος...*
{Ps 36} *λϛ΄ Μὴ παραζήλου...*
Δόξα. Καὶ νῦν. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν.
Καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Ἦχος πλ. α΄.
Κύριε, καὶ τόν...
Οἴμοι τί ὡμοιώθην...
Δόξα.
Θρήνησον ψυχή μου...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Ἁγιωτέρα τῶν...
Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Μετανοίας, ιε΄. Καὶ αἱ εὐχαί.

{62v} *Εὐχή.*
Κ*ύριε ὑπὲρ πάντων καὶ διὰ πάντων*[101]
*καὶ ἐν πᾶσιν, ὑμνῶ * εὐλογῶ * προ*
σκυνῶ[102] ** δοξολογῶ, καὶ εὐχαριστῶ σου*
*τῇ ἀγαθότητι * ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυ*
*χήν μου ἐκ θανάτου * τοὺς ὀφθαλμούς*
*μου ἀπὸ δακρύων * καὶ τοὺς πόδας*
*μου ἀπὸ ὀλισθήματος * ἥμαρτον*
*εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου **
*ἐλεήσόν με Κύριε * καὶ μὴ συναπολέσῃς*

[101] A: *διαπάντων.*
[102] A: *προσ/κυνῶ.*

*με ταῖς ἀνομίαις μου * ἀλλὰ δοκί*
*μασόν με ὁ Θεός * καὶ γνῶθι τὴν καρδί*
*αν μου * ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς τρί*
βους μου καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας*
ἐν ἐμοί, καὶ ἀπόστρεψόν με ἀπ' αὐτῆς,
*καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ **
ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀ
*λήθεια καὶ ἡ ζωή * ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας.*

[**63r**] */Εὐχὴ ἑτέρα/.*
***Κ**ύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ Πατὴρ τοῦ ἀληθινοῦ*
*φωτός * ὁ τὴν ἡμέραν κοσμήσας*
*τῷ οὐρανίῳ φωτί * καὶ τὴν νύκτα*
*φαιδρύνας ταῖς αὐγαῖς τοῦ πυρός **
ὁ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος τὴν ἀνά
παυσιν εὐτρεπίσας τοῖς ἀγαπῶσί σε
τὸ νοερὸν καὶ ἄπαυστον φῶς, φώ
τισόν μου τὴν καρδίαν ἐν ἐπιγνώ
*σει τῆς ἀληθείας * καὶ ἀπρόσκοπον*
*τὴν ζωήν μου διατήρησον * παρεχό*
μενός μοι ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως
*περιπατεῖν * καὶ δοξολογεῖν ἐν ἔρ*
γῳ καὶ λόγῳ τὸ πανάγιον ὄνομά σου
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
***Ὑ**περούσιε καὶ πολυέλεε Χριστὲ ὁ Θεὸς*
*ἡμῶν * ὁ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν*
ἐν τῷ προσκυνητῷ σταυρῷ σου
τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐκτείνας
καὶ τὸ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν
[**63v**] *ἐν αὐτῷ προσηλώσας καὶ ἐξαλεί*

8 ψας χειρόγραφον, ἄφες καμοῦ[103]
*9 τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὰ ὀφειλήματα **
10 καὶ πάσης τῆς ἐξ ἔργων[104] *καὶ λόγων*
11 καὶ ἐνθυμήσεων πονηρῶν κατακρί
*12 σεως, ἐλευθέρωσον * ἵνα ἐν κα*
13 θαρᾷ καρδίᾳ, τὴν ὀφειλομένην
14 σοι δοξολογίαν, ἐν παντὶ καιρῷ
*15 προσφέρω * ναὶ Κύριε ὁ Θεός μου * ὁ δι*
16 ὰ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων σου
*17 Πέτρου * ὑποδείξας ἡμῖν προσεύ*
18 χεσθαι καὶ κατὰ τὸν τῆς ἕκτης
19 ὥρας καιρόν, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ
*20 τὸν ἀνάξιον δοῦλον σου * καὶ ῥῦσαί με*
21 ἀπὸ παντὸς συμπτώματος καὶ δαι
*22 μονίου μεσημβρινοῦ * διατηρῶν με*
23 ἐν ἔργοις καὶ λόγοις ἐπὶ τὸ σὸν ἅγιον
*24 θέλημα * ἐντεύξεσι τῶν ἀσωμάτων*
25 καὶ θείων σου λειτουργῶν τῶν ἀ
26 [**64r**] *παύστως σε ἀνυμνούντων, καὶ πάντων*
27 τῶν ἁγίων ἀμήν.

[103] A: *κα' μοῦ.*
[104] A: *ἐξέργων.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 6}

{64r-76r}
Ἀρχὴ τοῦ ς´ καθίσματος.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ´.
Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.

{Ps 37} *λζ´ Κύριε, μὴ τῷ...*
{Ps 38} *λη´ Εἶπα· φυλάξω...*
{Ps 39} *λθ´ Ὑπομένων ὑπέμεινα...*
{Ps 40} *μ´ Μακάριος ὁ συνιών...*
{Ps 41} *μα´ Ὃν τρόπον...*
{Ps 42} *μβ´ Κρῖνόν μοι...*
{Ps 43} *μγ´ Ὁ Θεός, ἐν...*
{Ps 44} *Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου...*
{Ps 54} *με´ Ὁ Θεὸς ἡμῶν...*

Δόξα. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια·
Ἦχος πλ. β´.
Ἀνεπιβούλευτόν με...
Ἁμαρτιῶν...
Δόξα.
Ὦ, ψυχή μου...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Πρὸ τῶν...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {76r} ***Ε****ὐχαριστῶ σοι Κύριε ὁ Θεός μου * ὑπὲρ*
*2 πασῶν τῶν εὐεργεσιῶν σου **
3 τῶν ἐκ πρώτης ἡμέρας μέχρι
4 τῆς παρούσης, εἰς ἐμὲ τὸν ἀνά
5 [**76v**] *ξιον ἐποίησας * ὑπὲρ ὧν * καὶ*
*6 δι' ὧν * τῶν φανερῶν * τῶν ἀφανῶν **
7 τῶν ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ γενομένων
*8 μοι * τῶν ἑκουσίως * τῶν ἀκουσίως **

*9 τῶν ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ * καὶ πα*
10 ρακαλῶ σε, φύλαξον τὴν ψυχήν
11 μου ἁγίαν, καθαρὰν συνείδησην
*12 ἔχουσαν * τέλος, ἄξιον τῆς φιλ-*
*13 ανθρωπίας σου ἀνάδειξον * ὁ ἀγαπήσας*
*14 ἡμᾶς * καὶ δοὺς τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν*
15 ὑπὲρ ἡμῶν, καταξίωσόν με γενέ
*16 σθαι ἄξιον τῆς σῆς ἀγάπης * δός μοι*
*17 σοφίαν ἐν τῷ λόγῳ σου * καὶ ἐν τῷ*
18 φόβῳ σου ἔμπνευσόν μοι ἰσχὺν
*19 τῆς παρὰ σου δυνάμεως * ὁ τὸν μο*
*20 νογενῆ σου Υἱὸν * καὶ τὸ Πνεῦμα σου τὸ*
21 ἅγιον, ἐξαποστείλας εἰς ἄφεσιν
22 τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν,
23 εἴτε ἑκών, εἴτε ἄκων ἥμαρτον,
24 [**77r**] *συγχώρησόν μοι Κύριε ὁ Θεός μου **
25 καὶ μνήσθητι Κύριε πάντων τῶν ἐπι
26 καλουμένων ἐν ἀληθείᾳ τὸ ὄ
*27 νομά σου τὸ ἅγιον * καὶ πάντων*
*28 τῶν εὖ * καὶ τὰ ἐναντία ἡμῖν*
*29 θελόντων * πάντες γὰρ ἄνθρωποι ἐσμέν **
30 καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν
31 τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγί
*32 ῳ Πνεύματι * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.

2 ***Κ****ύριε ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ*
*3 ἐνώπιόν σου * δέξαι με ὡς ἕνα*
*4 τῶν μισθίων σου * καὶ εἰσάγαγέ με*
5 εἰς τὴν μάνδρα σου τὸ ἀπολωλὸς
*6 πρόβατον * ἵνα μὴ ἔξω εὑρών με*
*7 ἐχθρὸς ὁ λυμεών, καταφάγεταί με **
8 ὅταν γὰρ τὴν ὑπόστασίν μου λογί

9 σομαι Κύριε, καὶ ἐνθυμηθῶ τὰ πα
10 ραπτώματά μου, καὶ ἐν ἐπι
11 γνώσει τῶν πλημμελημάτων μου
12 [**77v**] *καὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου γένομαι,*
13 κατὰ νοῦν τὲ λάβω τὴν φοβερὰν
14 ἡμέραν τῆς κρίσεως, μίαν μό
15 νην καταφυγὴν ἔχω τὴν σὴν φι
*16 λανθρωπίαν * διὸ δέομαί σου * καὶ νῦν*
17 καὶ τότε, παράσχου μοι τῆς σῆς
*18 εὐσπλαγχνίας τὸ μέγα ἔλεος **
*19 οἶδα γάρ σε τὸν ἐλεήμονα * οἶδα σε*
*20 τὸν καλὸν ποιμένα * καὶ λιμένα*
*21 τῶν χειμαζομένων * καὶ ἐλπί*
*22 δα τῶν ἀπηλπισμένων * καὶ ἰ*
*23 ατρὸν τῶν ἀπεγνωσμένων * ἐπί*
24 δησον Δέσποτα τὰ τραύματά μου
25 ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, ἃ ἐτρώθην ὑπὸ
*26 τῶν ληστῶν * αὐτὸς γὰρ εἶπας Κύριε **
27 οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες
*28 ἰατροῦ, ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες **
*29 καὶ τὲ ὑμνῶ καὶ εὐλογῶ * νῦν καὶ*
30 ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

1 [**78r**] */Εὐχὴ ἑτέρα/.*
2 ***Ε****ὐλογητὸς εἶ Κύριε * ὁ μόνος ἀνα*
3 καινίζων τὴν ποίησιν τῶν ἔρ
*4 γων σου καθ᾽ ἑκάσην ἡμέραν **
*5 εὐλογητὸς εἶ Κύριε * ὁ κτίσας φῶς καὶ*
*6 σκότος * καὶ διακρίνας αὐτὰ ἀπ᾽ ἀλ*
7 λήλων[105] ** εὐλογητὸς εἶ Κύριε * ὁ ποι*
*8 ῶν πάντα καὶ μετασκευάζων **

[105] A: *ἀ/λλήλων.*

9 ἐκτρέπων σκιὰν θανάτου, καὶ
*10 ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων **
*11 εὐλογητὸς εἶ Κύριε * ὁ πλάσας κατα*
*12 μόνας τὰς καρδίας ἡμῶν * ὁ συ*
13 νιεὶς εἰς πάντας τοὺς λογισμοὺς
*14 ἡμῶν * εὐλογητὸς εἶ Κύριε * ὁ ποιή*
15 σας ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοί
*16 ωσιν * ὁ ποιήσας ἡμέραν εἰς ἔργα*
*17 φωτός * καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυ*
*18 σιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως * ὅθεν καγὼ*[106]
*19 ὁ ἀνάξιος δοῦλος σου * καταξι*
20 ωθεὶς διανῦσαι[107] *τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας*
21 [**78v**] *καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ὥραν ταύ*
22 την τῆς προσευχῆς, ὑμνῶ σου τὸ
23 πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ
*24 τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος * νῦν.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 7}

{78v-89r}
Ἀρχὴ τοῦ ζ´ καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν, Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ´. Καὶ ἄρξου./

{Ps 46} *μς´ Πάντα τὰ ἔθνη...*
{Ps 47} *μζ´ Μέγας Κύριος...*
{Ps 48} *μη´ Ἀκούσατε ταῦτα...*
{Ps 49} *μθ´ Θεὸς θεῶν...*
{Ps 50} *ν´ Ἐλέησόν με...*
{Ps 51} *να´ Τί ἐγκαυχᾷ...*
{Ps 52} *νβ´ Εἶπεν ἄφρων...*
{Ps 53} *νγ´ Ὁ Θεός, ἐν...*
{Ps 54} *νδ´ Ἐνώτισαι, ὁ Θεός...*

[106] A: *κα' γώ.*
[107] A: *διανύσαι.*

Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος αʹ.
Ἐξέτεινας Χριστέ...
Τῶν φρονίμων...
Δόξα.
Ἄχραντε νυμφίε...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Βεβαία σκέπη...
Κύριε, ἐλέησον, ιεʹ. Μετανοίας, ιεʹ. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {89r} ***Κ****ύριε ὁ Θεός μου * ἱλάσθητί μοι τῷ*
*2 ἁμαρτωλῷ καὶ ἀναξίῳ δούλῳ σου **
*3 ἥμαρτον Κύριε ἥμαρτον * ἠνόμησα **
*4 ἠδίκησα * ἠσέβησα * καὶ οὐκ εἰμὶ*
5 ἄξιος ἆραι τὸ ὄμμα καὶ βλέψαι
6 εἰς οὐρανὸν διότι κατέλιπον τὴν
7 ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης σου, καὶ ἐπο
8 ρεύθην ἐν τῷ θελήματι τῆς πονη
*9 ρᾶς μου καρδίας * φεῖσαί μου οὖν Κύριε*
*10 διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου * καὶ*
*11 σῶσόν με διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον **
12 [**89v**] *ὅτι καταναλώθησαν αἱ ἡμέραι μου **
*13 καὶ τὰ ἔτη μου μετὰ σπουδῆς * ἀλλὰ*
*14 σὺ Κύριε * ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεός,*
15 πολλὰ ἐλέη ἐποίησας μετ᾽ ἐμοῦ
*16 ὧν οὐκ ἤμην * ἄξιος ἃ οὐ προ*
*17 σεδόκων ἰδεῖν * καὶ τί ἀνταπο*
*18 δώσω τῇ σῇ ἀγαθότητι Κύριέ μου Κύριε **
19 εὐχαριστῶ σου τῷ πολυυμνήτῳ
*20 ὀνόματι * εὐχαριστῶ τῇ ἀνεκδι*
*21 ηγήτῳ σου δυνάμει * εὐχαριστῶ τῇ*
*22 ἀνεικάστῳ σου μακροθυμίᾳ **
23 καὶ ἀπὸ τοῦ νοῦ με ἐλέησον καὶ βο

*ἤθησον * καὶ ἀντιλαβοῦ μου * καὶ*
σκέπασόν με Δέσποτα τῶν ἁπάν
*των * Κύριε οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ πάσης*
*κτίσεως ποιητά * σὺ γινώσκεις*
*τὴν ἀφροσύνην μου * σὺ γὰρ ἐπίστασαι*
*τὰ ἐν νυκτί * τὰ ἐν ἡμέρᾳ * τὰ ἑκούσια **
*τὰ ἀκούσια * τὰ ἐν γνώσει * τὰ ἐν ἀγνοίᾳ **
[**90r**] *ὡς οὖν ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεός,*
*ἐξάλειψον αὐτὰ τῇ δρόσῳ τοῦ ἐλέους σου **
*καὶ ἐλέησον καὶ βοήθησόν μοι * Υἱὲ*
*τοῦ Θεοῦ * ἀγαθὲ Κύριε, βοήθησόν μοι * σὺ*
*γὰρ εἶ τὸ φῶς * καὶ ἡ ἀλήθεια καῖ ἡ*
*ζωή * σὺ γινώσκεις τὸ ἀσθενὲς*
τῆς φύσεώς μου, καὶ οἷς ἐπίστασαι
κρίμασι Κύριε, σῶσόν με τὸν ἀνάξιον
*δοῦλόν σου * ὅτι ἐυλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας.*

/Εὐχὴ ἑτέρα ἣν καὶ λέγωσιν τινές, ὅταν παραπέσωσιν εἰς ῥεῦσιν/.
***Π**άλιν ὑπεσκελίσθην ὁ τάλας τὸν*
*νοῦν * τῇ πονηρᾷ συνηθείᾳ τῆς ἁμαρ*
*τίας δουλεύων * πάλιν ὁ τοῦ σκό*
*τους ἄρχων * καὶ τῆς ἐμπαθοῦς ἡδο*
*νῆς γεννήτωρ, αἰχμάλωτον εἶλε με **
καὶ ὥσπερ δοῦλον τεταπεινωμένον
τῷ ἑαυτοῦ θελήματι καὶ ταῖς ἐπι
θυμίαις τῆς σαρκός, δουλεύειν
[**90v**] *καταναγκάζει * καὶ τί ποιήσω*
*Κύριέ μου Κύριε * λυτρωτὰ καὶ ὑπερασπι*
*στὰ τῶν πεποιθότων ἐπὶ σέ **
*πρὸς σὲ πάλιν ἐπιστραφήσομαι **
καὶ συγγνώμην αἰτήσω τῶν πεπραγ
*μένων μοι * ἀλλὰ δέδοικα καὶ*
*τρέμω * μήπως καθ᾽ ἑκάστην ἐξο*

17 μολογούμενος, καὶ ἀποχὴν τῶν κακῶν
18 ἐπαγγελόμενος, καὶ καθ' ὥραν[108] *ἁ*
19 μαρτάνων, καὶ μὴ ἀποδιδοὺς τὰς
20 εὐχάς μου σοὶ τῷ Θεῷ μου, τὴν μα
21 κροθυμίαν σου διεγείρω πρὸς
*22 ἀγανάκτησιν * καὶ τίς ὑποίσει*
*23 Κύριε τὸν θυμόν σου * γινώσκων οὖν*
24 τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου,
25 καὶ τὴν ἄβυσσον τῆς φιλανθρωπίας σου,
26 πάλιν ἐπιρρίπτω ἐμαυτὸν είς τὰ
*27 ἐλέη σου * καὶ κράζω σοι τὸ ἥμαρτον **
*28 ὁ Θεὸς ἐλέησόν μὲ τὸν παραπεσόντα **
29 [**91r**] *δός μοι χεῖρα βοηθείας, τῷ ἐν*
30 βορβόρῳ τῶν ἡδονῶν βεβυθι
31 σμένῳ[109] ** καὶ μὴ καταλίπης Κύριε τὸ*
32 πλάσμα σου φθαρῆναι ταῖς ἀνομίαις
*33 καὶ ταῖς ἁμαρτίαις * ἀλλὰ τῇ συ*
34 νήθῃ σου χρηστότητι χρησάμενος,
35 ῥῦσαί με τοῦ μιασμοῦ καὶ τοῦ ῥύπου
*36 τῆς σαρκός μου * καὶ τῶν ἐμπαθῶν*
37 λογισμῶν, τῶν καθ' ἑκάστην κατα
*38 χραινόντων τὴν ἐμὴν ἀθλίαν ψυχήν **
39 ἰδοὺ γὰρ Κύριε ὁ Θεός μου, οὐκ ἔστι τόπος
*40 ἐν ταύτῃ καθαρός * αλλ' ὅλη λελέπρωται,*
*41 τὴν ὁλοσώματον ἔχουσα πληγήν * αὐ*
42 τὸς οὖν ὡς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν,
43 καὶ τοῦ ἐλέους πηγή, καθάρισον ταύ
*44 την, τῇ τῶν δακρύων μου καθάρσει **
*45 ταῦτα προχέων ἡμῖν δαψιλῶς **
*46 καὶ ἐπίχεε ἐπ' ἐμὲ τὴν φιλανθρωπίαν σου **
*47 καὶ ἴασαι τὰ συντρίμματα ταύτης **
48 [**91v**] *καὶ δός μοι τὴν ἴασιν καὶ τὴν κάθαρ*

---

[108] A: *καθώραν.*
[109] A: *βεβυθισ/μένῳ.*

49 σιν * καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσω
50 πόν σου ἀπ’ ἐμοῦ, καὶ ὡς πῦρ κα
51 ταφάγεταί με ἡ ἀπόγνωσις * ἀλλ’
52 ὅπερ εἶπας ὁ ἀψευδὴς Θεός * ὅτι με
53 γάλη χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐ
54 πὶ τῇ τοῦ ἁμαρτωλοῦ μετανοίᾳ,
55 τοῦτο πραχθείη καὶ ἐπ’ ἐμοὶ τῷ ἁ
56 μαρτωλῷ * καὶ μὴ κλείσῃς τὰ ὦτα
57 τῆς εὐσπλαγχνίας σου εἰς τὴν προ
58 σευχὴν τῆς μετανοίας μου * ἀλλ’ ἄνοι
59 ξόν μοι αὐτά, καὶ ὡς θυμίαμα κα
60 τεύθυνον τὴν προσευχήν μου ἐνώ
61 πιόν σου * οἶδας τὴν ἀσθένειαν τῆς
62 φύσεως ὁ πλάστης, καὶ τὸ εὐόλισθον
63 τῆς νεότητος * καὶ παρορᾷς ἁμαρ
64 τίας * καὶ τὴν μετάνοιαν ἐκδέχῃ
65 τῶν ἐν ἀληθείᾳ ἐπικαλουμένων σε *
66 ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

1 [**92r**] /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 **Π**αναγία Δέσποινα Θεοτόκε ἡ γεννήσασα
3 τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεόν, πρὸς σέ,
4 κατέφυγον * καὶ εἰς σὲ ἔχω τὰς ἐλ
5 πίδας μου * σὺ γενοῦ ὁδηγὸς καὶ
6 βοηθός, τῆς ἀθλίας καὶ ταλαιπώ
7 ρου μου καρδίας, εἰς τὰ ἐναέρια
8 καὶ σκοτεινὰ πνεύματα * καὶ λύτρω
9 σαί με τῆς φοβερᾶς ἡμέρας τῆς
10 κρίσεως * ὅτι εὐλογημένη ὑ
11 πάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
12 αἰώνων * ἀμήν.

{ΚΑΘΙΣΜΑ 8}

{92r-101r}
Ἀρχὴ τοῦ ὀγδόου καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ΄. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ΄. Καὶ ἄρξου./

{Ps 55} *νε΄ Ἐλέησόν με...*
{Ps 56} *νς΄ Ἐλέησόν με...*
{Ps 57} *νζ΄ Εἰ ἀληθῶς...*
{Ps 58} *νη΄ Ἐξελοῦ με ἐκ...*
{Ps 59} *νθ΄ Ὁ Θεὸς ἀπώσω...*
{Ps 60} *ξ΄ Εἰσάκουσον, ὁ Θεός...*
{Ps 61} *ξα΄ Οὐχὶ τῷ Θεῷ...*
{Ps 62} *ξβ΄ Ὁ Θεός, ὁ Θεός...*
{Ps 63} *ξγ΄ Εἰσάκουσον, ὁ Θεός...*

Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια πλ. δ΄.
Τί ποιήσεις...
Τεῖχος ἡμῖν...
Δόξα.
Οἴμοι πῶς...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Φωτὸς ἀπόλαυσιν...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Καὶ μετανοίας, ιε΄. Καὶ τὰς εὐχάς.

{101r} ***Δ****έσποτα Κύριε Θεὲ τῶν ἁπάντων * ὁ τὰ πάντα πρὶν γενέσεως ἐπιστάμενος, σοὶ προσπίπτω ἐκ βαθέων ψυχῆς * ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἀναξίῳ δούλῳ σου * ἐξάλειψον τὰ ἁμαρτήματά μου καὶ ἐλέησον τὴν ταπεινήν μου ψυχήν * καὶ μὴ ἐάσῃς αὐτὴν χρονοτριβῆσαι*

τοῖς πάθεσι τοῖς ἀτίμοις τοῦ βίου
*τούτου * ἀλλὰ τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ,*
[**101v**] *κυβέρνησον αὐτὴν εἰς ὁδὸν εὐ*
θεῖαν πορεύεσθαι ἐν τῇ τρίβῳ
*τῶν ἐντολῶν σου *ὁ μὴ βουλόμενος*
τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ,
ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν,
*καὶ δός μοι καιρὸν ἐπιστροφῆς * ὁ*
ἐπακούσας τοῦ ληστοῦ δεομένου,
*ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου **
καὶ εἴτι ἥμαρτον ἐν ἀγνοίᾳ καὶ γνώ
*σει * ἐν ἔργῳ καὶ ἐν λόγῳ * ἐν ἐνθυ*
*μήσει καὶ ἐν ὥρᾳ * ἐν ἡμέρᾳ καὶ*
*ἐν νυκτί, τὰ πάντα μοι συγχώρησον **
*πάντα πάριδε τὰ ἁμαρτήματά μου **
καὶ μὴ παραδῴης τὴν ἀθλίαν μου
ψυχὴν τοῖς πικροῖς θηρίοις τοῦ
*καλάμου * μηδὲ*[110] *κατανεμέτω αὐ*
*τήν, μονιὸς ἄγριος * εἰς τὸ κατασπά*
*σαι αὐτὴν εἰς πέταυρον ᾋδου * ἀλλὰ*
*κατεύθυνον τὰ διαβήματά μου **
[**102r**] *καὶ μὴ μνησθῇς τῶν ἀνομιῶν μοῦ*
*ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως * νικησάτω*
ἡ φιλανθρωπία σου τὸ πλῆθος τῶν κα
*κῶν μου * βοήθησόν μοι Κύριε ὁ Θεός μου*
*καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου **
καὶ δίδαξόν με πῶς δεῖ προσεύ
χεσθαι καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνο
*μά σου τὸ ἅγιον * ὅτι σὺ εἶ Θεὸς ἡμῶν **
*Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σῴζειν * καὶ σοὶ*
*τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν * τῷ Πατρὶ*
καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

[110] A: *μὴ δέ.*

/Ἑτέρα εὐχή/.
***Π**αντοκράτορ Λόγε τοῦ Πατρός * ὁ αὐ*
*τοτελὴς Θεὸς Ἰησοῦ Χριστέ * ὁ διὰ τὰ ταχέ*
α σου σπλάγχνα μηδέποτε χωρι
ζόμεος τῶν σῶν οἰκετῶν, ἀλλὰ
ἀεὶ ἐν αὐτοῖς ἀναπαυόμενος Ἰησοῦ Χριστὲ
ὁ καλὸς ποιμήν, μὴ παραδῴης με
τῇ ἐπιβουλῇ τοῦ ὄφεως μηδὲ[111]
*ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ Σατανᾶ καταλίπῃς με **
*[**102v**] διότι σπέρμα φθορᾶς ἐν αὐτῷ πέ*
*φυκε * σὺ οὖν βασιλεῦ πανάγιε **
προσκυνητὲ Ἰησοῦ Χριστέ, καθεύδοντά
*με φύλαξον τῇ ἀθανάτῳ σου βουλῇ **
καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ
ζωοποιῷ σου Πνεύματι ᾧ ἡγίασας
*τοὺς σοὺς μαθητάς * ῥυόμενός με*
*ἐκ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ ὄφεως **
δὸς δέ μοι τῷ ἀναξίῳ, τὴν ἀγαλλί
*ασιν τοῦ σωτηρίου σου ἐπὶ τῆς κοίτης μου **
τὴν καρδίαν μου καθάρισον ἐν τῇ
*καθαρότητι τῶν λόγων σου * τὸν*
νοῦν μου φώτισον τῷ φωτὶ τῆς
*γνώσεως τοῦ εὐαγγελίου σου * τὴν*
*ψυχήν μου, ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ σταυροῦ σου **
τὸ σῶμά μου, ἐν τῷ σῷ πάθει τοῦ
*ἀπαθοῦς * τοὺς λογισμούς μου, ἐν*
*τῇ σῇ εἰρήνῃ διαφύλαξον * καὶ ἀνά*
στησόν με ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσευχῆς
*[**103r**] ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν τὸ πανάγιον*
*ὄνομά σου * καὶ τοῦ ἀνάρχου σου Πατρός **
καὶ τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ σου
Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

---

[111] A: *μὴ δέ.*

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
***Π**αναγία Δέσποινα Θεοτόκε * τοῦ κόσμου*
*Κυρία * τὸ καύχημά μου * ἡ ἐλπίς μου **
*ἡ προστασία * ἡ σκέπη * ἡ καταφυγή **
*ἡ παραμυθία * τὸ ἀγαλλίασμά μου,*
κυριευθέντα με ὑπὸ πολλῶν πται
σμάτων[112]*, ἐλέησον * καὶ δεῖξον τὰ*
*σπλάγχνα σου εἰς ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν **
ἡ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν τεκοῦσα,
φώτισον τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμοὺς
*τῆς καρδίας μου * ἡ τὴν πηγὴν*
τῆς ἀθανασίας κυήσασα, ζω
οποίησόν με τὸν τεθανατωμέ
*νον τῇ ἁμαρτίᾳ * ἡ ἀγαθὴ τοῦ ἀγαθοῦ **
*ἡ φιλάνθρωπος τοῦ φιλανθρώπου * ἡ ἐλεή*
μων τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ Μήτηρ,
[**103v**] *ἐμὲ τὸν ἐν ἀνομίαις καὶ ἐν ἁμαρ*
*τίαις τεχθέντα, οἴκτειρον * βοή*
*θησον * καὶ κληρονόμον με δεῖξον*
*τῆς βασιλείας αὐτοῦ * ὅτι σὺ εἶ*
πάντων τῶν χριστιανῶν ἡ ἐλπίς,
*καὶ ἐμοῦ τοῦ ἐλεεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ **
καὶ σὲ δοξάζω εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

[112] A: *πταισ/μάτων.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 9}

{103v-113r}
Ἀρχὴ τοῦ θ΄[113] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς.*
Πάτερ ἡμῶν. Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιβ΄. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ΄.
Καὶ ἄρξου./
{Ps 64} *ξδ΄ Σοὶ πρέπει...*
{Ps 65} *ξε΄ Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ...*
{Ps 66} *ξς΄ Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι...*
{Ps 67} *ξζ΄ Ἀναστήτω ὁ Θεός...*
{Ps 68} *ξη΄ Σῶσόν με...*
{Ps 69} *ξθ΄ Ὁ Θεός, εἰς...*
Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος α΄.
Ἀπὸ ὕψους...
Τῷ ὅπλῳ...
Δόξα.
Ὁ ποιμήν...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Κύριε, κατανοῶ...
Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Μετανοίας, ιε΄. Καὶ τὰς εὐχάς.

{113r} ***Κ****ύριε ὁ Θεός μου * ὁ πάντας ἀνθρώπους θέ*
λων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνω
*σιν ἀληθείας ἐλθεῖν * ὁ μὴ βουλό*
[**113v**] *μενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ*
ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν ἀυτόν,
*ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν **
καὶ δώρησαί μοι λογισμὸν πάν
τοτε, ταῖς ἰδίαις ἁμαρτίαις
προσέχειν μετὰ αἰσθήσεως καὶ
*πόνου καρδίας * ἵνα ἐν αὐταῖς*

[113] A: *θ΄ου.*

ἀσχολούμενος, καὶ τὰς ἀλλοτρί
ας μὴ γινώσκων, κτήσομαι τὸν
*φόβον σου τὸν ἅγιον * δι' οὗ δυνήσομαι*
ἀπὸ παντὸς κακοῦ ἐκκλῖναι[114] *
καὶ λατρεύειν σοι ἐν καρδίᾳ συντε
*τριμμένην καὶ τεταπεινωμένην **
*Κύριε ὡς κελεύεις * Κύριε ὡς γινώσκεις*
Κύριε ὡς βούλει, γενηθήτω τὸ θέ
*λημά σου ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ **
Κύριε τὸ σὸν θέλημα γενέσθω ἐπ' ἐμοί,
*καὶ μὴ τὸ ἐμόν * πρεσβείαις τῆς πα*
νενδόξου[115] *Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμήν.*

[114r] */Εὐχὴ ἑτέρα/.*

Κ*ύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν * ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ*
*Πατρός * εἰκών * καὶ ἰσχὺς καὶ σοφία*
*καὶ δύναμις * σὺν τῷ ἁγίῳ καὶ*
*ζωοποιῷ σου Πνεύματι * Τριὰς ἡ ἀ*
*μέριστος * καὶ ὁμόθρονος * καὶ ὁμόδοξος **
ἡ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παρα
γαγοῦσα τὰ σύμπαντα, ἀξίω
σόν με τὸν ἁμαρτωλόν, τοῦ ἀνυ
*μνεῖν καὶ δοξάζειν * καὶ αἰτεῖσθαι*
*τοὺς οἰκτιρμούς σου * καὶ μὴ παρα*
χωρήσῃς με ἀπολέσθαι ταῖς ἀνο
*μίαις μου * μηδὲ*[116] *τοῖς ἀκαθάρτοις*
*καὶ αἰσχροῖς λογισμοῖς μου * ἀλλὰ*
ἀξίωσόν με νεκρωθῆναι ἀπὸ πάν
*των τούτων * καὶ ζῆσαι ἐν τῷ*
φωτὶ τῶν ἁγίων καὶ νοερῶν

---

[114] A: *ἐκκλίναι.*
[115] A: *παν/ενδόξου.*
[116] A: *μὴ δέ.*

*18 λογίων καὶ ἐντολῶν σου * πρε*
19 σβείαις[117] *τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου * τῶν*
20 ἁγίων καὶ νοερῶν σου λειτουγῶν
21 [**114v**] *τοῦ ἁγίου Ἰωάννου * τοῦ προφήτου*
*22 Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ * καὶ*
23 πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ᾽ αἰ
*24 ῶνος σοι εὐαρεστησάντων * ἀμήν.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 **Ὑ***περάγαθε καὶ πολυέλεε Κύριε * ὁ τῇ*
*3 ἀφάτῳ δυνάμει σου πάντα ποιῶν **
*4 καὶ μετασκευάζων μόνῳ βουλήματι **
*5 ὁ τὸ συμφέρον ἑκάστῳ τῶν ἀνθρώπων **
6 καὶ εἰδὼς πρὸ γενέσεως, καὶ οἰκονομῶν
*7 τοῖς ἀνεφίκτοις σου κρίμασιν **
8 ὁ τὸ τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας
9 ἀσθενὲς καὶ ὀλισθηρὸν ὡς δημι
*10 ουργὸς ἐπιστάμενος * ὁ πατρικῶς μέν,*
11 πατάσσων καὶ νουθετῶν συμ
12 παθῶς δὲ αὖθις ὡς ἀγαθὸς ἀπο
13 καθιστάς, πρόσδεξαι διὰ τὸ ἄ
14 πειρον πλῆθος τῆς χρηστότητός σου,
15 καμοῦ[118] *τοῦ ἀναξίου δούλου σου τὴν*
*16 οἰκτρὰν προσευχήν * καὶ*
17 [**115r**] *πάντας τοὺς ἐν ποικίλαις θλί*
*18 ψεσιν ἢ περιστάσεσιν * ἢ συκοφαντίαις **
*19 ἢ ἐπιβουλαῖς * ἢ κινδύνοις, ἢ νόσοις **
*20 ἢ ἐπηρείαις * ἢ ἀπορίαις * ἢ παντο*
*21 δαπαῖς κακώσεσι * φανερῶς τε*
22 καὶ ἀδήλως πιεζομένους καὶ κα

[117] A: *πρεσ/βείαις.*
[118] A: *κα᾽ μοῦ.*

*κοχουμένους, ἀπάλλαξον ὡς φιλάνθρωπος * καὶ τῆς ἐπικειμένης αὐτοῖς ἀθυμίας καὶ ἀχθηδόνος, τὸ νέφος τῶν πειρασμῶν, καὶ τὴν τῶν ἐναντίων πνευμάτων ζάλην, διασκέδασον ἀπὸ τῶν ψυχῶν αὐτῶν * βέλη νηπίων ἡγεῖσθαι, τὰς ἐπαγομένας αὐτοῖς κακώσεις ἐυδόκησον * χάρισαι αὐτοῖς τῶν θλιβερῶν ὑπομονήν * καὶ τῶν διενοχλούντων ἀνακωχὴν καὶ παράκλησιν * κατὰ τὸ ἐν τῇ ἑκάστου καρδίᾳ τῶν ὀδυνῶν αὐτῶν πλῆθος **[115v]** ῥῦσαι αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς εἰς σὲ πιστεύοντας καὶ ἐλπίζοντας, παντοίων πειρασμῶν νοουμένων τὲ καὶ ὁρωμένων * καὶ τῶν τοῦ παναγίου Πνεύματος καρπῶν, μετόχους ἀνάδειξον * ματαίωσον τὰς κατ᾽ αὐτῶν, τῶν πονηρῶν ἐπινοίας * φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διανοιῶν αὐτῶν, τῷ φωτὶ τῶν θείων σου ἐντολῶν * καὶ διὰ μετανοίας καὶ ἀγαθοεργίας εὐαρεστοῦντας σοι, τόν τε βίον αὐτοῖς πρὸς τὸ λυσιτελέστερον ἐξομάλισον * καὶ τὴν τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν δώρησαι * πρεσβείαις τῆς ἀσπόρως τεκούσης σε Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου * καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων * ἀμήν.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 10}

{116r-126v}
Ἀρχὴ τοῦ δεκάτου καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβʹ. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου./

{Ps 70} *οʹ Ἐπὶ σοί...*
{Ps 71} *οαʹ Ὁ Θεός, τὸ...*
{Ps 72} *οβʹ Ὡς ἀγαθός...*
{Ps 73} *ογʹ Ἵνα τί ὁ Θεός...*
{Ps 74} *οδʹ Ἐξομολογησόμεθά σοι...*
{Ps 75} *οεʹ Γνωστὸς ἐν...*
{Ps 76} *οϛʹ Φωνῇ μου...*

Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος γʹ.
Σταυρὸν ὑπέμεινας...
Τὴν ῥαθυμίαν...
Δόξα.
Προφῆται μάρτυρες...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Θεομακάριστε Μῆτερ...
Κύριε, ἐλέησον, ιεʹ. Μετανοίας, ιεʹ. Καὶ τὰς εὐχάς.

{126v} ***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ τοῦ Πατρὸς μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος * ὁ πάσης ὁρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως ποιητής * ὁ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν διὰ τὴν ἄφατόν σου φιλανθρωπίαν καταδεξάμενος θάνατον, καθὼς αὐτὸς εὐδόκησας, ῥυσάμενος ἡμᾶς διὰ τοῦ τιμίου σου αἵματος τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, αὐτὸς κράτησον* [**127r**] *τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, καὶ ὁ*

*11 δήγησόν με εἰς τὸν φόβον σου **
12 καὶ πλήρωσόν με τῆς αἰνέσε
*13 ως τοῦ θελήματός σου * καὶ ἀξί*
14 ωσόν με ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ
15 καρποφοροῦντα καὶ συναυξα
16 νόμενον ἐν ἐπιγνώσει τῆς σῆς ἀλη
17 θείας, μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης
18 καὶ εὐχαριστίας, συναθλεῖν τῷ εὐαγ
19 γελίῳ[119] *τῆς χάριτός σου * καὶ ἀξί*
20 ωσόν με τῆς μερίδος τῶν ἁγίων
*21 ἐν τῷ φωτί σου * εὐχαῖς καὶ ἱκε*
22 σίαις τῆς πανενδόξου Δεσποίνης
*23 ἡμῶν τῆς ἀσπόρως κυησάσης σε **
24 καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων ἀμήν.

1 /Ἑτέρα/.
2 ***Κ****ύριε ὁ Θεός μου * ὅσα σοι ἥμαρτον τῷ*
*3 χρόνῳ τῆς ζωῆς μου * εἴτε ἐν λό*
*4 γῳ * εἴτε ἐν ἔργῳ * εἴτε ἐν διανοίᾳ **
5 εἴτε ἐν πάσῃ μου αἰσθήσει,
6 **[127v]** *συγχώρησόν μοι διὰ τὸ ὄνομά σου*
*7 τὸ ἅγιον * εἰρηνικὴν τὴν νύκτα ταύτην*
8 καὶ τὸν ὕπνον ἀτάραχον δώρησαί
*9 μοι * τὸν ἄγγελόν σου τῆς εἰρήνης κα*
10 τάπεμψόν μοι, φυλάττοντά με ἀ
11 πὸ παντὸς κακοῦ, καὶ ἀπὸ πάσης
*12 μάστιγος τοῦ πονηροῦ * ὅτι σὺ Κύριε δυ*
*13 νατὸς εἶ * καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία*
*14 καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα * τοῦ Πατρὸς*
15 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεί.

---

[119] A: *εὐα/γγελίῳ.*

1 /Ἑτέρα/.
2 ***Π****αναγία Θεοτόκε Κυρία τοῦ κόσμου * κυρι*
3 ευθέντα με ὑπὸ πολλῶν πταισμάτων,
*4 ἐλέησον * καὶ φιλανθρωπεύθητι*
5 εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον καὶ ἁμαρ
*6 τωλόν * ἡ τὸ ἀληθινὸν φῶς τεκοῦσα,*
7 φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοὺς
*8 νοητοὺς καὶ τοὺς αἰσθητούς * ἡ τὴν*
9 πηγὴν τῆς ἀθανασίας κυήσασα,
10 σῶσόν με τὸν τεθανατωμένον
11 [**128r**] *τῇ ἁμαρτίᾳ ἡ ἀγαθὴ τοῦ ἀγαθοῦ **
*12 ἡ φιλάνθρωπος τοῦ φιλανθρώπου * ἡ ἐλε*
13 ἥμων τοῦ ἐλεήμονος καὶ πα
14 νοικτίρμονος[120] *Θεοῦ Μήτηρ * ἐμὲ τὸν ἐν*
*15 ἁμαρτίαις * τὸν ἐν ἀνομίαις*
16 συλληφθέντα καὶ τεχθέντα,
*17 ἐλέησον * οἴκτειρον * βοήθησον **
18 σπλαγχνίσθητι εἰς ἐμὲ τὸν ἄθλι
19 ον καὶ ταλαίπωρον τὸν χρή
20 ζοντα ἐλέους καὶ φιλανθρωπίας παρὰ
*21 σοῦ, καὶ μὴ ὄντα ἄξιον * οἰκτεί*
22 ρησόν με τὸν ξενωθέντα ἀπὸ σοῦ
*23 καὶ ἀπὸ Θεοῦ * καὶ ξενίσατα ἑαυτὸν*
24 τοὺς δαίμονας ἀπὸ τοῦ βυθοῦ καί,
*25 τοῦ πλήθους τῶν κακῶν μου * ἐ*
*26 λέησον * συγχώρησον * ὅτι σὺ εἶ*
27 καὶ τεῖχος καὶ σκέπη καὶ λιμὴν[121]
28 πάντων τῶν χριστιανῶν, καὶ
*29 ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς **
30 [**128v**] *ἅγιοι ἄγγελοι * νόες καθαροί * φῶτα*
31 δεύτερα τοῦ μεγάλου καὶ ἀκραι

[120] A: *παν/οικτίρμονος.*
[121] A: *λιμηῶ.*

*φνεστάτου φωτός * Σεραφὶμ*[122] *καὶ Χερουβίμ*[123] ** ἐξουσίαι θρόνοι * κυριότητες * πολυόμματα ἑξαπτέρυγα * ἀρχάγγελοι * πᾶσαι αἱ ἐπουράνιαι δυνάμεις, οἱ τῷ θρόνῳ παρεστῶσαι τοῦ Θεοῦ, ἐλεήσατέ με τὸν ἁμαρτωλόν * καὶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἱλεώσασθε * ἅγιε Ἰωάννη προφήτα Πρόδρομε καὶ Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ * ἅγιοι ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ * μάρτυρες καὶ προφῆται*[124]*, βοηθήσατε * καὶ ῥύσασθαί μου τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ἀποκειμένης κολάσεως * καὶ μνήσθητι Κύριε πάντων τῶν μισούντων με, καὶ τῶν λαλούντων πονηρᾶ κατ' ἐμοῦ μνήσθητι τῶν ἀγαπώντων*[125] *καὶ διακονούντων ἡμῖν * μνήσθητι τῶν συγγενῶν * ἰδίων * ξένων* **[129r]** *αἰχμαλώτων * στενοχωρουμένων * θλιβομένων * καὶ πάντων ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν * τεθνεώτων νοσούντων * ζώντων * καὶ εἰς τὸ ἅγιόν σου πιστευόντων ὄνομα * πάντας ἐλέησον * πάντας οἰκτείρησον * πάντων προνοήθητι * ὡς Πατὴρ * ὡς πλάστης * ὡς δημιουργός * ὡς ἀγαθὸς καὶ φύσει Θεὸς φιλάνθρωπος * ναὶ Δέσποτα φιλάνθρωπε, μὴ ἀποστρέψῃς ἡμᾶς ἀπὸ σοῦ*[126] *διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν * ἡμάρτομεν * ἠνομήσαμεν * ἠδικήσαμεν*

[122] <<Σεραφείμ>>, Δ. Δημητράκος, *Νέον Λεξικὸν Ὀρθογραφικὸν καὶ Ἑρμηνευτικὸν ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης* (Ἀθῆναι: Ἐκδοτικὸς οἶκος 'Χρ. Γιοβάνη', 1969) 1591.

[123] <<Χερουβείμ>>, *Ibid*., 1604.

[124] A: *προφήται.*

[125] A: *ἀγαπόντων.*

[126] A: *σου.*

*ἐνώπιόν σου * καὶ τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐ*
*φυλάξαμεν * καγὼ*[127] *ὁ ἀνάξιος γέγονα*
πάντων αἴτιος, διὰ τῶν ἐμῶν οἰ
*κείων ἁμαρτημάτων * τοσοῦτον*
ἐπ' ἐμὲ[128] *δεῖξον τοὺς οἰκτιρμούς σου καὶ*
*τὰ ἐλέη σου, ἅπερ εἰσὶν ἀμέτρητα **
καὶ καθὸ εἰσὶν ὑπέρμετρα, τοσοῦτον
ἐπὶ τῶν ἁμαρτημάτων τῶν ἁμαρ
[**129v**] *τωλῶν ἡμῶν, τὴν ἀγαθότητά σου δεῖξον*
ὅπου γὰρ ἡ ἁμαρτία ἐπλεόνασεν,
*ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις * καὶ αἰ*
νέσω καὶ δοξάσω σε διαπαντὸς πάσας
*τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου * ὅτι εὐλογητὸς*
*εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
Δ*έσποινα πάντων Δέσποινα ἁγνὴ*
*Θεοτόκε * ἡ τὸν Σωτῆρα τῶν ὅλων τέξασα*
καὶ δημιουργὸν πάσης κτίσεως, ἔπιδε
ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἀναξίῳ
δούλῳ σου, τὸν περιμένοντα τὸ σὸν
πλούσιον ἔλεος δέξασθε εἰς σωτηρίαν
*ψυχῆς καὶ σώματος * καὶ διαφύλαξόν με*
ἐν παντὶ καιρῷ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν
ἑσπέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ἀπὸ
*παντὸς ἐχθροῦ * ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης*
*ἐνεργείας * διαλογισμῶν ματαίων καὶ ἐνθυ*
*μήσεων πονηρῶν * ἡ εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη*
*εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

[127] A: *κα' γώ.*
[128] A: *ἐ/π' ἐμέ.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 11}

{130r-143r}
Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.
Κάθισμα ια´.
{Ps 77} *οζ´ Προσέχετε, λαός μου...*
{Ps 78} *οη´ Ὁ Θεός, ἤλθοσαν...*
{Ps 79} *οθ´ Ὁ ποιμαίνων τόν...*
{Ps 80} *π´ Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ...*
{Ps 81} *πα´ Ὁ Θεὸς ἔστη...*
{Ps 82} *πβ´ Ὁ Θεός, τίς...*
{Ps 83} *πγ´ Ὡς ἀγαπητά...*
{Ps 84} *πδ´ Εὐδόκησας, Κύριε...*
Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια πλ. δ´.
Ὄμματι εὐσπλάγχνῳ...
Ὡς τοῦ κριτοῦ...
Δόξα· Ἦχος δ´.
Τὴν ταπεινήν μου...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Ἀμαρτάνοντα...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´.

1 {143r} *Εὐχή.*
2 ***Δ****έσποτα Κύριε * Υἱὲ τοῦ φιλανθρώπου Πατρός **
*3 ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου **
4 [**143v**] *καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱ*
*5 ός σου * ἀλλά θαρρῶν εἰς τοὺς*
6 οἰκτιρμούς σου, ἐπιρρίπτω ἐμαυτὸν
*7 εἰς τὴν σὴν ἀγαθότητα * ἔχω ὅμη*
8 ρον τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας τὸν τίμιον
*9 σταυρόν, ὅν δι’ ἡμᾶς ὑπέμεινας * ἔχω*
*10 ἐγγυητὰς τῆς σῆς ἀληθείας, τὴν πόρνην **

11 καὶ τὸν ληστὴν καὶ τὸν τελώνην *
12 καὶ τὸν ποτὲ διώκτην καῖ βλά
13 σφημον[129] Παῦλον * δι' αὐτῶν γάρ,
14 πάντας ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς
15 προτρέπεις, προστρέχειν τῇ σῇ ἀγα
16 θότητι Κύριε * καὶ ὡς ἐκείνους μακα
17 ρίους καὶ ἀοιδίμους ἀπέδειξας,
18 καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν προσπί
19 πτοντα τοῖς οἰκτιρμοῖς σου κα
20 θάρισον * ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 **Φ**ιλάνθρωπε Ἀγαθέ, εἰς τοὺς οἰκτιρμούς
3 σου θαρρῶ καὶ ἐλπίζω * μή με
4 **[144r]** στήσῃς ἐξ εὐωνύμων σου * μετὰ
5 τῶν ἐρίφων τῶν παρωξυνάντων σε *
6 μή με εἴπῃς οὐκ οἶδα σε * οὐκ εἶ ἐκ
7 τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν * ἀλλὰ
8 δός μοι διὰ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγ
9 χνίαν, διηνεκῆ[130] κλαυθμὸν καὶ κατά
10 νυξιν * καὶ ταπείνωσιν ἐν τῇ καρ
11 δίᾳ μου * καὶ ἁγίασον αὐτήν, ἵνα γέ
12 νηται ναὸς ἅγιός σου * εἰ γὰρ καὶ ἁμαρ
13 τωλὸς εἰμὶ καὶ ἀσελγής, ἀλλ' οὖν δι
14 ηνεκῶς εἰς τὴν θύραν σου κρούω *
15 καὶ εἰ ὀκνηρὸς καὶ ῥάθυμος εἰμί,
16 ἀλλ' εἰς τὴν ὁδόν σου βαδίζω * μή με
17 βδελύξῃ * μή με ἀπώσῃ * ἀλλ' ἐναγ
18 κάλισαι[131] καὶ δός μοι διόρθωσιν τῶν
19 ἐσφαλμένων μοι * καὶ ἀξίωσον τῆς

[129] A: *βλάσ/φημον.*
[130] A: *διηνεκεῖ.*
[131] A: *ἐν/ἀγκάλισαι.*

ἐκ δεξιῶν[132] *σου παραστάσεως, ὡς ἐλεήμων καὶ μακρόθυμος * σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας * ἀμήν.*

[**144v**] */Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.*

Π*αρθένε Δέσποινά μου Ἁγία Θεοτόκε * ἡ τὸν Θεὸν Λόγον κατὰ σάρκα γεννήσασα, ἱκέτευε τὸν ἄχραντόν σου Υἱὸν καὶ Θεόν μου, ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου * καὶ δέξαι μου τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην * καὶ μὴ ἀπο στραφήτω κενὴ*[133] *ἡ δέησίς μου ἀπὸ σοῦ*[134] ** οἶδα γὰρ οἶδα, ὅτι πάντοτε εἰσακούεις τοὺς εἰς σὲ δεομένους * καὶ νῦν ἐπάκου σόν μου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου * ὅτι οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι πρὸς σὲ τοῖς ῥυπαροῖς*[135] *μου ὄμμασι, καὶ βλέψαι τὴν σὴν ἄχραντον εἰκόνα * τὸν νοῦν μου τὸν ῥυπαρόν * τὸν νοῦν τὸν ἄσωτον * τὸν νοῦν τὸν μεμολυσμένον * τὸν βεβυ θισμένον τοῖς παραπτώμασιν * ἀλλὰ Δέσποινά μου ἁγία Θεοτόκε, βοήθησόν μοι τῷ ταπεινῷ * τῷ μὴ ἔχοντι τινὰ πρὸς βοήθειαν * ἐπίταξον καμοὶ*[136] [**145r**] *τῷ δεομένῳ σοι, συγχωρηθῆναι μοι πάντα τὰ ἁμαρτήματά μου τὰ ἐν ἔργῳ * τὰ ἐν λόγῳ * τὰ ἐνθυμήσει * τὰ ἐν διανοίᾳ * τὰ ἑκούσια * τὰ ἀκούσια **

---

[132] A: *δεξιών.*
[133] A: *κενῇ.*
[134] A: *σου.*
[135] A: *ῥυπαροίς.*
[136] A: *κα' μοί.*

*25 τὰ ἐν ὕπνῳ * τὰ ἐνεγρηγόρσει*[137] ** τὰ εἰς*
*26 γέλωτα * τὰ εἰς ὀνειδισμόν * τὰ τῆς*
*27 ἔχθρας * τὰ τῆς μνησικακίας * τὰ τῆς*
*28 παρακοῆς * τὰ τῆς παραβάσεως **
*29 τὰ τῆς ἀπροσεξίας * τὰ τῆς φιλοσαρ*
*30 κίας * τὰ τῆς ἐνδομοιχείας * τα τῆς*
*31 ὑπερηφανίας * τὰ τῆς πορνείας * τὰ*
*32 τῆς μοιχείας * τὰ τῆς κλεψίας * τὰ*
*33 τῆς μαλακίας * τὰ τῆς ἐνθυμήσεως **
*34 τὰ τῆς αἰσχροκαρδίας * τὰ εἰδόντα **
*35 τὰ συνόντα * τὰ γνῶντα * τὰ στήσαντα **
*36 τὰ φθάσαντα * τὰ δείξαντα * τὰ ποιήσαντα **
*37 τοῦ ζήλου * τοῦ φθόνου * τοῦ φόνου * τοῦ*
*38 δόλου * τῶν ὅρκων * τῶν ἔργων * τῶν*
*39 σατανικῶν τὴν ἐκπλήρωσιν * ναι*
40 [**145v**] *Δέσποινά μου ἁγία Θεοτόκε * ἄνες * ἄφες **
*41 ἱλάσθητι * σπλαγχνίσθητι * μεταμελή*
*42 θητι * συγχώρησόν μοι τὰ δεινὰ ἁμαρ*
43 τήματά μου ἅπερ ἔπραξα ταῖς
*44 ἰδίαις χερσί * σὺ γινώσκεις Δέσποινα,*
*45 τὰ κρυπτὰ καὶ φανερὰ τῆς καρδίας μου **
46 καὶ ἀπὸ σοῦ οὐκ αἰσχύνομαι τοῦ ἐξαγγέλ
47 λειν[138] *τὰς ἁμαρτίας μου, ἅς εἰργασάμην*
*48 ἐνώπιόν σου ἕως τῆς σήμερον **
49 ἐκ ταύτης γὰρ τῆς ἡμέρας, σοῦ δέομαι
*50 Δέσποινά μου ἁγία Θεοτόκε * κἂν πολλάκις*
*51 πταίω, οὐκ ἀρνοῦμαι * οὐδὲ εἰς ἀπό*
*52 γνωσιν τὸν νοῦν μου φέρω * ἀλλὰ θαρ*
53 ρῶν[139]*, ἀνεπαισχύντως ἐπιστρέφω*
*54 πρὸς τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν * καὶ τῇ σῇ*
55 εὐμενῇ πρεσβείᾳ τυχεῖν ἀνέσεως

---

[137] A: *ἐνγρηγόρσει.*
[138] A: *ἐξαγγέ/λλειν.*
[139] A: *θα/ρρῶν.*

56 καὶ ἄφεσιν πάντων τῶν πραχθέν
*57 των μου σφαλμάτων * χάριτι καὶ φι*
*58 λανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ * τοῦ*
59 [**146r**] *Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ * ᾧ*[140] *πρέπει/*
*60 πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις * σὺν τῷ*
*61 ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρί * καὶ τῷ ζωοποιῷ*
*62 αὐτοῦ Πνεύματι * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν./*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 12}

{146r-154v}
Ἀρχὴ τοῦ ιβ´[141] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς.*
Πάτερ ἡμῶν. Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς.
Καὶ ἄρξου.

{Ps 85} *πε´ Κλῖνον, Κύριε...*
{Ps 86} *πς´ Οἱ θεμέλιοι...*
{Ps 87} *πζ´ Κύριε, ὁ Θεός...*
{Ps 88} *πη´ Τὰ ἐλέη σου...*
{Ps 89} *πθ´ Κύριε, καταφυγή...*
{Ps 90} *ς´ Ὁ κατοικῶν ἐν...*

Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος α´.
Ὁδήγησόν με...
Τῶν ποικίλων...
Δόξα.
Τὸ πέλαγος...
Καὶ νῦν.
Θεοτόκε παρθένε...
Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Καὶ μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

[140] A: *ὦ̃.*
[141] A: *ιβ´ου.*

1 {154v} **Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος,
2 ἄφελε τὴν ὑψηλοφροσύνην
3 [**155r**] καὶ τὴν κενοδοξίαν * καὶ τὴν ὑ
4 περηφανίαν, καὶ τὴν βλασφη
5 μίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ τοῦ τάλανος * ἐξά
6 λειψον τὸ χειρόγραφον τῶν πολλῶν
7 καὶ αἰσχρῶν μου πράξεων καὶ
8 οὕτω με ποίησον διανοεῖσθαι καὶ
9 ἔχειν ἑαυτόν, οἷος τῇ ἀληθείᾳ εἰμί *
10 Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεός μου * ὁ μόνος ἀ
11 κριβῶς, τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς τὴν
12 νόσον, καὶ τὴν ταύτης θεραπείαν ἐπι
13 στάμενος, ἰάτρευσον αὐτὴν ἕνεκεν
14 τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου καὶ
15 τῶν οἰκτιρμῶν σου * ὅσον γὰρ ἐκ
16 τῶν ἔργων μου, οὐκ ἔστι μάλαγμα
17 ἐπιθῆναι * οὔτε ἔλαιον * οὔτε κατα
18 δέσμους * ἀλλὰ σὺ ὁ μὴ ἐλθὼν καλέ
19 σαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
20 μετάνοιαν * ἐλέησον * οἰκτείρησον *
21 συμπάθησον * καὶ ὁδήγησον εἰς τὴν
22 [**155v**] εὐθείαν ὁδόν σου * ἵνα πορευόμενος
23 ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, δυνήσομαι ἐκ
24 φυγεῖν τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ *
25 καὶ οὕτω σταθῆναι ἀκατακρίτως
26 ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ βήματός
27 σου * δοξάζων καὶ ἀνυμνῶν τὸ πα
28 νάγιον[142] ὄνομά σου * τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
29 καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς.

---

[142] A: *παν-/άγιον.*

/Εὐχὴ ἑτέρα/.

*Ὁ Θεὸς ὁ Αἰώνιος * εἰς ὃν ἐπερρίφην ἐκ κοιλίας μητρός μου * ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας, ᾧ ἀνεθέμην τὴν σάρκα καὶ τὴν ψυχὴν ἀπὸ νεότητός μου μέχρι τοῦ νῦν, σύ μοι παρακατάστησον φωτεινὸν ἄγγελον, τὸν χειραγωγοῦντα με πρὸς σέ * τὸν παρέχοντα τὸν τόπον τῆς ἀνα παύσεως, εἰς ὃν ἀναπαύονται τῶν ἁγί ων πατέρων ἡμῶν αἱ ψυχαί * ὁ διακό ψας τὸ πῦρ τῆς φλογίνης ῥομφαίας* [**156r**] *καὶ ἀποδοὺς τὸν παράδεισον τοῖς ἀνθρώποις, καμοῦ*[143] *τοῦ ὑποπεσόντος, τοῖς οἰκτιρμοῖς σου, μνήσθητι ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ὅτι καγὼ*[144] *συνεστρώ θην σοι * καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου * ἀπὸ γὰρ τῶν κρι μάτων σου ἐφοβήθην * καὶ νῦν Δέσποτα, σκεπασάτω με ἡ χείρ σου * καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, ὅτι, τετάρακται ἡ ψυχή μου, καὶ κατώ δινος ἐστὶν ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐ τὴν ἐκ τοῦ σώματος τούτου * μήποτε ἡ πονηρὰ τοῦ ἀντικειμένου βουλὴ συναντήσῃ καὶ παρεμποδίσῃ αὐτῇ διὰ τὰς ἐν ἁγνοίᾳ καὶ γνώσει ἐν τῷ βίῳ τούτῳ γενομένας μοι ἁμαρτίας * ἵλεώς μοι γενοῦ Δέσποτα * καὶ μὴ ἰδέτω ἡ ψυχή μου τὴν ἐζοφωμένην ὄψιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων * ἀλλὰ* [**156v**] *παραλαβέτωσαν αὐτὴν ἄγγελοί*

[143] A: *κα' μοῦ.*
[144] A: *κα' γώ.*

*33 σου φαιδροὶ καὶ φωτεινοί * δὸς δό*
34 ξαν τῷ ὀνόματί σου Κύριε, καὶ τῇ σῇ
35 δυνάμει, ἐν τῷ κρίνεσθαί με τὸν ἁ
36 μαρτωλόν, μὴ καταλάβῃ με ἡ
37 χεὶρ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου
38 εἰς τὸ κατασπάσαι μου τὴν ψυχὴν εἰς
*39 βυθὸν ᾍδου * ἀλλὰ παράστηθι καί,*
*40 γενοῦ μοι Σωτὴρ καὶ ἀντιλήπτωρ * ἐ*
41 λέησον Κύριε τὴν ῥυπωθεῖσαν τοῖς πά
*42 θεσι τοῦ βίου τούτου ψυχήν μου * καὶ*
43 εἴτι ὡς ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἀσθένειαν
*44 τῆς φύσεως * ἐν λόγῳ * ἢ ἔργῳ * ἢ κατὰ*
45 διάνοιαν ἐπλημμέλησα, ὁ ἔχων ἐξου
46 σίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας, συγχώ
*47 ρησόν μοι * καὶ ἄνες μοι ἵνα ἀναψύ*
48 ξω καὶ εὑρεθῶ ἐνώπιόν σου, μὴ
*49 ἔχων σπῖλον ἢ ῥυτίδα * ἀλλὰ ἄμω*
50 [**157r**] *μος καὶ ἀκηλίδωτος, προσδεχθείην*
*51 ἐν χερσί σου Δέσποτα * ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.
2 ***Δ****έσποινα Πανύμνητε καὶ Πα*
3 νάγαθε[145] ** ἡ τοῦ ἐλέους πηγή * ἡ τῆς φι*
*4 λανθρωπίας ἄβυσσος * τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν **
5 ἡ τῶν ἁμαρτανόντων προστάτις[146] ***
*6 καὶ τῶν χειμαζομένων λιμήν **
7 ἡ τὸν Θεὸν ἀσπόρως ἐν γαστρὶ δεξαμένην
*8 καὶ ἀξιωθεῖσα γενέσθαι Μήτηρ Θεοῦ **
*9 ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή * ἡ μανναδό*
10 χος στάμνος, ἡ τῶν πιπτόντων ἀ
11 νόρθωσις, ἡ πάντων καταφυγὴ

---
[145] A: *Παν-/άγαθε.*
[146] A: *προστᾶτις.*

καὶ παντὸς τοῦ κόσμου βοήθεια,
*μὴ ἀπώσῃ με τὸν ἁμαρτωλόν **
τὸν ἐν δεινοῖς ἀναλώσαντά μου τὴν
*ζωήν * τὸν ἐναγῆ * τὸν φιλόπορ*
*νόν τε καὶ φιλοτάραχον * τὸν ἐν ἀ*
μελῇ τῇ γνώμῃ καὶ πράξῃ καὶ
προαιρέσει, ἀσώτως μου τὸν βίον
[**157v**] *δαπανήσαντα * ἀλλ' ὡς Θεοῦ Μήτηρ,*
ὡς φιλάνθρωπος τε καὶ συμπαθής,
μὴ βδελύξῃ με τὸν ἁμαρτωλόν τε
*καὶ ἄσωτον * ἀλλὰ προφθάνουσα,*
τὴν ἐκ ῥυπαρῶν χειλέων μου φερο
*μένην σοι, πρόσδεξαι δέησιν * ἵλε*
όν μοι τὸν κριτὴν ἀπεργασαμένη
ταῖς εὐπροσδέκτοις καὶ παναγά
θοις δεήσεσι, σοῦ τῆς ἀληθοῦς[147] *πανά*
*γνου καὶ θεομήτορος * ἄνοιξόν μοι*
*σπλάγχνα τοῦ φιλοικτίρμονος **
παριδεῖν ἱκέτευσόν μου τὰ πταί
σματα[148] ** ἴθυνόν μου τὸν λογισμὸν πρὸς*
*μετάνοιαν * καὶ τῶν αὐτοῦ ἐντολῶν*
*ἐργάτην δόκιμον ἀνάδειξόν με **
καὶ μὴ ἐάσῃς με γένεσθαι βρῶμα
*ἢ κτῆμα, τοῦ ψυχοφθόρου Σατανῶν **
ἀλλ' ἐγκαίνισόν με τῇ μεσιτείᾳ σου,
τὸν πολλαῖς ἤδη παλαιωθέντα
[**158r**] *τοῖς παραπτώμασι * καὶ τόνδε*
*τὸν ῥακώδη μου βίον κατεύθυνον **
ἵνα σε μεσίτην[149] *ἔχων τὴν ὑπεράγαθον,*
ἀμέμπτως τῷ κριτῇ παραστήσομαι,
*τὴν φοβερὰν ἐκφύγοιμι κόλασιν **

[147] A: *ἀληθούς.*
[148] A: *πταίσ/ματα.*
[149] A: *μεσίτιν.*

*καὶ τῆς αὐτοῦ δόξης, κληρονόμον ἀναδείξης τῇ μεσιτείᾳ σου ἧς καὶ τύχω πανάμωμε, τὸν ποιητήν μου καθικετεύουσα * ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 13}

{158r-167r}
Ἀρχὴ τοῦ ιγ´[150] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν/*
Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.

{Ps 91} *ϛα´ Ἀγαθὸν τό...*
{Ps 92} *ϛβ´ Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*
{Ps 93} *ϛγ´ Ὁ Θεὸς ἐκδικήσεων...*
{Ps 94} *ϛδ´ Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα...*
{Ps 95} *ϛε´ Ἄσατε τῷ Κυρίῳ...*
{Ps 96} *ϛϛ´ Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*
{Ps 97} *ϛζ´ Ἄσατε τῷ Κυρίῳ...*
{Ps 98} *ϛη´ Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*
{Ps 99} *ϛθ´ Ἀλαλάξατε τῷ...*
{Ps 100} *ρ´ Ἔλεος καί...*

Δόξα. Τρισάγιον. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος γ´.
Ἐρευνῶν μου...
Ὅτε τῷ βήματι...
Δόξα.
Ἐὰν ἀνομίας...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Εἶδε πρεσβεία...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Καὶ μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

---

[150] A: *ιγ´ου.*

1 {167r} **Δ**έσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ *
2 σὺ εἶ βοηθός μου * ἐν ταῖς χερσί σου
3 εἰμί * σὺ γινώσκεις, τὸ συμφέρον μου *
4 βοήθησόν μοι * μὴ ἐάσῃς με ἁμαρ
5 τῆσαι εἰς σὲ ὅτι πεπλανημένος
6 εἰμί * μὴ ἐάσῃς με ἐξακολουθῆσαι
7 τῷ[151] θελήματί μου * μὴ ἐάσῃς με ἀ
8 πολέσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις μου
9 μὴ ὑπερίδῃς με ὅτι ἀσθενὴς εἰμί *
10 μὴ ἐγκαταλίπῃς ὅτι πρὸς σὲ
11 κατέφυγον * ἴασαι τὴν ψυχήν μου
12 ὅτι ἥμαρτόν σοι * ἐνώπιόν σου εἰσί,
13 πάντες οἱ θλίβοντές με * καὶ οὐκ[152]
14 ἔστι μοι καταφυγή, εἰμὴ πρὸς σὲ Κύριε *
15 Κύριε σῶσόν με ἕνεκεν τῶν οἰκτιρμῶν σου *
16 αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἐπα
17 νιστάμενοι ἐπ' ἐμὲ * οἱ ζητοῦντες
18 [**167v**] τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐ
19 τήν * ὅτι δυνατὸς εἶ Κύριε ἐν πᾶσιν *
20 καὶ νῦν Κύριε ὁ Θεός μου, κλῖνον τὴν καρ
21 δίαν μου εἰς τὴν ὑπακοὴν τῶν θεί
22 ων σου προσταγμάτων * καὶ ἀπό
23 στρεψον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοί
24 ας μου, τοῦ μὴ προσκεῖσθαι τῇ κο
25 σμικῇ[153] ματαιότητι * ἀλλ' ἐνατενί
26 ζειν[154] τῷ κάλλει τῆς δόξης σου διὰ
27 παντὸς[155] καταξίωσον * ὅτι σὺ εἶ Θεός *
28 Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σῴζειν ἡμᾶς *
29 καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν *
30 σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ ζωο
31 ποιῷ σου Πνεύματι * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

---

[151] A: τό.
[152] A: οὐ/κ.
[153] A: κοσ/μικῇ.
[154] A: ἐν ἀτενί/ζειν.
[155] δια/παντός.

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
***Δ**έσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ * τὸ ἄναρχον*
*καὶ ἀΐδιον φῶς * ὁ τὰ πάντα*
ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τὸ πρῶτον, εἰς
τὸ εἶναι παραγαγὼν τῇ κελεύσει
*καὶ προστάξει τῆς δυνάμεώς σου **
[**168r**] *ὁ καὶ βροτὸς τὸ δεύτερον, δι᾽ ἐμὲ*
γενέσθαι καταδεξάμενος, ἵνα ἐκ τῶν
ἀλύτων τοῦ ᾏδου δεσμῶν τὸ σὸν
πλάσμα αὖθις ἀνακαλέσῃς πρὸς
ἑαυτόν, ὁ διὰ τοῦ σοῦ Βαπτιστοῦ πᾶσι
κηρύξας τὴν μετάνοιαν, ἔπιδε
*καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ **
τῷ ἀμελῇ τὲ καὶ ῥαθύμῳ καὶ ῥυ
*παρῷ * προβαλλομένῳ σοι μεσίτην,*
τὸν κήρυκα τῆς μετανοίας, τὸν τοῖς
ἁμαρτωλοῖς πᾶσι, κηρύξαντα
*τὴν ἀνάκλησιν * τὸν ἐν προφήταις*
μέγιστον, καὶ τῆς σῆς παναχράντου
*σαρκώσεως βαπτιστήν * καὶ νῦν κα*
θικετεύων προσπίπτω σοι,
ἄνες μοι τὸν πολλά σοι παροργίσαντα
*ἄνες μοι * ἄνες Κύριε, τὸν εἰς βυθὸν ἀ*
πογνώσεως ἐμπεσόντα, καὶ τοῖς πο
*νηροῖς κύμασι τοῦ βίου κλυδωνιζόμενον **
[**168v**] *ὄρεξόν μοι χεῖρα τὴν κραταιὰν Λόγε,*
*καὶ πρὸς φῶς ὁδήγησόν με τὸ νοητόν **
*ἐνίσχυσόν με τῇ δυνάμει σου τῇ φρικτῇ **
ἵνα καὶ τὰς τοῦ μονήρους βίου ἀμέμ
*πτως τελεῖν σοι ἐντολάς * καὶ τῷ*
φοβερῷ καὶ ἀδεκάστῳ σου ἀκατα
κρίτως παρασταθήσομαι βήματι,
ὅτε μέλλεις ἑκάστῳ ἀποδοῦναι κα
*τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ * εἰ γὰρ τὸν ἄξιον*

*35 σώσεις, οὐδὲν θαυμαστόν * εἰς ἐμὲ*
36 Δέσποτα θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου,
37 τὸν ἐν κατανύξει καρδίας σὲ ἐπι
*38 καλούμενον * εἰ μὴ γὰρ ἡ χάρις σου*
39 ἐβοήθει μοι, παίγνιον εἶχον γενέσθαι
*40 τοῦ πονηροῦ * ἐπίσκεψαι καὶ νῦν*
*41 τὴν ἀσθενοῦσαν μου ψυχήν * σὺ*
42 γὰρ εἶ ὁ εἰπών, οὐκ ἦλθον καλέσαι δι
*43 καίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν **
*44 πρεσβείαις τῆς ἀχράντου σου Μητρός **
45 [**169r**] *τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου*
46 καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ πάντων τῶν
*47 ἁγίων σου * ὅτι σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ δύ*
49 ναμις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ
50 δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα/.
2 ***Π****αναγία*[156] *Δέσποινά μου Θεοτόκε, ἀπο*
3 δίωξον τοὺς πονηροὺς καὶ αἰσχροὺς
4 λογισμούς, ἀπὸ τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς
*5 καὶ ταλαιπώρου καρδίας * καὶ κατά*
*6 σβεσόν μου τὴν φλόγα τῶν παθῶν **
7 καὶ ἐλέησόν με ὅτι ἀσθενὴς καὶ τα
*8 λαίπωρος εἰμί * καὶ λύτρωσαί με*
9 ἐκ τῶν πονηρῶν μου πράξεων, καὶ
*10 κακῶν μου ἐνθυμήσεων * εἰς σὲ γὰρ*
11 ἀνεθέμην τὴν ἅπασαν ἐλπίδα,
*12 τῆς σωτηρίας μου * ὅτι εὐλογημένη ὑπάρ*
13 χεις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

[156] Α. Δ. Σιμωνώφ, *Μέγα Προσευχητάριον* (Ἀθήνα: ἐκδ. Πελεκάνος) 548.

{ΚΑΘΙΣΜΑ 14}

{169r-178r}
Ἀρχὴ τοῦ ιδ´[157] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς.*
Πάτερ ἡμῶν. Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς.
Καὶ ἄρξου./

{Ps. 101} *ρα´ Κύριε, εἰσάκουσον...*
{Ps 102} *ρβ´ Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου...*
{Ps 103} *ργ´ Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου...*
{Ps 104} *ρδ´ Ἐξομολογεῖσθε τῷ...*

Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος πλ. α´./
Ἐν ἀγνοίᾳ...
Σῶσόν με...
Δόξα.
Ἐγὼ εἰμί...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Ἐν κλίνῃ κατακείμενος...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {178r} ***Ὁ*** *Θεὸς ὁ Αἰώνιος καὶ βασιλεὺς πά*
2 σης κτίσεως, ὁ καταξιώσας με ἐν
3 τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐλθεῖν εἰς τὴν στάσιν
4 τῆς νυκτός, συγχώρησόν μοι τὰς ἁμαρ-
5 τίας μου, ἃς διήμαρτον δι’ ὅλης τῆς
*6 ἡμέρας * ἢ λόγῳ * ἢ ἔργῳ * ἢ κατὰ διά*
*7 νοιαν * καὶ καθάρισον Κύριε τὴν ταπεινήν*
*8 μου ψυχὴν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ * δὸς*
9 δέ μοι Κύριε καὶ τῆς νυκτὸς τὸν ὕπνον δι
*10 ελθεῖν ἐν εἰρήνῃ * ἵνα ἐξαναστὰς τῆς*
11 ταπεινῆς μου κοίτης, εὐαρεστήσω

[157] A: *ιδ´ου.*

*τῷ παναγίῳ ὀνόματί σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου * καταπατήσας καὶ τοὺς πολεμοῦντας με ἐχθρούς * ἐν σάρκους τε καὶ ἀσάρκους * καὶ λύ* [**178v**] *τρωσαί με ἀπὸ λογισμῶν ματαίων καὶ ἐνθυμήσεων πονηρῶν * ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα * τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεί.*

/Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου/.

***Π**ῶς ἀτενίσω πρὸς σὲ Κύριε ὁ Θεός μου * ποίοις δὲ λόγοις δικαιωθῶ ἐνώπιόν σου * ποίαν δὲ ἀπαρχὴν τῆς ἐξομολογήσεως εὕροιμι * ποίαν δὲ πρώτην ἄφεσιν ἁμαρτίας αἰτῆσαι τολμήσω * φεῖσαί μου Κύριε φιλάνθρωπε * φεῖσαί μου μόνε εὔσπλαγχνε καὶ ἀγαθέ * φεῖσαί μου μόνε εὐσυμπάθητε * καὶ μὴ συναπολέσης με ταῖς ἀνομίαις μου * οὐ γὰρ μικρά μου τὰ δυσεβήματα * πᾶν γὰρ εἶδος κακίας καὶ ἁμαρτίας διεπραξάμην * καὶ νῦν Κύριε εἰ δότη σοι, ἐξομολογοῦμαι * ἐπὶ τούτοις πᾶσιν, παρὰ σου αἰτούμενος ἄφεσιν * μὴ παρίδης με* [**179r**] *Δέσποτα * ἀλλὰ κατὰ τὴν προσοῦσαν σοι φιλανθρωπίαν, οἰκτείρησόν με τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀνάξιον * ὅπως μὴ ἐλθὼν εἰς τὰ τῆς ἁμαρτίας μου βάθη, καταποντήσει με παντελῶς ὁ βύθιος δράκων * ναὶ Κύριε ὁ Θεός μου * ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει * καὶ ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς * καὶ δυνατὸς ἐν ἔργοις, ἀντιλαβοῦ τῆς ἀσθενείας μου **

καὶ σύντριψον τοὺς πολεμοῦντας με
*ἐχθροὺς ἐν τάχει * δώρησαί μοι ἰσχὺν*
*καὶ δύναμιν * καὶ φυλακὴν * καὶ γνῶσιν **
*καὶ σύνεσιν πνευματικήν * καὶ ταπείνωσιν ἀ*
ληθινήν, καὶ φωτισμὸν ψυχῆς καὶ σώ
*ματος * ὑπομονὴν καὶ ἔφεσιν παντὸς*
*ἀγαθοῦ * φρούρησον τὴν καρδίαν μου τῷ*
*φόβῳ σου * καὶ ἐν τῷ φωτὶ τῶν σῶν*
*ἐντολῶν, ὁδήγησόν με * ναὶ Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ **
*ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι με παρήγαγες **
ὅτι τὴν μεγάλην ταύτην κτίσιν, ὑπη
[**179v**] *ρετεῖν τῇ ἐμῇ ζωῇ*[158] *προσέταξας * ὅτι*
οὐδὲ ἔλιπες εὐεργετῶν με, ἐξότου
*με ἐδημιούργησας * ὅτι ἐφώτισάς*
με καὶ ἐδίδαξας ἐκ τῶν λόγων τοῦ
*Πνεύματός σου τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας * ὅτι πολλὰ*
καὶ ἀναρίθμητα ἁμαρτήσαντα,
οὐκ εὐθέως ἐκόλασας, ἀλλ' ἐμακρο
θύμησας μέχρι τῆς σήμερον, ἀναμέ
*νων τὴν ἐμὴν μετάνοιαν * καὶ νῦν*
Κύριε τῶν δυνάμεων, ἐλέησόν με
*τὸν ἐλεεινὸν καὶ ἁμαρτωλόν * καὶ*
κατάνυξόν μου τὴν λιθώδη καὶ σκλη
*ρὰν καρδίαν * περιελών μου τὴν ἀ*
*ναισθησίαν, τῇ παρουσίᾳ τοῦ φόβου σου **
*χάρισαί μοι πηγὴν δακρύων ἀένναον **
ὁ τῆς πόρνης μὴ παριδὼν τὰ δάκρυα,
*δέξαι μου τὴν ἐξομολόγησιν * ὁ τὸν τε*
λώνην δικαιώσας ἐξομολογούμενον,
ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ
[**180r**] *τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς*
*ἀνομίας μου ἐξάλειψον * ἁμαρτω*

[158] A: *ἐμὴ ζωή*.

56 *λὸς εἰμὶ Κύριε ὁμολογῶ καὶ οὐκ αρνοῦμαι **
57 *εἰ καὶ ἐγὼ σιωπήσω*[159]*, τὰ ἔργα μου*
58 *κεκράξονται * ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν*
59 *καὶ ἐνώπιόν σου * καὶ τὸ πονηρὸν*
60 *ἐνώπιόν σου ἐποίησα * τὸ σῶμα*[160] *μου*
61 *ἔφθειρα * τὴν ψυχήν μου ἐμίανα * τὸν*
62 *φωτοειδῆ χιτῶνα ἐσπίλωσα * τὸ*
63 *πνεῦμα τῆς υἱοθεσίας ἐν ᾧ ἐσφραγίσθην*
64 *εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως, ἐλύπησα **
65 *χριστιανὸς ὀνομαζόμενος, ἀναξίως*
66 *τῆς κλήσεως καὶ τοῦ εὐαγγελίου καὶ*
67 *τῶν ἁγίων σου μαθητῶν ἐπολιτευ*
68 *σάμην * διὸ καὶ ἀπόκειταί μοι δικαίαν,*
69 *τὸ πῦρ τῆς κολάσεως διὰ τὰ ἔργα μου **
70 *ἀλλὰ δέομαι τοῦ ἐλέους σου, μὴ ἀπορ-*
71 *ρίψῃς*[161] *με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου **
72 *καὶ τὸ Πνεῦμα σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ **
73 [**180v**] *ἀλλ' ἐν τῷ πλήθει τῆς χρηστότη*
74 *τός σου, ἐπίστρεψόν με πρὸς σὲ τὸ*
75 *πεπλανημένον σου πρόβατον ὁ ποι*
76 *μὴν ὁ καλός * καὶ μὴ ἐκκόψῃς με ὡς*
77 *τὴν συκὴν τὴν ἄκαρπον, ἀλλὰ μα*
78 *κροθύμησον ἐπ' ἐμοί * ὁ τοῖς δυσὶ χρε*
79 *ωφειλέταις ἀφεὶς τὸ δάνειον, δώ*
80 *ρησαί μοι τὴν συγχώρησιν * ὁ σταυρόν,*
81 *καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἐ*
82 *μὴν σωτηρίαν, χάρισαί μοι τὴν σωτηρίαν μου **
83 *ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ*
84 *ὁσιότητι, δουλεύσω σοι μετὰ πάσης*
85 *εὐχαριστίας * δοξάζων τὸ πανάγιον*
86 *ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.*

---

[159] A: *σιωπίσω.*
[160] A: *σώμα.*
[161] A: *ἀπο/ρρίψης.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον/.
*2 **Δ**έσποινά μου Θεοτόκε φιλάνθρωπε, σὺ*
3 γινώσκεις τοῦς λογισμούς μου καὶ
4 τὰς πράξεις μου, καὶ τὴν ἀσθένει
*5 αν τῆς ταπεινῆς μου φύσεως * καὶ*
6 σοὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν παριστῶ
7 [**181r**] *ἣν ἐρύπωσα ἐν ἁμαρτίαις καὶ*
*8 λογισμοῖς ἀτόποις * σὺ γὰρ Δέ*
9 σποινα[162] *τὰ ἕλκη τῶν ἐμῶν τραυ*
*10 μάτων βλέπεις * σὺ καὶ τὴν ἴασιν*
*11 βράβευσον * ἐπιχέουσα ῥανίδα τῆς*
12 φιλανθρωπίας καὶ τῆς συμπαθείας τοῦ
*13 ἐλέους σου * ἐπίβλεψον Δέσποινά μου Θεοτόκε*
14 ὄμματι εὐσπλάγχνῳ σου ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν,
15 τὴν κατεχομένην τῷ βάρει τῶν ἁ
17 μαρτιῶν, καὶ ἑτοίμην τῷ πυρὶ πα
*18 ραδιδῶσθαι παρὰ τῷ δικαίῳ κριτῇ **
19 ἵλεών μοι καὶ εὐμενῆ ποίησον τὸν
20 σὸν Υἱόν, τὸν μέλλοντά μου δημοσι
21 εύειν ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων,
*22 λογισμοὺς καὶ τὰς πράξεις **
*23 δέχεταί σε ὡς Μητέρα φιλεύσπλαγχνον **
24 ὡς ὑπὲρ ψυχῆς ἀπεγνωσμένης
*25 πρεσβεύουσαν * ὡς καταφυγὴν*
*26 τῶν ἁμαρτωλῶν * ἐλέησόν με*
27 [**181v**] *τὸν χειμαζόμενον * τὸ πέλαγος τῶν*
*28 ἀνομιῶν * τὸν θαρροῦντα τῷ σῷ*
*29 ἐλέει, καὶ τῇ σῇ συμπαθῇ προστασίᾳ **
30 τὸν ἐπιρρίποντα τὸ τῆς ψυχῆς μου
31 ὄμμα, ἐν τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν
*32 σου * τὸν προσφέροντά σοι στεναγμόν*
*33 ἐκ καρδίας συντετριμμένης * μὴ*
34 παύσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ πρεσβεύουσα

---

[162] A: *Δέσ/ποινα.*

*35 τοῦ ταπεινοῦ καὶ παναθλίου * ἵνα*
36 διὰ τῆς σῆς ἀντιλήψεως, κα
37 ταξιωθῶ συγχωρήσεως τῶν
*38 πολλῶν μου δεινῶν καὶ πράξεων **
39 σὲ ἐπὶ τούτῳ καταφυγὴν ἔθετο ὁ
40 Υἱός σου καὶ Θεὸς ἡμῶν ὁ πάσης
*41 κτίσεως δημιουργός * ᾧ πρέπει*
42 πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις
*43 σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρί * καὶ*
44 τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωο
*45 ποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι * νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τούς.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 15}

{182r-191r}
Ἀρχὴ τοῦ ιε´[163] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν./*
Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.
{Ps 105} *ρε´ Ἐξομολογεῖσθε τῷ...*
{Ps 106} *ρς´ Ἐξομολογεῖσθε τῷ...*
{Ps 107} *ρζ´ Ἑτοίμη ἡ καρδία μου...*
{Ps 108} *ρη´ Ὁ Θεός, τήν...*
Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· πλ. β´.
Τεθανατωμένον με...
Πάτερ καὶ Υἱέ...
Δόξα.
Δέσποτα Θεέ...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Βλέψον εἰς...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

[163] Α: *ιε´-ου.*

*[**191v**] /Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως/.*

*Ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος ὑπὸ τῶν νοερῶν δυνάμεων, ἐν οὐρανοῖς τὴν ἄϋπνον καὶ ἀκατάπαυστον δοξολογίαν δεχόμενος, αἷς οὐχ ὑπάρχει φῶς ὑλικόν, ἀλλὰ τῆς σῆς ἀπροσίτου δόξης, ἡ ἀΐδιος ἔλλαμψις, τὸ ἀδιάστατον αὐταῖς τῆς ἁγιαστικῆς σου λατρείας χαρίζεται, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ταπείνωσιν Κύριε, ἱλέῳ σου καὶ εὐμενεῖ ὄμματι, καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ * μηδὲ[164] μνησθῇς τῶν ἀνομιῶν μου * ἀλλ᾽ ὁ γινώσκων τὸ πλάσμα[165] σου καὶ ἐπιστάμενος ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν, μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμέν * πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφων * καὶ τῇ μεγαλωσύνῃ σου βραχίωνός σου, περιποίησον ἐν ἐλέει τὴν ζωήν μου * καὶ δίδαξόν με [**192r**] μελετᾶν τὸν νόμον σου ἡμέρας καὶ νυκτός * ἀξίωσον δὲ γρηγορεῖν με τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοὺς τῆς διανοίας μου ὀφθαλμούς, ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς δόξης σου * καὶ μὴ συγχωρήσῃς νυσταγμὸν ψυχῆς ὑπομείναντα, στερηθῆναιτῆς πνευματικῆς καὶ φωνῆς, τῆς ἐν σοὶ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως * ἀλλ᾽ ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ποίησον ἄδοντά σοι τῷ Θεῷ μου, καὶ*

---

[164] A: *μὴ δέ.*

[165] A: *πλάς/μα.*

*τοῖς χείλεσι καὶ τῇ καρδίᾳ * ὅπως*
τῆς παρὰ σοῦ σωτηρίας ἐπιτυχών,
δοξάζω τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς
*καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεί.*

/Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον/.
Δ*έξαι καὶ νῦν ὦ*[166] *μετανοίας κῆρυξ*
καὶ λύχνε χρυσαυγέστατε τοῦ ἡλίου
*τῆς δόξης * ὁ καὶ μείζων πάντων*
*παρὰ τοῦ Σωτῆρος κληθείς * ὁ πᾶσι τὸν*
[192v] *νόμον τὸν σωτήριον δούς * ὁ τὰ στειρω*
τικὰ διαρρήξας δεσμά, καὶ μείζων
*ἐν γεννητοῖς εὑρεθείς * ὁ τὸν Σωτῆρα*
καὶ Λόγον, τὸν τῆς Τριάδος ἕνα σῇ
*χειρὶ κρατήσας ἀξιωθείς * ὁ Πρό*
δρομός τε καὶ προφητῶν μέγιστος,
τὴν παρ' ἐμοῦ σοι προσφερομένην πα
*ράκλησιν, εἰσάκουσον * καὶ ἄναψόν*
*μου τὸν τῆς ψυχῆς λύχνον * καὶ φώ*
*τισόν με τῇ μεσιτείᾳ σου * ἐσπίλωσα*
*γάρ μου τὸν λογισμόν * καὶ ἠφάνισα*
*κλῆρον τὸν πατρικόν * ἀλόγοις ὡμοιώ*
*θην τοῖς κτήνεσι * καὶ ἀθλίως τούτοις*
*συνεβοσκήθην ὁ δύστινος * πάντας*
ὑπερέβην ἐν ἀσωτείᾳ, τῷ βορβό
ρῳ κιλυνδούμενος τῶν παθῶν,
καὶ ἀσώτως δαπανήσας μου τὴν ζω
*ήν * ἀλλ' ἔγειρόν με τῇ μεσιτείᾳ σου,*
*μεσίτην σε πλουτήσας πρὸς τὸν κριτήν **
[193r] *ἵλεόν μοι τοῦτον ἀπεργασάμενος **
παρρησίαν ἔχων πρὸς αὐτόν, καὶ
*τὸ δύνασθαι * ἔκτεινόν μοι χεῖρα*

[166] A: ὦ.

28 κατὰ παθῶν, καὶ τελεῖν μοι τὸν βίον
29 ἐν ἀγαθοῖς ἐνίσχυσον[167] ** ὅπως δοξά*
*30 ζω σε τὸν προστάτην μου * τῆς ζοφερᾶς*
*31 ἐκπεσεῖν με κολάσεως * ἧς καὶ δείξεις*
*32 ἀνώτερον * καὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος δόξης,*
*33 τῇ μεσιτείᾳ σου καλέσεις ὁμόστεγον **
34 προστασίαις καὶ ἱκεσίαις σου ὧ[168] *Θεοῦ*
35 προφῆτα καὶ Βαπτιστά, ταῖς πρὸς
*36 τὸν ὅλων κτίστην καὶ Κύριον * ὅτι αὐτῷ*
37 πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον/.
2 ***Π****αρθένε Δέσποινα Θεοτόκε * ἡ βοήθεια*
3 τῶν ἀβοηθήτων, καὶ σκέπη τῶν
4 εἰς σὲ προστρεχόντων, μὴ ὑπερί
*5 δῃς τὴν ἐμὴν δέησιν * οὐκ ἔχω γὰρ*
6 ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, πλὴν εἰς σὲ
*7 τὴν Μητέρα τοῦ φιλανθρώπου καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ **
8 **[193v]** *διὰ τοῦτο*[169]*, μὴ βδελύξῃ με * μὴ ἀπώ*
*9 σῃ με ἀγαθή * μηδὲ*[170] *νικήσῃ τὸ πλῆθος*
*10 τῶν κακῶν μου, τὴν σὴν ἀγαθότητα **
11 ἔχεις γὰρ πέλαγος εὐσπλαγχνίας
12 ὡς τοῦ ὑπερευσπλάγχνου Θεοῦ οὖσα
*13 Μήτηρ * μόνον θέλησον, καὶ ἐγὼ ἐσώθην **
*14 οὐδεὶς ἀντιτάσσεταί σοι * Μήτηρ γὰρ εἶ*
15 τοῦ τὰ πάντα πεποιηκότος Χριστοῦ τοῦ
*16 Θεοῦ μου * οἶδα ὅτι πολλαί εἰσιν αἱ ἁμαρ*
*17 τίαι μου * καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι*
18 καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ

---

[167] A: *ἐν ἴσχυσον.*
[168] A: *ὦ.*
[169] A: *διατοῦτο.*
[170] A: *μὴ δέ.*

*19 πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου * ἀλλ' ἐ*
20 ὰν αὐτῇ ἐπιστρέψῃς, οὐκ ἔστιν ὁ κω
*21 λύων * βοήθησόν μοι ἁγία Δέσποινά μου*
*22 βοήθει μοι * μὴ λογισθείη μοι τοῦτο εἰς*
*23 ἁμαρτίαν Δέσποινα Θεοτόκε * ἀλλὰ μᾶλ-*
24 λον[171] *δός μοι κατάνυξιν * δός μοι πη*
*25 γὴν δακρύων * δός μοι στεναγμὸν καὶ*
26 συντριβὴν καρδίας, ἵνα κλαύσω τὰς
27 [**194r**] *ἀθλίας μου πράξεις, ἕως εἰμὶ ἐν*
28 τῷ βίῳ τῷ ματαίῳ τούτῳ ἵνα καὶ
*29 ἐν τῷ φοβερῷ κριτηρίῳ, ἀκούσω **
30 τό, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι ὑπὸ
31 τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ μου, τοῦ κριτοῦ
*32 τῶν ἁπάντων * ᾧ πρέπει πᾶσα*
*33 δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις * εἰς τοὺς αἰῶνας.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 16}

{194r-201v}

Ἀρχὴ τοῦ ις´[172] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν./*

Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.

{Ps 109} *ρθ´ Εἶπεν ὁ Κύριος...*
{Ps 110} *ρι´ Ἐξομολογήσομαί σοι...*
{Ps 111} *ρια´ Μακάριος ἀνήρ...*
{Ps 112} *ριβ´ Αἰνεῖτε, παῖδες...*
{Ps 113} *ριγ´ Ἐν ἐξόδῳ...*
{Ps 114} *ριδ´ Ἠγάπησα, ὅτι...*
{Ps 115} *ριε´ Ἐπίστευσα, διό...*
{Ps 116} *ρις´ Αἰνεῖτε τόν...*
{Ps 117} *ριζ´ Ἐξομολογεῖσθε τῷ...*

---

[171] A: *μᾶ/λλον.*
[172] A: *ις´-ου.*

Δόξα. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια·
Ἦχος δ΄./
Διαπλέων τό...
Ὁ μόνος...
Δόξα.
Ὁ ἀκατάληπτος...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Οὐ σιωπήσομεν...
Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Καὶ μετανοίας, ιε΄. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {201v} */Εὐχὴ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου ὄρους/.*

2 ***Κ****ύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με **
3 μηδὲ[173] *τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με **
4 ὅτι ὑπὲρ μέτρον τὸ ἅγιον ὄνομά σου
*5 παρώξυνα * καὶ ὑπὲρ τὸν ἄσω*
*6 τον, ἐγὼ ἀσώτως ἐβίωσα * ὑπὲρ*
7 τὸν τελώνην, ὁ ἐχθρός με κακῶς
*8 ἐταλάνισεν * ὑπὲρ τὴν πόρνην*
9 ἐγὼ ὁ φιλόπορνος, ἄμετρα ἐξε
10 πόρνευσα ὑπὲρ τοὺς Νινευΐτας
11 ἀμετανόητα ἐπλημμέλησα
12 [**202r**] *ὑπὲρ τὸν Μανασσῆ*[174]*, ὑπερῆαν αἱ*
*13 ἀνομίαι μου τὴν κεφαλήν μου **
14 ὑπὲρ τὴν Χαναναίαν ὡσεὶ φορ
15 τίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν[175] *ἐπ᾽ ἐμέ, καὶ*
16 ταλαιπωρήσας κατεκάμφθην ἕ
*17 ως τέλους * τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον*
*18 ἐλύπησα * τῶν ἐντολῶν σου παρή*
*19 κουσα * τὸν πλοῦτον σου κακῶς ἐσκόρ*

---

[173] A: *μὴ δέ.*
[174] A: *Μανασσήν.*
[175] A: *ἐβαρύθησαν.*

*πισα * τὸν θησαυρόν σου κακῶς ἐ*
*δαπάνησα * τὸν ναὸν τοῦ σώματός*
*μου ἐσπίλωσα * τὴν κατ᾽ εἰκόνα σου*
*ψυχὴν μολύνας, ἠχρείωσα * τὸν χρό*
νον ὅν μοι δέδωκας μετὰ τῶν ἐχθρῶν μου
*ἐβίωσα * τὸν χιτῶνα ὅν μοι ἐνέδυσας,*
*ἐρύπωσα * καὶ οἶδα, ὅτι παραστήσῃς με*
τῷ βήματί σου, καὶ πάντα τὰ
*πεπραγμένα μοι ἐλέγξῃς * ἀλλὰ*
Κύριε Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με
μηδὲ[176] *τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με **
[**202v**] *οὐ λέγω μὴ παιδεύσῃς με * ἀλλὰ*
παιδεύων, μὴ τῇ ὀργῇ σου παιδεύ
*σῃς με * ἀλλ᾽ ἔτι καὶ ἔτι μακροθύμη*
*σον ἐπ᾽ ἐμοί * μὴ παιδεύσῃς, τοῦ θερῆ*
*σαι με ἐκ τοῦ βίου ἄωρον * μὴ παι*
δεύσῃς, τοῦ ἐκκόψαι με ὡς τὴν συ
*κὴν τὴν ἄκαρπον * ἀλλ᾽ ὡς ἀγαθὸς*
καὶ φιλάνθρωπος Δέσποτα, χάρισαί
μοι καὶ τὸ ἔτος τοῦτο πρὸς μετά
*νοιαν * καὶ μὴ ἀκηδιάσω βαστά*
*ζων τὴν ῥαθυμίαν μου * καὶ μὴ*
*ἁρπάσῃς με ἀνέτοιμον * ἀλλὰ*
*μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοί * ἀλλὰ*
*συμπάθησον * τῷ πτωχῷ * τῷ γυ*
*μνῷ * τῷ ῥαθύμῳ * τῷ ἀμελεῖ **
*τῷ ἐλεεινῷ * τῷ ἀπώρῳ * τῷ ἀσώτῳ **
*τῷ ἀσπλάγχνῳ * τῷ ἀγνώμονι * τῷ*
βεβυθισμένῳ τῷ ἀναξίῳ τοῦ
*οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς * τῷ ἀξίῳ πάσης*
[**203r**] *τιμωρίας καὶ κολάσεως * καὶ ἴασαί με Κύριε*
*ὅτι ἀσθενὴς εἰμὶ τῇ σαρκί * ἀσθε*

[176] A: *μὴ δέ.*

52 νεῖ[177] ἡ γνώμη * ἀσθενεῖ[178] μου ὁ λογισμός *
53 ἐξέλιπέ μου ἡ ἰσχύς * ἐξέλιπέ μου
54 ὁ χρόνος * ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι
55 αἱ ἡμέραι μου * καὶ τοῦ δρόμου τὸ
56 τέλος ἐγγίζει * ἄνοιξον καμοὶ[179] Δέσποτα
57 Δέσποτα ἀναξίως κρούοντι καὶ
58 μὴ ἀποκλείσῃς τὴν θύραν τοῦ ἐ
59 λέους σου * ἀλλ' ἄνοιξόν μοι θύραν
60 καὶ ἔκτεινόν μοι χεῖρα, τὸν ἐν τῷ
61 βυθῷ τῶν ἡδονῶν χειμαζομένῳ *
62 δός μοι καιρὸν μετανοίας καὶ λογι-
63 σμὸν ἐπιστροφῆς * σύ μου νίκησον
64 τὴν πώρωσιν καὶ ποίησον τὴν διόρ
65 θωσιν * δός μοι καιρὸν καὶ τρόπον
66 σωτήριον * πρόλαβε τῇ ἐπιστροφῇ τῆς
67 ψυχῆς μου, ὅτι κατεπάτησάν με
68 οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἀσθενῆ καὶ συν
69 [**203v**] τεθλασμένον με ἐποίησαν * λοι-
70 πών, σὺ με ζήτησον Δέσποτα τὸ ἀ
71 πωλωλός * ἴασαί με Κύριε καὶ ἰαθή
72 σομαι * σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέ
73 ους σου ὅτι ἐν πολλοῖς κακοῖς ἐμαυ-
74 τὸν ὁρῶ * ὁ πονηρὸς δέ, διενοχλῶν
75 οὐ παύεται * ὁ ἐμφύλιος[180] τῆς
76 σαρκὸς πόλεμος ἐκταράττων με,
77 οὐ φείδεται * οἱ πονηροὶ λογισμοί,
78 οὐδαμῶς ἡσυχάζουσιν[181] * καὶ σὺ
79 Κύριε ἕως πότε * ἰδοὺ ὡς ὁρᾷς, τὰ
80 κατ' ἐμὲ πάντα ἐλεεινά * ἰδοὺ
81 βλέπεις τὴν κατ' ἐμὲ ἔνστασιν

[177] A: *ἀσθε/νῆ*.
[178] A: *ἀσθενῆ*.
[179] A: *κα' μοί*.
[180] A: *ἐμφίλιος*.
[181] A: *ἡσυγχάζουσιν*.

*τοῦ ἐχθροῦ * τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὴν κάμινον τῆς σαρκός καὶ τὸν πόλεμον τῶν λογισμῶν * καὶ τὴν ἀτονίαν τῆς ἐμῆς δυνάμεως * λοιπὼν Κύριε, ἕως πότε οὐ συμπαθεῖς * ἕως πότε οὐκ ἐκδικεῖς ** [**204r**] *ἕως πότε παρορᾷς * ἕως πότε οὐ μακροθυμεῖς * ἕως πότε οὐκ ἐπιβλέψεις * ἕως πότε οὐ ῥύεσαι * ἐπίστρεψον Κύριε καὶ ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου * σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου * εἰ γὰρ τὸν ἄξιον σώσεις, οὐδὲν θαυμαστόν * ἐὰν τὸν δίκαιον ἐλεήσῃς, οὐδὲν μέγα * ἐμὲ ἐλέησον * εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου * ὅτι σὺ ἐγκαταλέλειμμαι ὁ πτωχός * καὶ μὴ νικήσῃ ἡ ἐμή*[182] *κακία, τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν * μὴ νικήσῃ ἡ ἐμή*[183] *ῥαθυμία, τὴν ἀνίκαστόν σου φιλανθρωπίαν * ἀλλὰ δώρησαί μοι μετάνοιαν ὁλόκληρον * καὶ καρδίαν ἐπίπονον * ἵνα ἐξέλθω ὁλοψύχως εἰς ἀναζήτησίν σου * χωρὶς γὰρ σοῦ, παντὸς ἀγαθοῦ ξενωθήσομαι * κατέλιπόν σε,* [**204v**] *ἔξελθε εἰς ἀναζήτησίν μου, καὶ σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου * σὺ γὰρ εἶ ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος * καὶ σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα * τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.*

[182] A: *ἐμῇ.*
[183] A: *ἐμῇ.*

/Εὐχὴ ἑτέρα/.

***Κ**ύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος * ὁ μόνος χρηστὸς καὶ ἐπιεικής * ὁ μόνος ἀληθινὸς καὶ δίκαιος * ὁ μόνος οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων * ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου σταυρωθέντος καὶ ταφέντος καὶ ἀναστάντος τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κα τὰ τὰς Γαρφάς * καὶ εἰσελθόντος εἰς τὴν δόξαν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν σήν, ἐλθέτω ἡ δύναμις τῆς μεγαλωσύ νης σου ἐπ' ἐμὲ τὸν δοῦλον σου * καὶ ἐνισχυσάτω με τῷ εὐαγγελίῳ* **[205r]** *τῆς διδασκαλίας σου * ναὶ Δέσποτα φιλάγαθε καὶ φιλάνθρωπε, φώτισόν μου τὰ σπλάγχνα καὶ πάντα τὰ μέλη τῷ σῷ θελήματι * καὶ καθάρισόν με ἀπὸ πάσης κακίας καὶ ἁμαρτίας * καὶ συντήρησόν με ἄσπιλον καὶ ἀμώ μητον, ἀπὸ πάσης ἐπηρείας τοῦ ἀντικειμένου διαβόλου * καὶ χά ρισαί μοι κατὰ τὴν σὴν χρηστότητα, τὰ σὰ νοεῖν * τὰ σὰ φρονεῖν * ἐν τοῖς σοῖς θελήμασιν ἀναστρέφεσθαι * τὸν σὸν φόβον φοβεῖσθαι * καὶ ποι εῖν τὰ σοὶ εὐάρεστα, μέχρι τῆς ἐσχά της μου ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀνα πνοῆς * ὅπως κατὰ τὸ ἀνεκδιή γητόν σου ἔλεος, συντηρήσῃς μου τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν ἀνεπηρέαστον ἀπὸ πάσης παγίδος τοῦ διαβόλου * ναὶ Πάτερ Ἅγιε* **[205v]** *σκέπασόν με τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ*

35 καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἁμαρ
36 τωλὸν καὶ ἀκάθαρτον καὶ ἀνά
*37 ξιον δοῦλον σου * ἵνα μὴ εἴπωσιν οἱ*
38 ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως πονηροὶ
*39 δαίμονες, καταπίωμεν αὐτόν **
*40 ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου Κύριε **
*41 καὶ ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός **
42 καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν
*43 καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν **
44 τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

1 /Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον/.
*2 **Τ**ί σοι προσάξομεν, ὦ Παρθένε Θεοτόκε **
*3 ὑπὲρ ὧν εἰς ἡμᾶς ἐνεδείξω ἀγαθῶν **
4 διὰ γὰρ τοῦ σοῦ ἀμώμου τόκου
*5 θάνατος ἀπενεκρώθη * καὶ ἡμεῖς*
6 τοῦ ᾞδου καὶ τῶν δεσμῶν ἠλευθε
*7 ρώθημεν * διὰ σοῦ τὰ κρείττω καὶ*
8 τελεώτερα τοῖς ἀνθρώποις ἐδωρήθη
9 καὶ τὰ φαῦλα[184] *ἀπεδιώχθη * καὶ*
10 [**206r**] *τανῦν καγώ*[185]*, σὲ προβάλλομαι*
11 μεσίτιν καὶ πρέσβιν πρὸς τὸν σὸν
*12 Υἱὸν καὶ Θεόν μου * ναὶ Δέσποινά μου,*
13 ἁγίασον καμοῦ[186] *τὴν ψυχήν, καὶ τὸ ῥεῤυ*
*14 πωμένον καὶ βδελυρόν μου σῶμα **
*15 καὶ ἀνακαίνισόν με ὅλον τῇ σῇ δυνάμει **
*16 καὶ γενοῦ μοι βοηθός * καὶ πλουσιοπά*
*17 ροχος δωρεά * ἵνα σεσωσμένος ὑμῶν*
*18 καὶ μεγαλύνω σε τὴν ἐμὴν σωτηρίαν **
*19 τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν * τὴν ἐμὴν πα*

---

[184] Α: *φαύλα.*
[185] Α: *κα᾿ γώ.*
[186] Α: *κα᾿ μοῦ.*

*20 ραμυθίαν * τὴν ἐμὴν φύλακα πά*
*21 σας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου * καὶ*
22 ποιῆσαι τὸ θέλημα τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ
23 Θεοῦ μου, καὶ ἀποθεραπεύσω αὐτὸν
*24 ὡς δεῖ, καὶ οὕτως τελειωθῆναι με **
25 ναὶ Δέσποινά μου Θεοτόκε, βοήθει μοι τῷ
*26 ἀθλίῳ * καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με*
*27 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου **
28 ὅπως σε μεγαλύνω καὶ τὸν ἐκ σοῦ
29 [**206v**] *σαρκωθέντα δοξάζω Θεόν, εἰς*
*30 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 17}

{206v-217v}
Ἀρχὴ τοῦ ιζ´[187] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν./*
Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου.

{Ps 118} *ριη´ Μακάριοι οἱ...*
Δόξα. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος πλ. δ´./
Ἰδοὺ ὁ νυμφίος...
Τὴν ἡμέραν...
Δόξα.
Ὅταν λάβω...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Σὲ τὸ ἀπόρθητον...
Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

[187] A: *ιζ´-ου.*

1 {217v} */Εὐχή/.*

2 ***Κ****ύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ διὰ Πνεύματος σοῦ τοῦ*
*3 ἁγίου * τῷ Δαυῒδ χορηγήσας, πρὸς*
4 ἡμετέραν ὑποτύπωσιν, ψάλλειν
5 καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ καὶ λέγειν,
6 μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξο
7 μολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα
8 [**218r**] *τῆς δικαιοσύνης σου, ἱκάνωσον*
9 καὶ ἡμᾶς τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐν
*10 ὅλῃ καρδίᾳ * ἐπίσκεψαι ἐν ἐλέει*
11 καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπείνωσιν
*12 ἡμῶν * πιστοὺς καὶ φρονίμους*
13 οἰκονόμους ἀνάδειξον ἡμᾶς, ἐν τῇ
*14 φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς ἐξετάσεώς σου **
15 καὶ νῦν Κύριε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς
16 καταντήσαντας, τὰς κατὰ δύναμιν
*17 εὐχαριστίας σοι προσφέρομεν * καὶ*
*18 δεόμεθά σου * τὸν δωρηθέντα ταῖς ψυ*
19 χαῖς ἡμῶν τῆς γνώσεώς σου θησαυρόν,
*20 ἀνεξάλειπτον διατήρησον * ἔμβαλε*
21 εἰς τὸ στόμα ἡμῶν, τὸν τῆς σοφίας σου
*22 λόγον * καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς*
*23 πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου **
24 πρεσβείαις τῆς ἁγίας Δεσποίνης
*25 ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου **
*26 ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

1 [**218v**] */Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου/.*

2 ***Κ****ύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ τὰς προ*
3 θυμίας τῶν σὲ ποθούντων ἀπο
4 δεχόμενος, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ
5 ἐπάκουσόν μου τῶν εὐχῶν καὶ δε
*6 ήσεων * καὶ πλήρωσον τὰς δικαίας*

7 αἰτήσεις τῆς καρδίας μου * καὶ δώ
8 ρησαί μοι εὐχὴν καθαράν * μετὰ κα
9 τανύξεως καὶ πλήθους δακρύων *
10 ἵνα ἐκπλύνω τὸν ῥῦπον τῶν πολλῶν μου
11 ἁμαρτιῶν * Κύριε ἔμβαλόν μοι τὸν ἁγνό
12 τατον[188] φόβον σου, καθαρίζοντά με
13 ἀπὸ τῶν τοῦ κόσμου νοημάτων τὲ
14 καὶ πραγμάτων, καὶ προσηλοῦντα με
15 εἰς τὴν ἀκήρατόν σου ἀγάπην * Κύριε δὸς
16 πένθος καὶ στεναγμόν * καὶ λογισμὸν
17 κατανύξεως ἐν τῇ καρδίᾳ μου *
18 καὶ οἷς οἶδας κρίμασιν, ἐλέησόν με
19 καὶ σῶσόν με τὸν ἀνάξιον * Κύριε παρά
20 σχου μοι τῷ ἐλεεινῷ, ἄγγελον ἀγαθόν *
21 [**219r**] καὶ ὁδηγόν * πιστόν * φύλακα τῆς
22 ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μου * ὁδη
23 γοῦντα καὶ συνετίζοντά με, εἰς τό,
24 τὰ σὰ νοεῖν * τὰ σὰ φρονεῖν * ἐν τοῖς
25 σοῖς ἀναστρέφεσθαι μέχρις ἐσχάτης μου
26 ἀναπνοῆς * καὶ περίελε ἀπ᾽ ἐμοῦ
27 τὴν ἀναισθησίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν *
28 καὶ τὴν πόρωσιν καὶ τὸν μετεωρισμόν *
29 καὶ λύτρωσαί με ἐκ πάσης ἀγνοίας
30 καὶ ῥαθυμίας καὶ λήθης * καὶ ἀπὸ παντὸς
31 πειρασμοῦ καὶ ἐγκαταλείψεως[189] *
32 ἐξελοῦ με φιλανθρωπότατε Δέ-
33 σποτα[190], ἐκ πάντων τῶν ὁρατῶν καὶ
34 ἀοράτων ἐχθρῶν * καὶ ῥῦσαί με
35 τὸν ἁμαρτωλὸν ἐκ πάσης ἀκηδίας
36 ὀκνηρίας, καὶ δειλίας * καὶ τῶν ἀκα
37 θάρτων λογισμῶν, τῆς πορνοίας

---

[188] A: *ἁγνώ/τατον.*
[189] A: *ἐγκαταλήψεως.*
[190] A: *Δέσ/ποτα.*

*καὶ βλασφημίας * καὶ ἀξίω*
σόν με ἁγιωσύνην ἐπιτελεῖν ἐν τῷ
[**219v**] *φόβῳ σου, πάσας τὰς ἡμέρας*
*τῆς ζωῆς μου * καὶ ποίησόν με ναὸν*
καὶ οἰκητήριον τοῦ παναγίου σου
*Πνεύματος * ἐλευθέρωσόν με πανάγαθε*
Δέσποτα, ἀπὸ πάσης γαστριμαρ
*γίας * φιλαργυρίας * ὀργῆς * λύπης **
*ἀκηδίας * κενοδοξίας * ὑπερη*
*φανίας * φθόνου * ἔριδος * ζήλου **
*καταλαλίας * μνησικακίας καὶ*
*πάσης κακίας * Κύριε * ἀξίωσόν με*
τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς μου
κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, ἀναμαρτή
*τως ἐκτελέσαι * ἀξίωσόν με*
ἐν τῷ ἐξέρχεσθαι τὴν ταπεινήν μου
ψυχήν, ἐκ τοῦ ἀθλίου τούτου καὶ
ταπεινοῦ μου σώματος, ἀχειμάστως
*διελθεῖν τὸν ἀέρα * μὴ ἐμποδιζό*
*μενος ὑπὸ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας **
*ἀλλ' ὁδηγούμενος ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀγγέλων σου **
[**220r**] *εἰς τόπον φωτεινόν * εἰς τόπον*
*ἀναπαύσεως * ἔνθα ἀπέδρα*
*ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός * ἔνθα*
πάντων ἐστὶν τῶν εὐφραινομέ
*νων ἡ κατοικία ἐν σοί * πάντοτε*
*νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

/Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ/.

*Δέσποινα Θεοτόκε * ἡ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν*
τὸν Θεὸν ἡμῶν κυήσασα, εἰς σὲ
τὴν ἐλπίδα μου ἀνατίθημι ἅ
*πασαν * καὶ ἐν σοὶ πέποιθα τὴν*
ὑψηλοτέραν πασῶν τῶν ἐ-
πουρανίων[191] *δυνάμεων * σύ με παν-*
άχραντε τῇ θείᾳ σου περιφρού
*ρησον χάριτι * καὶ κυβέρνησόν*
*μου τὴν ζωήν * καὶ πρὸς τὸ ἅγιον*
θέλημα τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ μου,
*καθοδήγησον * σύ μοι δώρησαι*
*τὴν τῶν πταισμάτων μου ἄφεσιν **
[**220v**] *καὶ γενοῦ μοι καταφυγὴ καὶ σκέπη*
*καὶ ἀντίληψις * καὶ χειραγωγὸς*
εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν διαβιβά
*ζουσα * καὶ ἐν ὥρᾳ δὲ τοῦ θα*
νάτου Δέσποινα Δέσποινα, μὴ ἐ
*γκαταλίπης με * ἀλλ' εἰς τὴν ἐμὴν*
*βοήθειαν τάχυνον * καὶ τῆς πικρᾶς*[192]
τυραννίδος τῶν δαιμόνων ἐξάρ
*πασον * ἔχεις γὰρ τῇ βουλήσει τὸ*
δύνασθαι, ὡς ἀγαθὴ Μήτηρ, τοῦ ἀλη
*θινοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν * ὅτι αὐτῷ*
*πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

[191] A: *ἐπ-/ουρανίων.*
[192] A: *πικράς.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 18}

{220v-228r}
Ἀρχὴ τοῦ ιη´[193] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ/ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ´. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ´. Καὶ ἄρξου.*
{Ps 119} *ριθ´ Πρὸς Κύριον...*
{Ps 120} *ρκ´ Ἦρα τούς...*
{Ps 121} *ρκα´ Εὐφράνθην ἐπί...*
{Ps 122} *ρκβ´ Πρὸς σὲ ἦρα...*
{Ps 123} *ρκγ´ Εἰ μὴ ὅτι...*
{Ps 124} *ρκδ´ Οἱ πεποιθότες...*
{Ps 125} *ρκε´ Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι...*
{Ps 126} *ρκς´ Ἐὰν μὴ Κύριος...*
{Ps 127} *ρκζ´ Μακάριοι πάντες...*
{Ps 128} *ρκη´ Πλεονάκις ἐπολέμησάν με...*
{Ps 129} *ρκθ´ Ἐκ βαθέων...*
{Ps 130} *ρλ´ Κύριε, οὐχ...*
{Ps 131} *ρλα´ Μνήσθητι, Κύριε...*
{Ps 132} *ρλβ´ Ἰδοὺ δή...*
{Ps 133} *ρλγ´ Ἰδοὺ δή...*
Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος γ´.
Γεγονότα με...
Φιλαμαρτήμων...
Δόξα.
Ὁ καλέσας...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Ἡ τὸ φῶς...
Κύριε, ἐλέησον, ιε´. Καὶ μετανοίας, ιε´. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {228r} */Εὐχή/.*
2 ***Κ****ύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν * ὁ ἐν ἐλέει πλούσιος*
*3 καὶ οἰκτιρμοῖς ἀκατάληπτος **
4 ὁ μόνος κατὰ φύσιν ἀναμάρ

[193] A: *ιη´-ου.*

*5 τητος * ὁ ἁμαρτίας χωρίς, δι' ἡμᾶς*
6 γενόμενος ἄνθρωπος, εἰσάκουσόν μου τῇ ὥρᾳ
7 [**228v**] *ταύτῃ, τῆς κατωδύνου*[194] *μου ταύτης δε*
8 ήσεως, ὅτι πτωχὸς εἰμὶ ἐξ ἔργων
*9 ἀγαθῶν * καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται*
*10 ἐντός μου * σὺ γὰρ γινώσκεις ὕψιστε*
*11 βασιλεῦ * Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς,*
12 ὅτι πᾶσαν μου τὴν ζωήν, ἐν ἁμαρτίαις
*13 κατεδαπάνησα * καὶ ὀπίσω τῶν ἐ*
14 πιθυμιῶν τῆς σαρκός μου πορευθείς,
*15 ὅλος ἐπίχαρμα τοῖς δαίμοσι γέγονα **
*16 ὅλος τῷ διαβόλῳ ἐπηκολούθησα **
17 διαπαντὸς τῷ βορβόρῳ τῶν ἡδο
*18 νῶν κυλιόμενος * σκοτισθεὶς γὰρ τὸν*
19 λογισμὸν ὑπὸ τῶν ἐν ἐμοὶ παθῶν
20 τῆς σαρκός, καὶ ἀπὸ βρέφους μέχρι
21 τοῦ νῦν ταῖς ἡδοναῖς δελεασθεὶς καὶ
22 ἀπατηθείς, οὐδέποτε ἠθέλησα ποι
*23 ῆσαι τὸ θέλημά σου * οὐδὲ τὰς ἐντο*
*24 λάς σου ἐργάσασθαι * οὐδὲ πορευθῆναι*
*25 ἐν τῇ ὁδῷ τῶν προσταγμάτων σου **
26 [**229r**] *ἀλλ' ὅλος ὑπὸ τῶν παθῶν * καὶ τῶν*
27 πολυορκούντων με ἐχθρῶν αἰχμαλω
28 τισθείς, καὶ ὅλος ὑπ' ἐκείνων κυριευθείς,
29 γέλως καὶ παίγνιον αὐτῶν ἐχρημά
30 τισα[195] ** μηδαμῶς ἐπὶ νοῦν λογισάμενος*
31 ὅτι ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρ
*32 τωλοὺς ἀπειλῆς σου * μηδὲ*[196] *τῇ τοῦ θανά*
33 του μνήμῃ σωφρονισθείς[197]*, ἢ τὴν ἀπο*
34 κειμένην τοῖς κατ' ἐμὲ ἁμαρτωλοῖς

[194] A: *κατοδύνου.*
[195] A: *ἐχριμά/τισα.*
[196] A: *μὴ δέ.*
[197] A: *σωφρονισθής.*

*γέενναν τοῦ πυρός * ὡς ἐντεῦθεν*
εἰς ἀπογνώσεως βυθὸν ἐμπεσών, καὶ
ὑπὸ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἐκ
τυφλωθείς, καὶ καταμολυνθεὶς τὴν ψυ
χήν, καὶ μηδαμῶς ἐν συναισθήσει ἐ
πιστροφῆς γενόμενος, ἔρημος καὶ γυμνὸς
*τῆς ἀπὸ σοῦ φιλίας γεγένημαι * ποῖον*
*γὰρ εἶδος ἁμαρτίας οὐκ εἰργασάμην **
ποῖον ἔργον τῶν δαιμόνων οὐ διεπρα
*ξάμην * ποίαν*[198] *πρᾶξιν αἰσχρὰν καὶ*
[**229v**] *ἄσωτον οὐ μεθ' ὑπερβολῆς καὶ σπουδέως*
*ἐτέλεσα * τὸν νοῦν δι' ἐνθυμήσεων σαρ*
*κικῶν, κατεσπίλωσα * τὸ σῶμα διὰ*
*μήξεων ῥυπαρῶν, ἐκηλίδωσα * τὸ*
*πνεῦμα διὰ συγκαταθέσεων κατεμόλυνα **
πᾶν μέλος τῆς ἐλεεινῆς μου σαρκός,
ὑπηρετεῖν καὶ δουλεύειν ταῖς ἁμαρτίαις
*ἠρέθισα * τίς λοιπὸν οὐ θρηνήσει με τὸν*
*ταλαίπωρον * τίς οὐ πενθήσει με τὸν*
*κατάκριτον * τίς οὐ σκυθρωπάσει*
*ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ μου * ἐγὼ γὰρ μόνος*
*Δέσποτα τὴν ὀργήν σου ἐξέκαυσα * ἐγὼ*
*μόνος τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα **
ὑπερβαλὼν καὶ νικήσας, πάντας τοὺς
*ἀπ' αἰῶνος ἁμαρτωλούς * ὑπὲρ πάντα*
ἄνθρωπον, ἀσύγκριτα πταίσας καὶ ἀσυγχώ
*ρητα * ἀλλ' ἐπειδὴ*[199] *πολυέλεος καὶ*
πολυεύσπλαγχνος ὑπάρχεις φιλάνθρωπε,
καὶ χαίρεις ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα
[**230r**] *νοοῦντι, καὶ ἀναμένεις τὴν τῶν*
ἀνθρώπων ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν, ἰδοὺ

---

[198] A: *ποῖαν.*
[199] A: *ἐπειδί.*

66 παραρρίπτω[200] *ἐμαυτὸν ἐνώπιον τοῦ*
*67 φοβεροῦ καὶ ἀστέκτου σου βήματος **
68 καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ
69 στεναγμῶν, ὥσπερ τῶν ἀχράντων σου ποδῶν
70 ἐφαπτόμενος, ἀπὸ βαθέων ψυχῆς
71 ἀνακράζω σοι Κύριε ἱλάσθητι εὐδιάλ
72 λακτε[201] *συγχώρησον * συπάθησον τῇ*
*73 ἀσθενείᾳ μου * ἐπικάμφθητι τῇ ἀπορί*
*74 ᾳ μου * πρόσχες τῇ δεήσει μου * καὶ τῶν*
*75 δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς * δέ*
*76 ξαι με μετανοοῦντα * ἐπιστρέφοντα*
77 καὶ παρακαλοῦντα, ἐναγκάλισαι[202] ** καὶ*
*78 πεπλανημένον, ἐπίστρεψον * οὐ γὰρ*
*79 ἔθου μετάνοιαν δικαίοις * οὐδὲ συγχώ*
*80 ρησιν τοῖς μὴ ἁμαρτάνουσιν * ἀλλ' ἔθου*
81 μετάνοιαν ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ,
82 καὶ ἀνάμνησιν[203] *ἐπὶ τῷ θανάτῳ μου.*

1 **[230v]** */Εὐχή/.*
2 ***Ἐ****ξομολογοῦμαί σοι Κύριε καρδιογνώστα*
*3 ὅσα σοι ἥμαρτον * ὅσα παρώργισα **
*4 ὅσα εἰς ἀγανάκτησίν σου διεπραξάμην **
5 γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος ἐνώπι
*6 όν σου παρίσταμαι * οὐ δύναμαι ἀτενί*
7 σαι καὶ ἰδεῖν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ὑπὸ
8 τοῦ βάρους τῶν ἀνομιῶν μου κατα
*9 καμπτόμενος * φώτισον τοὺς ὀφθαλ*
*10 μοὺς τῆς καρδίας μου * δός μοι εὔσπλαγ-*

[200] A: *παραρίπτω.*
[201] A: *εὐδιά/λλακτε.*
[202] A: *ἐν ἀγκάλισαι.*
[203] A: *ἀνάμευσιν.*

*11 χνε[204] ἀνάνηψιν[205] πρὸς ἐξομολόγησιν **
*12 δακρύων πηγὴν πρὸς κάθαρσιν * κα*
*13 τάνυξιν πρὸς μετάνοιαν * καὶ συν*
*14 τριβὴν καρδίας πρὸς διόρθωσιν * ἵνα*
15 πρὸ τῆς τοῦ θανάτου ἐξόδου, ἐν ἐπιστρο
16 φῇ καὶ κλαυθμῷ τὰ πλήθη τῶν ἁμαρ
17 τιῶν μου ἀπονιψάμενος, καὶ ὑπὸ τῶν
18 δακρύων μου ἀποπλυθεὶς καὶ καθα
19 ρισθείς, μετὰ χρηστῆς ἐλπίδος καὶ
20 πληροφορίας ἀγαθῆς, πρὸς τὸν ἐ
21 [**231r**] *κεῖθεν κόσμον προσεύξομαι[206] * αἰνῶν*
22 καὶ εὐλογῶν διαπαντὸς τὸ πανάγιον
23 καὶ προσκυνητὸν ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς
*24 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος * νῦν καὶ ἀεί.*

1 /Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.

*2 **Δ**έχου τοίνυν εὐμενεστάτη Δέσποινα*
3 ἀγαθή, τὴν οἰκτράν μου δέησιν, ἐξ[207]
*4 ἀχρείου στόματος προσαγομένην σοι **
*5 ὡς πάντα ἐπισταμένη * μάλιστα τὴν*
*6 ἐμὴν ἀσθένειαν * ἐγὼ γὰρ διὰ σοῦ*
7 καταφεύγω εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ
*8 Υἱοῦ σου * διὰ σοῦ ἐπέγνων τὴν ὁδὸν*
*9 τῆς ἀληθείας * διὰ σοῦ τῆς ὁδοῦ, τῆς*
*10 πρὸς θάνατον ἐνεκλείσθην τρίβου **
*11 διὸ καὶ τὰς πράξεις μου * καὶ τὰ κι*
*12 νήματά μου * τὰ ἐν νυκτὶ καὶ τὰ ἐν*
*13 ἡμέρᾳ * τὰ ἐν λόγῳ καὶ ἐν ἔργῳ * τὰ*
14 ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ, σὺ γινώσκεις

---

[204] A: *εὔσπλα-/γχνε.*
[205] A: *ἀνάνευσιν.*
[206] A: *προσεύσομαι.*
[207] A: *ἐ/ξ.*

*καὶ ἐπίστασαι * καὶ μεσίτιν πρὸς Χριστὸν*
[**231v**] *τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, προεχειρησά*
*μην σε * αὐτῇ με ἐλέησον * αὐτῇ με βο*
*ήθησον * αὐτῇ μοι γενοῦ ἐν παντὶ συνερ*
*γός * ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, κατὰ τὸ*
*θέλημα τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ μου * σὺ*
γὰρ γινώσκεις ὑπεράγαθε Δέσποινα,
ὅτι ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων, ἐξ αὐτῶν τῶν
*μητρικῶν ἀγκαλῶν, ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην **
σοὶ ἐπεδόθην, εἰ καὶ κακῶς ἐμαυτὸν
διώκησα οὐκ ἔγνων ἄλλην κατα
φυγὴν ἢ προστασίαν, ἢ ἀντιλήπτορα
*ἢ πρὸς Θεὸν μεσίτιν, εἰ μὴ σέ * καὶ τανῦν*
Δέσποινά μου, πάσας τὰς ἀτόπους μου
*πράξεις ἐξαγγέλω σοι * ἐλέησόν με*
*καὶ ἐξάλειψον πάσας τὰς ἁμαρτίας μου **
σὺ γὰρ γινώσκεις Δέσποινα Θεοτόκε, ὅτι ὡς
ὄρνεον εἰμὶ ξένον μὴ ἔχων ποῦ τὴν κε
φαλὴν κλῖναι, πλὴν εἰς σὲ τὴν Μητέρα τοῦ
*Χριστοῦ καὶ Θεοῦ * σύ μου εἶ Δέσποινα*
[**232r**] *καὶ βοηθός * σύ μου ἱλαστήριον * σύ μου*
*σκέπη * σύ μου πρὸς Θεὸν ἐγγυητής **
*σύ μου πατήρ * σύ μου ὁδηγός * σύ μου προ*
*εστός * ἐν σοὶ πᾶσαν μου τὴν ἐλπίδα*
*ἀνατίθημοι * σὺ γινώσκεις τὴν απο*
ρίαν μου[208] *ὅτι οὐκ ἔχω τινά * εἰ μὴ σὲ καὶ*
*τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα Χριστὸν τὸν Θεόν **
διὰ τοῦτο[209] *μὴ βδελύξῃ με * μὴ ἀπώ*
*σῃ με ἀγαθή * μὴ νικήσῃ τὸ πλῆθος*
*τῶν κακῶν μου τὴν σὴν ἀγαθότητα **
ἔχεις πέλαγος εὐσπλαγχνίας, ὡς τοῦ
*ὑπερευσπλάγχνου Θεοῦ οὖσα Μήτηρ **
*μόνον θέλησον καὶ ἐγὼ ἐσώθην **
*οὐδεὶς ἀντιτάσσεταί σοι * Μήτηρ γὰρ εἶ,*

[208] A: *ἀπό/ριάν μου.*
[209] A: *διατοῦτο.*

τοῦ τὰ πάντα πεποιηκότος[210] *Θεοῦ μου Ἰησοῦ * οἶδα ὅτι πολλαὶ εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου * καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου * ἀλλ’ ἐὰν αὐτῇ ἐπι-*[**232v**] *στρέψης, οὐκ ἔστιν ὁ κωλύων * βοήθησόν μοι Δέσποινα ἁγία, βοήθει μοι * μὴ λογισθείη μοι τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν Δέσποινα * ἀλλὰ μᾶλλον δός μοι κατάνυξιν * δός μοι πηγὴν δακρύων * δός μοι στεναγμὸν καὶ συντριβὴν καρδίας, ἵνα κλαύσω τὰς ἀμέτρους μου πράξεις * ἐγὼ γάρ εἰμι Δέσποινα Θεοτόκε τὸ πέλαγος τῆς ἁμαρτίας * ἐγώ εἰμι ὁ ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν ἀνομήσας ἐνώπιον τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ μου * οἶδα Δέσποινα ὅτι ἀναπολόγητός εἰμι καὶ ἀνάξιος τῆς σῆς φιλανθρωπίας, καὶ ἄξιος πάσης τιμωρίας, καὶ οὐκ ἔχω ἀπολογίας λόγον * καὶ διὰ τοῦτο*[211] *εἰς τὸ ἔλεος τοῦ σοῦ Υἱοῦ καταφεύγω * τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ μου καὶ Δεσπότου * σύ με κυβέρνησον καὶ ὁδήγησον καὶ δίδαξον Θεοτόκε * δωρεὰν ζητῶ τὸ σὸν ἔλεος* [**233r**] *τὸ πλούσιον * ἐλέησόν με ὡς θέλεις * ὡς κελεύεις * μὴ ἐκβάλῃς με ἀπὸ τῶν ἀγκαλῶν σου * μὴ ἀπώσῃ με τῆς σῆς σκέπης * μὴ ξενώσῃς με τῆς εὐσπλαγχνίας σου * ἐλέησόν με τὸ ξένον * ἐλέησόν με τὸν εἰς σὲ πᾶσαν προσδοκίαν ἔχοντα * καὶ δεῖξον τὴν δυναστείαν σου Θεοτόκε * ἐὰν γὰρ ἐμὲ σώσῃς τὸν*

[210] A: *πεποιηκότως.*
[211] A: *διατοῦτο.*

*ἁμαρτωλόν, μέγα σου τὸ ἔλεος * μεγάλη*
*ἡ ἀνεξικακία καὶ ἡ μακροθυμία σου **
ἐὰν γὰρ τὸν ἄξιον ἐλεήσῃς καὶ βοηθήσῃς,
*οὐδὲν θαυμαστόν * δίκαιον γὰρ αὐτῷ ἐστί **
*ἐμὲ μᾶλλον βοήθησον * ἐμὲ οἴκτειρον **
*ἐμὲ δὸς χεῖρα, τὸν χαμαὶ κείμενον * τὸν*
*ἀμελῆ * τὸν ῥάθυμον * τὸν ἀχάριστον **
*τὸν ἀγνώμονα * τὸν σκλήρον * τὸν ἀκα*
*τάνυκτον τὸν πάσης κολάσεως ἄξιον **
τὸν πάσης κακίας καὶ πράξεως
καὶ λόγων αἰσχρῶν, καὶ ἠθῶν μεμεστομένος,
[**233v**] *καὶ ξένος πάσης ἀγαθοεργίας **
ναὶ Δέσποινά μου, σπλαγχνίσθητι εἰς ἐμὲ
*τὸν ἄπορον * ξένον τε*[212] *καὶ ἐλεεινόν **
καὶ ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ τὰ ἐλέη σου τὰ
*πλούσια * ἵνα σεσωσμένος, ὑμνῶ τὸν*
ἐκ σοῦ σαρκωθέντα Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν
*Θεὸν ἡμῶν * καὶ μεγαλύνω σε τὴν ἐμὴν*
*σωτηρίαν * τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν * τὴν ἐμὴν*
*παραμυθίαν * τὴν ἐμὴν φύλακα πάσας*
*τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου * καὶ ποιῶ*
*τὸ θέλημα τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ μου * καὶ*
ἀποθεραπεύσω αὐτὸν ὡς δεῖ, καὶ οὕ
*τως τελειωθῆναί με * ναὶ Δέσποινά μου*
Θεοτόκε βοήθει μοι τῷ ἀθλίῳ, καὶ μὴ ἐγκα
ταλίπῃς με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
*ζωῆς μου * σὲ γὰρ μεγαλύνω * καὶ τὸν*
ἐκ σοῦ σαρκωθέντα δοξάζω Θεὸν εἰς
*τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

212 A: *τέ.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 19}

{234r-243r}
Ἀρχὴ τοῦ ιθ[213] *καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν./*
Κύριε, ἐλέησον, ιβ΄. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ΄. Καὶ ἄρξον.
{Ps 134} *ρλδ΄ Αἰνεῖτε τό...*
{Ps 135} *ρλε΄ Ἐξομολογεῖσθε τῷ...*
{Ps 136} *ρλς΄ Ἐπὶ τῶν...*
{Ps 137} *ρλζ΄ Ἐξομολογήσομαί σοι...*
{Ps 138 } *ρλη΄ Κύριε, ἐδοκίμασάς με...*
{Ps 139} *ρλθ΄ Ἐξελοῦ με, Κύριε...*
{Ps 140} *ρμ΄ Κύριε, ἐκέκραξα...*
{Ps 141} *ρμα΄ Φωνῇ μου...*
{Ps 142} *ρμβ΄ Κύριε, εἰσάκουσον...*
Δόξα.
Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος πλ. α΄./
* Λησταί με...*
Ὥσπερ ἐδικαίωσας...
Δόξα.
Ὡς τοῦ κριτοῦ...
Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.
Διαπαντὸς ταῖς...
Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Καὶ μετανοίας, ιε΄. Καὶ τὰς εὐχάς.

1 {243r} */Εὐχή/.*
2 ***Δ****έσποτα Κύριε Θεὲ Παντοκρά*
*3 τορ * ποιητὰ τοῦ παντός * ὁ τῶν*
4 οἰκτιρμῶν Πατὴρ καὶ τοῦ ἐλέους Θεὸς
*5 ὁ ἐκ τῆς γῆς πλαστουργήσας τὸν ἄνθρωπον **
6 καὶ ἀναδείξας αὐτὸν κατ' εἰκόνα

[213] A: *ιθ΄-ου.*

*7 σὴν καὶ ὁμοίωσιν * ἵνα καὶ δι’ αὐτοῦ*
8 [**243v**] *δοξάζηται τὸ μεγαλοπρεπὲς*
*9 ὄνομά σου ἐπὶ τῆς γῆς * καὶ κα*
10 ταῤῥαγέντα τοῦτον τῇ παραβά
11 σει τῶν ἐντολῶν σου, πάλιν ἐπὶ
12 τὸ κρεῖτον ἀναπλάσας ἐν τῷ
13 Χριστῷ σου, καὶ ἀναβιβάσας εἰς
*14 οὐρανούς, συγκάθεδρον ἐποίησας **
15 διὰ τοῦτο[214] *εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἐπλε*
16 όνασας ἐπ’ ἐμὲ τὴν σὴν μακροθυμίαν
*17 καὶ ἀγαθότητα * καὶ οὐ παρέδωκάς με*
18 τοῖς ἐχθροῖς μου εἰς τέλος, κατα-
19 σπᾶσαι[215] *με ζητοῦσιν εἰς ᾍδου βάραθρον **
20 οὐδὲ εἴασάς με συναπολέσθαι ταῖς
*21 ἀνομίαις μου * νῦν οὖν πολυέλεε*
22 καὶ φιλάνθρωπε Κύριε ὁ μὴ θέλων τὸν θά
23 νατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀλλὰ τὴν
24 ἐπιστροφὴν ἀναμένων καὶ προσ
25 δεχόμενος, ὁ τοὺς κατεῤῥαγμένους
26 ἀνορθῶν, καὶ τοὺς συντετριμμέ
27 [**244r**] *νους ἰώμενος, ἐπίστρεψον καμὲ*[216]
*28 πρὸς μετάνοιαν * καὶ κατεῤῥαγμέ*
*29 νον με ἀνόρθωσον * καὶ συντετριμ-*
*30 μένον, θεράπευσον * μνήσθητι*
31 τῶν οἰκτιρμῶν καὶ τῆς ἀκατα
*32 λήπτου χρηστότητος * καὶ τῶν ἐμῶν*
*33 ἀμετρήτων, ἐπιλάθου ἀνομιῶν **
*34 ἃς ἐν ἔργῳ * καὶ λόγῳ * καὶ διανοίᾳ **
*35 κατὰ γνῶσιν * ἢ ἄγνοιαν ἐπλημμέλησα **
36 λῦσον[217] *μου τὴν πόῤῥωσιν τῆς καρδίας **
37 καὶ δός μοι δάκρυα μετανοίας καὶ

---

[214] A: *διατοῦτο.*
[215] A: *κατα/σπάσαι.*
[216] A: *κα’ μέ.*
[217] A: *λύσον.*

38 κατανύξεως, εἰς κάθαρσιν τοῦ ῥύ
*39 που τῆς διανοίας μου * εἰσάκουσον Κύριε **
*40 πρόσχες Κύριε * ἱλάσθητι Κύριε * καὶ τῆς*
41 τυρανίδος τῶν ἐν ἐμοὶ βασιλευόντων
42 παθῶν, τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν ἐλευ
*43 θέρωσον * καὶ μηκέτι κατακρατή*
*44 τω μου ἡ ἁμαρτία * δὲ καταδυναστευέ-*
45 τω[218] *μου, ὁ πολέμιος δαίμων **
46 [**244v**] *μηδὲ*[219] *πρὸς τὸ αὐτοῦ ὑπαγάγετώ με*
47 θέλημα ἀλλὰ τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ
48 τῆς αὐτοῦ δεσποτείας ἁρπάσας με,
49 σὺ βασίλευσον ἐν ἐμοὶ ὁ ἀγαθὸς καὶ
*50 φιλάνθρωπος Θεός * καὶ ὅλον σὸν γενέσθαι*
51 καὶ ζῆν με τοῦ λοιποῦ, κατὰ τὸ σὸν εὐ
*52 δόκησον θέλημα * καὶ πάρασχέ μοι*
53 διὰ τὸ πλῆθος τῆς σῆς ἀφάτου χρη
*54 στότητος, καρδίας κάθαρσιν * στόμα*
*55 τος φυλακήν * ἀγάπην ἀνόθευτον **
*56 μακροθυμίαν * χρηστότητα * ἐπιεί*
*57 κειαν * πίστιν * καὶ τὴν περιεκτι*
*58 κοτάτην ἐγκράτειαν * καὶ πάντων με*
59 τῶν ἀγαθῶν καρπῶν, πλήρωσον τῇ
*60 δωρεᾷ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος * καὶ μὴ ἀ*
*61 ναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου * μηδὲ*[220]
62 ἀδιόρθωτον καὶ ἀνέτοιμον τὴν
63 ψυχήν μου ἁρπάσῃς, ὅτι οὐκ ἔστι τίς
*64 ὁ τῆς κολάσεώς με λυτρούμενος **
65 [**245r**] *ἀλλὰ τελείωσον με ἐν τῇ σῇ τελειότητι,*
66 καὶ οὕτω με τοῦ παρόντος βίου ἐξά
*67 γαγε * ὡς ἂν ἀκωλύτως διαβὰς τὰς*
68 ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότος
69 διὰ τῆς σῆς χάριτος, κατοπτεύ

---

[218] A: *καταδυναστε-/ύετω.*
[219] A: *μὴ δέ.*
[220] A: *μὴ/ δέ.*

σω καγὼ[221] *τῆς ἀπροσίτου σου δόξης*
τὸ κάλλος τὸ ἄρρητον, μετὰ πάντων
*τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων σου * ἐν οἷς*
ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντι
*μον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου **
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

/Εὐχὴ ἑτέρα/.
Κ*ύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ*[222] ** ἥμαρτον*
*εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου **
καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος στῆναι ἔμπρο
*σθέν σου, ἢ κληθῆναι υἱός σου * οὐδὲ*
ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ
*ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἁμαρτιῶν μου **
οὐδὲ ὀνομάσαι τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον
*διὰ τῶν χειλέων μου τῶν ἁμαρτωλῶν **
[**245v**] *ἀνάξιον γὰρ ἐμαυτὸν πεποίηκα*
τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, σὲ παροργίσας
*τὸν ἀγαθόν μου Δεσπότην * διὸ δέομαι Κύριε,*
μή με ἀποῤῥίψῃς ἀπὸ τοῦ προσώ
*που σου * μηδὲ*[223] *ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα*
μὴ ἀπόλλωμαι εἰ μὴ γὰρ ἡ χάρις σου
ἐσκέπασέ με ἐγὼ ἤδη ἂν ἀπωλλόμην[224]
καὶ ἐγενόμην ὡς μὴ φανεὶς ἐν τῷ βίῳ
*τούτῳ * ἀφ' οὗ γὰρ κατέλιπον τὴν ὁ*
*δόν σου, οὐ συνήντησέ μοι ἡμέρα ἀγαθή **
καὶ γὰρ ἡ ἐν ἁμαρτίαις δοκοῦσα μοι
ἀγαθὴ ἡμέρα, τῶν Ἅδου ποιῶν πι
*κροτέρα τυγχάνει * καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν*

[221] A: *κα' γώ.*
[222] A: *Παντοκράτορ.*
[223] A: *μὴ δέ.*
[224] A: *ἀπολλόμην.*

23 ἐν τῇ χάριτί σου ἐλπίζω, ὅτι ἐν
24 δυναμώσεις με φροντίσαι τῆς ἐ
25 μαυτοῦ σωτηρίας διὸ προσπίπτω
*26 δεόμενος, ἀντιλαβοῦ μου * μὴ πλανη*
*27 θῆναι ἀπὸ ὁδοῦ δικαιοσύνης * ἔκ*
28 χεε ἐπ' ἐμὲ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου
29 [**246r**] *ὡς ἐν τῷ ἀσώτῳ υἱῷ * ὅτι κατή*
30 σχυνά μου τὸν βίον, σκορπίσας τὸν
*31 πλοῦτον τῆς χάριτός σου * ἐλέησόν με*
*32 ὁ Θεός * καὶ ἀμνησικάκησον ἐπὶ τῷ*
*33 ἐφαυλισμένῳ μου βίῳ * οἰκτείρη*
34 σόν με ὡς τὴν πόρνην καὶ τὸν ληστὴν
*35 καὶ τὸν τελώνην * οὗτοι γὰρ ἀπεγνώ*
36 σθησαν ὑπὸ πάντων, σὺ δὲ Κύριε προ
*37 σελάβου αὐτούς * καὶ παραδείσου*
*38 οἰκήτορας πεποίηκας * δέξαι οὖν καμοῦ*[225]
*39 τοῦ ἀχρείου δούλου σου τὴν μετάνοιαν **
*40 ἦλθες γὰρ Κύριε * οὐ δικαίους καλέσαι * ἀλλὰ*
*41 ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν * ὅτι σὺ εἶ*
*42 ὁ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν **
43 καὶ θέλων πάντας ἀνθρωπούς σωθῆναι καὶ
*44 σόν ἐστιν τὸ ἐλεεῖν καὶ σῴζειν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἡμῶν **
45 καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν
46 τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

1 [**246v**] */Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.*
2 ***Π****ολλάκις καὶ πάλιν ὦ Παρθένε*
*3 πρὸς τὴν σὴν κατέφυγα σκέπην **
4 καὶ οὐ παύσομαι διαπαντὸς μέχρι
5 τέλους ζωῆς μου πρὸς σὲ κατα-
*6 φεύγειν * οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ εἰς κενὸν*
*7 τρέχω * οὐδὲ εἰς ἀέρα διαλύωνται,*

[225] A: *κα' μου.*

τὰ τῆς ἐμῆς δεήσεως εἰ καὶ ἀναξί
*ως προσφέρω * ἀκήκοα γὰρ τοῦ σοῦ*
Υἱοῦ καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν, τὸ, αἰ
*τεῖτε καὶ λήψεσθε * ζητεῖτε καὶ εὑ*
*ρήσετε * τούτων οὖν καγὼ*[226] *πεποιθώς,*
*αἰτῶ * καὶ αἰτῶν, οὐ παύσομαι * σὺ*
γὰρ εἶ Θεοτόκε Δέσποινα, ὁ τοὺς κατεῤῥαγ
μένους ἀνορθῶν, καὶ τοὺς συντετριμ-
μένους[227] *ἰώμενος * μνήσθητι*
ὦ Δέσποινα τῶν σῶν οἰκτιρμῶν
καὶ τῶν ἐμῶν ἀμέτρων ἁμαρτιῶν
*καὶ ἀνομιῶν, ἐπιλάθου * ἃς ἐν ἔργῳ **
*καὶ λόγῳ καὶ διανοίᾳ * γνώσει τὲ καὶ*
[**247r**] *ἀγνοίᾳ ἐπλημμέλησα * καὶ δός μοι*
*δάκρυα μετανοίας καὶ κατανύξεως **
ὡς ἂν ἐκπλύνω τῶν ἐμῶν ἁ
*μαρτιῶν τὴν πληθύν * καὶ ἀκω*
λύτως διαβὰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
ἐξουσίας τοῦ σκότους, κατοπτεύ
σω διὰ τῆς σῆς χάριτος, τῆς ἀπρο
σίτου δόξης τὸ κάλλος τὸ ἄῤῥητον
*τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ μου * ὅτι αὐτῷ*
*πρέπει δόξα * τιμὴ καὶ κράτος * μεγα*
*λωσύνη τὲ καὶ μεγαλοπρέπεια **
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

[226] A: *κα’ γώ.*
[227] A: *συντετρι/μμένους.*

{ΚΑΘΙΣΜΑ 20}

{247r-254r}

Ἀρχὴ τοῦ κ[228]*΄ καθίσματος. Τρισάγιον. Παναγία Τριάς.*

Πάτερ ἡμῶν. Κύριε, ἐλέησον, ιβ΄. Δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς. Καὶ ἄρξου./

{Ps 143} *ρμγ΄ Εὐλογητὸς Κύριος...*
{Ps 144} *ρμδ΄ Ὑψώσω σε...*
{Ps 145} *ρμε΄ Αἴνει, ἡ ψηχή μου...*
{Ps 146} *ρμς΄ Αἰνεῖτε τόν...*
{Ps 147} *ρμζ΄ Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ...*
{Ps 148} *ρμη΄ Αἰνεῖτε τόν...*
{Ps 149} *ρμθ΄ ᾌσατε τῷ...*
{Ps 150} *ρν΄ Αἰνεῖτε τόν...*

Δόξα.

Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Τροπάρια· Ἦχος βαρύς./

Τοῦ τελώνου...

Κύριε, κατανοῶ...

Δόξα.

Τὰς ἀνομίας...

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἐλπὶς τοῦ...

Τὸ Κύριε, ἐλέησον, ιε΄. Μετανοίας, ιε΄. Καὶ τὰς εὐχάς.

{254r} */Εὐχή/.*
Π*ανάγιε Δέσποτα Θεὲ καὶ Κύριε * ἀπο*
δίωξον τοὺς πονηροὺς καὶ ἀκαθάρ
τους λογισμοὺς ἀπὸ τῆς ἀθλίας καὶ
ταλαιπώρου μου ψυχῆς, καὶ ἐλέ
*ησόν με τὸν ἁμαρτωλόν * ὅτι ἀσθενὴς*
*καὶ ταλαίπωρός εἰμι * καὶ λύτρωσαί*

---

[228] A: *κ΄-ου.*

με ἐκ τῶν πονηρῶν ἐνθυμήσεων
*καὶ προλήψεων * καὶ ἐκ τῶν κρυφί*
*ων μου καθάρισόν με * σὺ Κύριε οἶδας*
*τὰς ἁμαρτίας μου * σὺ ὡς θέλεις, ἐ*
*ξάλειψον αὐτάς * ἥμαρτον Κύριε,*
συγχώρησόν με διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ
[**254v**] *ἅγιον * Κύριε δός μοι ἀγαθὸν ἄγγελον*
ὁδηγοῦντα καὶ κυβερνοῦντα τὴν
*ζωήν μου * πολὺ γάρ ἐστιν ἡ κατ' ἐμοῦ*
*μανία τῶν δαιμόνων * Κύριε ὁ Θεός μου*
*μὴ ἐγκαταλίπῃς με * οὐδὲν ἐποί*
*ησα ἐνώπιόν σου ἀγαθόν * ἀλλὰ δός*
μοι κατὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα, βα-
*λεῖν ἀρχὴν ἀγαθήν * Κύριε ὁ Θεός μου, ὁ*
*δήγησόν με πῶς σωθῶ * καὶ*
μὴ συναπολέσῃς με ταῖς ἀνομί
αις μου φιλάνθρωπε, ὅτι εὐλογημένον
ὑπάρχει τὸ ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς
καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

/Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου.
Ἑτέρα/.
Κ*ατανύγηθι ψυχή μου κατανύγηθι*
ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς εἴληφας
*παρὰ Θεοῦ καὶ οὐκ ἐφύλαξας **
κατανύγηθι οἷς ὁ Θεὸς ἐμακροθύμη
*σεν ἐπὶ σοί * κατανύγηθι ἐπὶ πᾶσιν*
[**255r**] *οἷς ἔπραξας κακοῖς * κατανύγηθι **
*μετανόησον * ἵνα μὴ ἐξωτέρῳ σκό*
*τει παραδοθῇς * μετανόησον ψυχὴ*
*ταλαίπωρε * ἵνα μὴ καταισχυνθῇς*
*ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ **
*οἶμοι τῷ ἁμαρτωλῷ * τῷ ῥυπῶ*

14 σαντι τὸ καθαρὸν τῆς καρδίας μου
*15 διὰ τὴν ἐμὴν χαυνότητα * ἥ γὰρ*
16 ἀμέλειά μου καὶ ἡ ὀκνηρία, τὴν
17 παῤῥησίαν τῆς καρδίας μου ἐσκό
*18 τισαν * ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία, ὡς*
*19 δεσπότης δούλῳ ἐπιτάσσει μοι **
20 καγὼ[229] εὐθὺς μετὰ φόβου ὡς νήπιον,
21 ὑπακούω καὶ ἀποπλανῶμαι καὶ
*22 ἥτημαι * καὶ τίς ἐστι λοιπόν, ὃς περὶ*
*23 ἐμοῦ πενθήσει ἢ παρακαλέσει * μό*
24 νος αὐτὸς Σῶτερ μου ὁ τὴν οἰκείαν ἀγα
25 θότητα κεκτημένος, ἐπίβλεψον
*26 ἐπ' ἐμὲ τὸν ἀπεγνωσμένον **
27 [**255v**] *οἶμοι τῷ ἁμαρτωλῷ * ὅτι καθαρόν με*
28 ἐποίησας Δέσποτα, καγὼ[230] τῇ ἀμε
29 λείᾳ μου, ἐμαυτὸν κατερρύπωσα[231] ἐν
*30 ἁμαρτίαις * ἰσότιμος ἀγγέλων*
*31 ὑπάρχων, ἐμαυτὸν ἐσμίκρυνα **
32 ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου Κύριε, ἐ
33 πλήθυναν, καὶ οὐκ ἔστι πέρας ἐν
*34 τῷ πλήθει αὐτῶν * πῶς δὲ ἱκε*
35 τεύσω Σῶτερ μου, ὅτι τὸ στόμα μου
*36 ἐπλήρωσα λοιδορίας * ἢ πῶς*
37 ὑμνήσω σε, ὅτι ἡ συνείδησίς μου ἐ
*38 μολύνθην * ἢ πῶς οἰκήσει ἐν ἐμοὶ*
39 ἡ ἀλήθεια, ὅτι τῷ ψεύδει ἐμαυτὸν
*40 καθόπλησα * ἢ πῶς ἐπικαλέσο*
41 μαί σε, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐφύ
*42 λαξα * ἀλλ' αὐτὸς ἐλεῆμον ὑπάρ*
43 χων, μὴ ὑπερίδῃς με τὸν ἐξουθε
*44 νημένον * μὴ ἀποῤῥίψῃς με τὸν*
*45 βδελυγμένον * μὴ ἐγκαταλίπῃς με*

[229] A: *κα' γώ.*
[230] A: *κα' γώ.*
[231] A: *κατερύπωσα.*

46 [**256r**] *τὸν ἀπελπισμένον * σφόδρα γὰρ*
47 τέρπεται ὁ ἐχθρός μου, ὅταν βλέ
*48 πῃ με ὅτι ἐμαυτὸν ἀπογινώσκω **
49 ἐν τούτῳ γὰρ μόνον ἀγάλλεται, ἵνα
50 διὰ τῆς ἀπογνώσεως, ἴδῃ με αἰχ-
*51 μάλωτον * ἀλλ’ αὐτὸς Κύριέ μου τῇ εὐ*
52 σπλαγχνίᾳ σου, καταίσχυνον αὐτοῦ
*53 τὴν ἐλπίδα * καὶ σκέπασόν με*
54 τῶν ὀδόντων[232] *αὐτοῦ καὶ τῆς κακο*
*55 τέχνου γνώμης * καὶ τῆς αὐτοῦ*
56 ὅλως κατ’ ἐμοῦ κινουμένης ἐνερ
*57 γείας * ἱκετεύω Δέσποτα τὴν σὴν ἀγα*
*58 θότητα, συμπάθησον ὡς εὔσπλαγχνος **
59 καὶ ἐκδίωξον ἐκ τῆς ἐμῆς διανοίας,
*60 τὸν δόλιον φθορέα * καὶ ἀθώωσόν με*
*61 πρὸ θανάτου τῆς μερίδος τῶν ἀσεβῶν **
62 μνήσθητί μου Κύριε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρ-
*63 μοῖς * καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν*
*64 δέησιν τοῦ δούλου σου * μὴ καταδικασθῶ*
65 [**256v**] *μετὰ ὑπερηφάνων * μὴ ἀποῤῥί*
66 ψῃς με ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλ
*67 μῶν σου * μὴ γενηθῶ μερὶς τῆς ἀπώλει*
*68 ας * μὴ καταποντισθῶ εἰς βάθη ἀβύσ*
69 σου[233] ** μὴ κατακλεισθῶ ἐν τοῖς ταμεί*
*70 οις τοῦ ᾌδου * μὴ ὑποστρώσωσιν ὑπο-*
71 κάτω μου σῆψιν, καὶ τὸ κάλυμμά μου
*72 μὴ ἔστω σκώληξ * μὴ συγκλεισθῶ*
73 ἐν σκότει αἰωνίῳ, ὑπὸ θεμελίων
*74 ὀρέων δεδεμένος δεσμοῖς ἀλύτοις **
*75 μὴ παραδοθῶ ἀγγέλῳ ἀνελεήμονι **
76 μὴ καταδικασθῶ ἐν τῷ πυρὶ τῷ
*77 ἀσβέστῳ * μνήσθητί μου Κύριε καὶ*

[232] A: *ὀδώντων.*
[233] A: *ἀβύ/σσου.*

*σῶσον ἅγιε ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος **
σὺ γὰρ εἶπας Κύριε, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται
*ὑμῖν * ἔλεος αἰτοῦμαι καὶ οἰκτιρμούς **
παρέχεις γὰρ πλουσίως πᾶσι, καὶ οὐκ
*ὠνειδίζεις * Δέσποτα Κύριε παντοκρά*
*τορ * ἀγαθὸς ὑπάρχεις καὶ φιλάνθρωπος,*
[**257r**] *δὸς ἡμῖν, χάριν εὑρεῖν ἐνώπιον*
*τῆς δόξης σου * Κύριε, δοξασθήτω ἐν*
*ἐμοὶ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον * δοξάσθω*
σάν με Κύριε οἱ δίκαιοί σου μετ' εὐφρο
σύνης[234] *εἰς τὰς αἰωνίους σου σκηνάς **
ὅτι εὐλογητὸς καὶ αἰνετὸς ὑπάρ
χεις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

/Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.
Ἐ*γὼ μὲν οἶδα καὶ πέπεισμαι ἀκρι*
βῶς ἄχραντε Θεοτόκε, ὅτι οὐκ εἰμὶ ἄ
ξιος, οὔτε ἱκανός, ὅλως ἀτενίσαι
καὶ ἰδεῖν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ
τοῦ βάρους τῶν ἐμῶν κατακαμπτό
*μενος ἁμαρτιῶν * καὶ δίκαιόν ἐστιν*
*ἐμὲ τὸν ἄσωτον * ἐμὲ τὸν βέβηλον **
τὸν ὑπὲρ πάντα ἄνθρωπον ἁμαρτήσαντα,
μισεῖσθαί τε[235] *καὶ βδελύττεσθαι ὑπὸ*
σοῦ τῆς ἀμώμου καὶ ἀσπίλου τὴν ψυ
*χὴν καὶ τὸ σῶμα * ἀλλ' ἐπεὶ Μήτηρ*
[**257v**] *ἐδείχθης τοῦ μὴ δικαίους ἐλθόντος*
καλέσαι, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
μετάνοιαν, ἰδοὺ φόβῳ προσέρ
χομαί σοι, συγχώρησιν αἰτούμενος
λαβεῖν διὰ σοῦ τῶν ἐμῶν ἀμυ

[234] A: *μετεὐφρο/σύνης.*
[235] A: *μισεῖσθαι τέ.*

*18 θήτων πταισμάτων * μὴ οὖν παρί*
*19 δῃς με Δέσποινα Θεοτόκε * τὸν ἀμελῆ **
*20 τὸν ῥάθυμον * τὸν ἐναγῆ * τὸν ακά*
*21 θαρτον * τὸν ῥυπαρόν * τὸν πόρνον **
*22 τὸν ἀνάξιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς **
23 τὸν ἄξιον πάσης τιμωρίας καὶ κο
*24 λάσεως * τὸν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν τῶν*
*25 ἀνθρώπων φύσιν ἁμαρτήσαντα **
26 ἀλλὰ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου
27 μιμησαμένη εὐσπλαγχνίαν τὲ καὶ
28 φιλανθρωπίαν, ἔπιδε ἐπ' ἐμὲ ἵλεῳ σου
29 ὄμματι, καὶ δέξαι μου τὴν εὐτελῆ
30 καὶ ῥάθυμον ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ δέ
31 ησιν, καὶ ταύτην προσαγαγοῦσα τῷ
32 [**258r**] *σῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ, παράσχου μοι τὴν*
33 συγχώρησιν ὧν ἀφρόνως ἐν βίῳ
*34 ἐτέλεσα πάναγνε * ἐνδυναμοῦσα με*
35 ταῖς πρὸς τὸν Υἱόν σου εὐπροσδέ
36 κτοις δεήσεσι, προθύμως φθάσαι
37 καὶ τὰς ἑσπερινὰς καὶ μεσονυκτίους
*38 καὶ ἑωθινὰς λειτουργίας σου * ναὶ*
*39 Δέσποινά μου Θεοτόκε * μὴ ἀπώσῃ μου τοὺς*
*40 ἐγκαρδίους στεναγμούς * μὴ παρίδῃς μου*
*41 τοὺς ὀδυρμούς * μὴ παραβλέψῃ μου*
*42 τὸν διάπυρον πρὸς σὲ πόθον * μὴ*
*43 σβέσῃς μου τὴν εἰς σὲ προσδοκίαν **
*44 μὴ ἀποστρέψῃς μου τὴν οἰκτρὰν δέησιν **
45 μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώ
46 που σου, ἵνα μὴ ὁ πονηρὸς ἐχθρὸς τῆς
47 σῆς σκέπης καὶ ἀντιλήψεως ἔρη
48 μον καὶ γυμνόν με εὑρών, εἰς τέλος
*49 ταπεινώσει καὶ καταπίει * διὰ τοῦτο*[236]
50 πρόφθασον καὶ ἀντιλαβοῦ μου πα-
51 [**258v**] *νάμωμε τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ*

[236] A: *διατοῦτο.*

*52 ταπεινοῦ καὶ ἀχρείου δούλου σου **
53 καὶ λύτρωσαί με τῆς τῶν πονηρῶν
*54 δαιμόνων ἐνέδρας καὶ ἐπιβουλῆς **
55 καὶ ἀξίωσόν με ἀπροσκόπτως
56 βιῶσαι καὶ τῆς ἐπουρανίου τυχεῖν
*57 βασιλείας * ἔχεις γὰρ τὸ δύνασθαι*
*58 ὡς Θεοῦ Μήτηρ * ὅπως καγὼ*[237] *διὰ σοῦ*
59 σωτηρίας ἐπιτυχών, μεγαλύνω δι
60 ὰ παντὸς[238] *καὶ δοξάζω τὴν σὴν βε*
*61 βαίαν ἀντίληψιν * ὅτι εὐλογη*
*62 μένη σύ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

{Ὠ̣ΔΑΙ}

{259r-274r}
{Ps 151} *Μικρὸς ἤμην...*
{Od 1} *Ὠ̣δὴ Μωυσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ.*
Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ... {Es 15, 1-19}.
{Od 2?} *Πρόσεχε, οὐρανέ...* {Dt 32, 1-43}.
{Od 3} *Ὠ̣δὴ γ´. Προσευχὴ Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουήλ.*
Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου... {1 Re 2, 1-10}.
{Od 4} *Ὠ̣δὴ δ´. Ὠ̣δὴ Ἀμβακοὺμ*[239] *τοῦ προφήτου.*
Κύριε, εἰσακήκοα... {Ab 3, 1-19}[240].
{Od 5} *Ὠ̣δὴ ε´. Προσευχὴ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου.*
Ἐκ νυκτός... {Is 26, 9-20}.
{Od 6} *Ὠ̣δὴ ς´. Προσευχὴ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.*
Ἐβόησα ἐν... {Gn 2, 3-10}.
{Od 7} *Ὠ̣δὴ ζ´. Προσευχὴ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων.*
Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε... {Dn 3, 26-45}.
Αἶνος φλόγα σβένουσι τῶν τριῶν νέων.
Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε... {Dn 3, 52-56}.
Ὕμνος τῶν ἁγίων τριῶν παίδων.

[237] A: *κα᾽ γώ.*
[238] A: *δι/απαντός.*
[239] A: *Ἀββακούμ.*
[240] Cf. LXX, 1196; {Ab 3, 2-19}, M. Arranz, “L’office de l’Asmatikos Orthros (<<matines chantées>>) de l’ancien Euchologe byzantin”, OCP 47 (1981) 140-141.

{Od 8?} *Ὠδή.*

Εὐλογεῖτε πάντα τά... {Dn 3, 57-88}.

Ἄδει Μαριάμ, μῆτερ παρθένος, κόρη...

{Od 9} *Ὠδὴ θ΄. Ὠδὴ τῆς Θεοτόκου ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου.*

Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου... {Lc 1, 46-55}.

Προφήτου Ζαχαρίου τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου.

Εὐλογητὸς Κύριος... {Lc 1, 68-79}.

[**274v**] */Εὐχαὶ διάφοροι. Εὐχὴ εἰς τὸν Χριστόν.*
Εὐχή/.
Κ*ύριε μακρόθυμε * φιλάνθρωπε * ἀνεξίκακε,*
*σπλαγχνίσθητι καὶ ἐλέησόν με * ἄ*
φες μοι ὅσα σοι ἥμαρτον, διὰ τῆς πα
ρούσης ἐξομολογήσεως συγχωρήσας μοι
*πάντα * ἐπόρνευσα γὰρ μυριάκις **
*ἐμοίχευσα τοσαυτάκις * ἠδίκησα ὑ*
περβαλλόντως[241] ** ἐσυκοφάντησα*
*εἰς πλῆθος * ἐλοιδόρησα * ἔσκοψα **
*ὠνείδισα * κατηρασάμην * ἐφθόνησα **
*ἐμνησικάκησα * ὑπερηφανευσάμην **
*ἐκολάκευσα * ἔψεξα δικαίως καὶ*
*ἀδίκως * κατέκρινα ὁμοίως * κα*
τελάλησα[242] ** ἐλύπησα, καὶ γονεῖς,*
καὶ συγγενεῖς, καὶ φίλους, καὶ ξένους,
*ὡς οὐδεὶς ἄλλος * εἶπον τὰ μὴ*
*καθήκοντα * ἐπεθύμησα καὶ ἡψά*
*μην γυναικῶν * καὶ συγγενίδων*
[**275r**] *καὶ ξένων, καὶ οἰκείων, καὶ πορνῶν,*
καὶ εὐλαβῶν, κατὰ πᾶσαν ἡμέραν

[241] A: *ὑ/περβαλλόντος.*
[242] A: *ἐκα/τελάλησα.*

*καὶ ὥραν καὶ νύκτα * γέγονα φο-*
νεύς, καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ προ
αιρέσει καὶ συνεργείᾳ, καὶ ξένων
*καὶ ἰδίων, καὶ τέκνων ἰδίων * ἐδο*
*λιευσάμην * διέσυρα*[243] ** ἐμεμψάμην **
*ἔκλεψα * καθήρπαξα * ἐπλεονέ*
κτησα[244] ** ἱεροσύλησα * ἐβλσφή*
*μησα * ἐνεθυμήθην ἄτοπα καὶ*
*εἰς Θεὸν καὶ ἀνθρώπους * ἐπιόρκησα ἀδε-*
*ῶς πλειστάκις, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ **
*ἐμαλακίσθην * ἠρενοκοίτησα * ἐ*
*μολύνθην * ἐκτηνοβάτησα * εἰσῆλθον*
εἰς τὰ θεῖα καὶ ἥψάμην αὐτῶν, καὶ
*μετέσχον πάντη ἀναξίως * ἐψευ-*
*σάμην καὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις * ἐγέλασα*
*ἀπρεπῶς * ἔκλαυσα καθ' ὑπόκρισιν **
ἐλάλησα καὶ εἶπον καὶ ἐπαρρησιάσθην
[**275v**] *καθ' ὑπόκρισιν ἀγαθῶν, μὴ τοιαῦ*
τα[245] *νοῶν * ἀνελαβόμην τὰ ἀλλότρι*
*α * χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, φανερῶς καὶ*
*ἀφανῶς κατεπέβην * μετὰ ἀσε-*
βῶν ὁμίλησα, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐλά
*λησα διὰ δωροδοκίαν * παρεῖδον*
*τὸ δίκαιον * διὰ φιλίαν καὶ πρόσω*
*πον καὶ δῶρον * ἐδάνεισα ἐπὶ τόκῳ **
*πτωχοὺς ὑπερεῖδον * ἐνδεεῖς ἔσκο*
*ψα * αἰσχρὰ πάντα αἰσχρῶς καὶ*
*παρὰ φύσιν ἐνήργησα * ἄτοπα πάντα*
διενοησάμην καὶ ἐποίησα, καὶ ἄλλους
*ἐδίδαξα * τοὺς ὑπὲρ ἀγαθῶν εὐσεβῶς*
ζηλοῦντας, ὠνείδισα καὶ διέσυρα

[243] A: *ἐδιέσυρα.*
[244] A: *ἐπλεονέκ/τησα.*
[245] A: *τοιαύ/τα.*

*καὶ ἐμεμψάμην * καὶ τοὺς μεν τοιούτους*
*ἐπήνεσα * ἐψευσάμην ἐν πᾶσι καὶ*
*κατὰ πάντα * ἱερεῖς ὠνείδισα * εὐ*
*λαβῶν ἐμοκησάμην * τὸ κακὸν ἠρά*
*σθην, καὶ τὸ ἀγαθὸν οὐ προσεδεξάμην **
[**276r**] *ἀλλὰ μύρια*[246] *κακά, καὶ αἰσχρὰ καὶ*
ἀσεβῆ, καὶ παράλογα καὶ παράνομα
καὶ παρὰ φύσιν, διηργασάμην καὶ
διενοησάμην, ἀπὸ βρέφους καὶ μέ
*χρι τοῦ νῦν, ὡς οὐδεὶς τῶν ἁμαρτωλῶν **
ἀλλὰ δέομαι τῆς πολλῆς σου ἀγαθό
τητος, ἄφες μοι πάντα ταῦτα, διὰ
*τὰ ἐλέη σου τὰ πολλά * καὶ ἀξί*
ωσόν με τῆς ἐκ δεξιών σου παρα
*στάσεως * σῶσόν με δωρεὰν τὸν ἀνά*
*ξιον * χάρισαί μοι τὴν σωτηρίαν μου **
πρεσβεῖες[247] *τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου **
τοῦ μεγάλου Προδρόμου καὶ Βαπτι
*στοῦ Ἰωάννου * τῶν * θειοτάτων*[248] *ἐνδό*
*ξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων **
καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων τῶν απ᾽ αἰ
*ῶνος σοι * εὐαρεστησάντων * ὅτι*
πρέπει σοι πᾶσα δόξα εἰς τοὺς
*αἰῶνας τῶν αἰώνων * ἀμήν.*

[**276v**] */Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν Χριστόν/.*
Ἐ*ξομολογοῦμαί σοι Πάτερ Κύριε τοῦ οὐρανοῦ*
*καὶ τῆς γῆς * πάσας τὰς ἁμαρτίας μου*
*ἃς εἰργασάμην * ἐν*[249] *τε φανερῷ καὶ κρυ*
*πτῷ * σὺ γὰρ γινώσκεις πάντα * καὶ*

[246] A: *ἀλλα μυρία.*
[247] A: *πρεσβείαις.*
[248] A: *θειωτάτων.*
[249] A: *ἔν.*

6 *οὐδὲν ἀπόκρυφον τῶν σῶν δικαίων*
7 *ὀφθαλμῶν * ὡς οἰκτίρμων οὖν*
8 *καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ καὶ τοὺς βαρβάρους*
9 *θέλων σωθῆναι, πρὸς σὲ καταφεύ*
10 *γω τὸν Σωτῆρα, τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν **
11 *ἐλέησόν με τὸν πολλά σοι παραπι*
12 *κράναντα * καὶ ποιήσαντα ἄτοπα*
13 *πάμπολλα, ὅσα τε*[250] *πρὸς χαρὰν τοῦ*
14 *ἐχθροῦ μου εἰσί, πτῶσίν τε*[251] *τῆς ἐλε*
15 *εινῆς μου ψυχῆς καὶ τετραυματισμένης*
16 *ἐλέησόν με τὸν τεθανατωμένον*
17 *τῇ ἁμαρτίᾳ * καὶ γὰρ νεκρός εἰμι **
18 *καθυπακούσας*[252] *τῷ διαβόλῳ*
19 *καὶ τὰ τούτου θελήματα ποιήσας **
20 *ἐπεὶ οὖν Δέσποτα παντοκράτωρ Θεὲ*
21 [**277r**] *ὡς εὐσεβεῖς ἐπιστρέφοντας καὶ*
22 *ὡς ἀνελεήμονας συμπαθεῖς καὶ*
23 *ἐλεεῖς, ἐλέησον καμὲ*[253] *τὸν ἀνάξιον **
24 *δημιουργὲ πάσης κτίσεως, ὁρατῆς τε*
25 *καὶ νοουμένης * ὁ τὰ κρυπτὰ γινώσκων*
26 *τῆς καρδίας μου καὶ τὰ φανερὰ μὴ*
27 *αἰνωῶν ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν*
28 *καὶ πανάθλιον * ἐξομολογοῦμαί σοι*
29 *τὰς ἀθεμίτους καὶ πολλάς μου ἁμαρ*
30 *τίας * οὐκ ἔστι γὰρ εἶδος ἁμαρτίας*
31 *ῥητὸν ἢ ἄρρητον, ὃ οὐκ εἰργασάμην*
32 *ἐγὼ ὁ πανάθλιος * διὰ τοῦτο*[254] *τρέμω*
33 *καὶ πτοοῦμαι, μήπως ἐξ οὐρανοῦ πῦρ κα*
34 *τέλθῃ καὶ καταφάγῃ με * σοὶ οὖν μό*
35 *νῳ ἥμαρτον, καὶ σοὶ προσπίπτω*

---

[250] A: *ὅσα τέ.*
[251] A: *πτῶσιν τέ.*
[252] A: *καθ' ὑπακούσας.*
[253] A: *κα' μέ.*
[254] A: *διατοῦτο.*

*ἐξομολογούμενος * ἐλέησόν με τὸν μὴ*
*ἔχοντα ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι **
ἴδε μου Δέσποτα τὰ πολλὰ καὶ ἀνα
*ρίθμητα πταίσματα * ἴδε πόσα σοι*
[**277v**] *ἥμαρτον * ἥμαρτον γὰρ ὡς οὐχ ἥμαρτον*
*πόρνη * οὐ ληστής * οὐ τελώνης * οὐκ ἄσωτος*
*Μανασσῆς * οὐ δ' ἄλλος τίς ἐπὶ τῆς γῆς*
*ὡς ἐγὼ ἥμαρτον ὁ ἄσωτος * καὶ ἀσύγγνω*
στά εἰσι καὶ ἀσυγχώρητα τὰ ἐμοῦ
*ἁμαρτήματα * καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος*
οὐδὲ ἱκανὸς ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ
ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ πλήθους
*τῶν ἁμαρτιῶν μου * διότι παρώργησα*
*τὸν θυμόν σου ὑπὲρ τὴν πόρνην * καὶ*
ὑπὲρ τὸν Δαβὶδ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν
*σου ἐποίησα * καὶ οἶδα καὶ γινώσκω*
Κύριε, ὅτι αἱ ἁμαρτίαι μου ἐκάλυψαν τὰ
*ἐλέη σου * ἀλλὰ πολλὴ ἡ ἀγαθότης σου **
*καὶ ἄπειρος ἡ εὐσπλαγχνία σου * καὶ*
οὐ θέλεις τινὰ ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας
*ἀνθρώπους σωθῆναι θέλων * διὸ δὴ καμὲ*[255]
*τὸν ἀνάξιον * τὸν ἄτιμον * τὸν ἐναγῆ **
*τὸν αἰσχρόν * τὸν μέθυσον * τὸν φλύαρον*
[**278r**] *τὸν κατάλαλον * τὸν μιαίνοντα καὶ*
αὐτὸν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῶν αἰσχρῶν καὶ
*ἀτόπων μου ἔργων * τὸν μιαίνοντα*
τὸν ναὸν τοῦ σώματος καθ' ἑκάστην
νύκτα καὶ ἡμέρα ταῖς ἀτίμοις καὶ
πονηραῖς φιληδονίαις[256] *μου * ποῖον γὰρ*
ἄτοπον ἁμάρτημα οὐκ ἐποίησα ἐγὼ
*ὁ πανάθλιος * ποῖον ἀνόμημα οὐκ ἔ*
*πραξα * ποῖον ἔργον κακὸν οὐκ ἐποίησα **

[255] A: *κα' μέ.*
[256] A: *φιλιδονίαις.*

*πᾶσαν μου αἴσθησιν * πᾶσαν διάθεσιν **
*πᾶν μέλος ἐμίανα * ἔφθειρα*[257] ** ἠχρεί*
*ωσα * ἐργαστήριον καὶ σκεῦος ὅλως*
*τοῦ διαβόλου γενόμενος * καὶ οἶδα καὶ*
γινώσκω Κύριε, ὅτι κατὰ πρόσωπόν μου
*παραστήσεις τὰς ἁμαρτίας μου * οἴμοι*
*καὶ πῶς ὑποστήσομαι * ποῖος τρόμος **
ποία[258] *φρίκη λήψεταί με τὸν ἄθλιον **
αὐτὸς γὰρ γινώσκεις τὰ κρύφια τῆς
*καρδίας μου * ὅτι σοῦ ἡ δικαιοσύνη,*
[**278v**] *καὶ ἐμοῦ ἡ αἰσχύνη * ὅτι ἡτοίμασας*
κρίσιν εἰς ἐκδίκησιν τῶν πονηρῶν
*καὶ ἀτόπων μου ἔργων * καὶ ὑποστή*
σομαι ἀξίαν δίκην ἐγὼ ὁ ἄθλιος,
*ὧν ἔπραξα πονηρῶν καὶ δεινῶν **
ἀλλὰ Κύριε Κύριε, μὴ δημοσιεύσης τὰ ἔρ
*γα μου * μὴ στήσῃς τὰς ἁμαρτίας μου*
*ἐν ὥρᾳ τῆς κρίσεως * μὴ πέμψῃς ἄγ*
γελον[259] *μετὰ τριοδόντων καὶ ὀργῆς,*
ἀναλαβέσθαι τὴν ἀθλιοτάτην καὶ
ἐλεεινὴν ψυχὴν ἀπ᾿ ἐμοῦ, καὶ μετ᾿ ὀρ
γῆς ταύτην ἀνασπᾶσαι[260]*, ὡς μὴ ἀνα*
παύσασαν τὸ Πνεῦμα σου τὸ ἅγιον μίαν
*ὥραν * μὴ Κύριέ μου φιλόψυχε * μὴ ἄ*
ρῃς τὴν ψυχήν μου ἀνέτοιμον καὶ ἀνα
*πολόγητον ἐκ τοῦ ματαίου βίου τούτου **
προθεωρῶν τὸ πλῆθος καὶ τὸν βυθὸν
*τῶν πταισμάτων μου * μὴ δεθῶ χεῖ*
*ρας καὶ πόδας * μὴ βληθῶ εἰς τὸ σκό*
[**279r**] *τος τὸ ἐξώτερον, ὅπου ὁ κλαυθμὸς*

---

[257] A: *ἔφθηρα.*
[258] A: *ποῖα.*
[259] A: *ἄ/γγελον.*
[260] A: *ἀνασπάσαι.*

*98 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων * ἀλλ' ὡς*
99 πλάσμα σου Δέσποτα καὶ ποίημα
100 τῶν χειρῶν σου, οὕτως δέξαι τὴν ψυ
*101 χήν μου εἰ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἥμαρτόν σοι **
102 Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστρέψῃς με ἀπὸ
*103 τοῦ προσώπου σου * Κύριε ὁ Θεός μου,*
104 μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δού
*105 λου σου * Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ νικήσωσιν*
106 αἱ ἁμαρτίαι μου τὴν σὴν ἄφατον φι
*107 λανθρωπίαν * Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ κατακρίνῃς με*
*108 τὸν αὐτοκατάκριτον * ἐγὼ ἐμαυτὸν*
*109 κατακρίνω * ἐγὼ ἐμαυτὸν καταδι*
*110 κάζω * οὐ χρήζω ἐλέγχων * οὐ χρή*
*111 ζω κατηγόρων * σοὶ μόνῳ ἥμαρτον*
112 Δέσποτα καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου
*113 ἐποίησα * νῦν οὖν Σῶτερ, ἐλέησόν με **
*114 οἰκτείρησόν με * βοήθησόν μοι **
115 σπλαγχνίσθητι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις μου
116 [**279v**] *ταῖς πολλαῖς καὶ δειναῖς * ταῖς ἀδι*
*117 κίαις ταῖς πλεονεξίαις * ταῖς μοι*
*118 χείαις * ταῖς πορνείαις * ταῖς μέθαις*
*119 ταῖς καταλαλιαῖς * ταῖς αἰσχρολο*
*120 γίαις * ταῖς ὀργαῖς * καὶ ὅσα ἀνηλεῶς*
121 εἰς τοὺς ἐμοὺς ὑποχειρίους καὶ συνα
122 δελφούς μου διεπραξάμην καὶ δια
*123 πράττω ἕως τοῦ νῦν * δαρμούς * φόβους **
*124 ποινάς * διώξεις * στρεβλώσεις * μη*
*125 χανάς * σκαιωρίας * καμάτους * ἀ*
*126 νάγκας * ὕβρεις * στενώσεις * θλίψεις * ἀ-*
127 βαρίας[261] ** ἐπιτάξεις * καὶ ἄλλῳ εἴτι*[262]
128 ἔπραξα καὶ πράττω ἕως τοῦ νῦν,
129 συγχώρησόν μοι πάντα, καὶ ἐλέ

---

[261] A: /*βαρίας.*
[262] A: *εἴτη.*

ησόν με διὰ τὴν πολλήν σου φιλανθρωπίαν
*καὶ τὸ πλούσιόν σου ἔλεος * καὶ μὴ*
καταλάβῃ με ἐξ αὐτῶν ἁμαρτία
ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ σου προσώ
*που * ἀλλὰ ἀκατάκριτον παράστησον*
[**280r**] *τῷ φρικτῷ βήματί σου ὡς*
*ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος * ὅτι σοῦ ἐστιν*
*ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα **
*ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις * τοῦ Πατρὸς*
καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

/Εὐχὴ ἑτέρα ἱκετήριος εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον/.
***Π**αρθένε Δέσποινα Θεοτόκε * ἡ * τὸν Θεὸν*
*Λόγον κατὰ σάρκα γεννήσασα **
οἶδα μὲν οἶδα, ὡς οὐκ ἔστιν εὐ
πρεπὲς οὐδὲ εὔλογον, ἐμὲ τὸν οὕτω
ῥυπαρὸν τὸν οὕτω πανάσωτον,
*εἰκόνα καθορᾶν * σοῦ τῆς ἁγνῆς * σοῦ*
*τῆς ἀειπαρθένου * σοῦ τῆς σῶμα*
καὶ ψυχὴν ἐχούσης καθαρὰ καὶ ἀ
*μόλυντα * δίκαιον γάρ ἐστιν ἐμὲ*
τὸν ἄσωτον, ὑπὸ τῆς σῆς καθαρό
τητος, μισεῖσθαί τε καὶ βδελύτ
τεσθαι[263] ** πλὴν ἐπειδή περ * διὰ τοῦτο*[264]
γέγονεν ὁ Θεὸς ὃν ἐγέννησας ἄνθρωπος, ὅπως
[**280v**] *καλέσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς με*
τάνοιαν, δέξαι μου δέομαι τὴν
παροῦσαν τῶν χαλεπῶν πταισμά
των[265] *ἐξομολόγησιν, καὶ προσάγαγε*

[263] A: *βδελύ/ττεσθαι.*
[264] A: *διατοῦτο.*
[265] A: *πταισμα/των.*

*19 τῷ μονογενεῖ Υἱῷ καὶ Θεῷ σου * ἱ*
20 κετηρίαν ποιοῦσα, ὅπως γένηται
21 ἵλεως τῇ ἀθλίᾳ καὶ ταλαιπώ
*22 ρῳ μου ψυχῇ * διὰ γὰρ τὸ πλῆθος*
23 τῶν ἀνομιῶν μου, κωλύομαι
24 τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀτενίσαι καὶ αἰτῆσαι
*25 συγχώρησιν * καὶ σὲ προβάλλομαι*
*26 μεσίτιν καὶ πρέσβιν * διότι πολ*
27 λῶν[266] *καὶ μεγάλων ἀπολαύσας δω*
28 ρεῶν παρὰ τοῦ δημιουργήσαντος
29 με Θεοῦ, ἀμνήμων τε[267] *πάντων φα*
30 νεὶς ὁ ἄθλιος καὶ ἀχάριστος, εἰκό
31 τως παρασυνεβλήθην τοῖς κτήνεσι
32 τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθην αὐτοῖς
33 πτωχεύων ταῖς ἀρεταῖς, πλουτῶν
34 [**281r**] *τοῖς πάθεσιν * αἰσχύνης πεπληρωμένος **
*35 παρρησίας θείας ἐστερημένος * κατακρι*
*36 νόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ * θρηνούμενος ὑπὸ*
*37 τῶν ἀγγέλων * γελώμενος ὑπὸ τῶν δαι*
*38 μόνων * ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ συνειδότος **
39 ὑπὸ τῶν πονηρῶν μου καταισχυνόμενος
*40 ἔργων * καὶ πρὸ θανάτου νεκρὸς ὑπάρ*
*41 χων * καὶ πρὸ κρίσεως αὐτοκατάκριτος*
*42 ὤν * καὶ πρὸ τῆς ἀτελευτήτου κολά*
43 σεως, αὐτοτιμώρητος ὑπὸ τῆς ἀπο
*44 γνώσεως τυγχάνων * διὸ δή, εἰς τὴν σὴν*
45 καὶ μόνην καταφεύγω θερμοτάτην
46 ἀντίληψιν, Δέσποινά μου Ὑπεραγία μου
*47 Θεοτόκε * ὁ τῶν μυρίων ὀφειλέτης ταλάντων*
*48 ἐγώ * ὁ ἀσώτως μετὰ πορνῶν τὴν πατρι*
*49 κὴν δαπανήσας οὐσίαν * ὁ πορνεύσας*
*50 ὑπὲρ τὴν πόρνην * ὁ παρανομήσας*

---

[266] *πο/λλῶν.*
[267] *τέ.*

ὑπὲρ τὸν Μανασσῆ[268] * *ὁ ὑπὲρ τὸν πλού*
σιον ἄσπλαγχνος γεγονώς * *ὁ λαιμαργιῶν*
δοῦλος *
[**281v**] *τὸ τῶν πονηρῶν λογισμῶν δοχεῖον*
ὁ τῶν αἰσχρῶν καὶ ῥυπαρῶν λόγων
θησαυροφύλαξ * *ὁ πάσης ἀκαθαρ*
σίας ἔμπλεως * *καὶ πάσης ἀγαθῆς*
ἐργασίας ἀλλότριος * *καὶ προσπί*
πτω δεόμενος, ἐλέησόν μου τὴν τα
πείνωσιν πάναγνε * *οἰκτείρησόν μου*
τὴν ἀσθένειαν ἄχραντε * *μεγάλην*
ἔχεις τὴν παρρησίαν πρὸς τὸν ἐκ σοῦ
τεχθέντα ὡς οὐδεὶς ἕτερος * *πάντα*
δύνασαι ὡς Θεοῦ Μήτηρ * *πάντα ἰσχύεις*
ὡς πάντων ὑπερέχουσα τῶν κτι
σμάτων[269] * *οὐδέν σοι ἀδύνατον ἐὰν μό*
νον θελήσῃς * *μόνον μὴ παρίδῃς μου*
τὰ δάκρυα Δέσποινα * *μὴ βδελύξῃς μου*
τὸν στεναγμόν * *μὴ ἀπώσῃ μου τὸν ἐγ*
κάρδιον[270] *πόνον* * *μὴ καταισχύνῃς μου*
τὴν εἰς σὲ προσδοκίαν * *ἀλλὰ ταῖς*
μητρικαῖς σου δεήσεσι * *τὴν τοῦ ἀγαθοῦ*
[**282r**] *Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου ἀβίαστον βια*
σαμένη εὐσπλαγχνίαν, ἀξίωσόν με
τὸν ταλαίπωρον καὶ ἀνάξιον,
τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαῖον τῆς ψυχῆς
ἐπαναλαβεῖν κάλλος * *καὶ τὴν τῶν*
παθῶν ἀμορφίαν ἀποβαλεῖν * *ἐλευ*
θερωθῆναι τῆς ἁμαρτίας, δουλω
θῆναι τῇ δικαιοσύνῃ * *ἐκδύσασθαι*
τὸν μιασμὸν τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς,

[268] A: *Μανασσῆν.*
[269] A: *κτισ/μάτων.*
[270] A: *ἐ/γκάρδιον.*

82 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν ἁγιασμὸν τῆς
*83 ψυχικῆς καθαρότητος * νεκρωθῆναι*
*84 τῷ κόσμῳ, ζῆσαι τῇ ἀρετῇ * ὁδοι*
*85 ποροῦντι μοι συνοδεύουσα * ἐν θα*
*86 λάσση πλέοντι συμπλέουσα * ἀεὶ*
87 πολεμοῦσα τοὺς χαλεπῶς ἀφ' ὕ
*88 ψους ἀεὶ πολεμοῦντας μου δαίμονας **
*89 ἀγρυπνοῦντα με ἐνισχύουσα * ὑ*
*90 πνοῦντα με διαφυλάττουσα * παραμυ*
*91 θουμένη, θλιβόμενον * ὀλιγοψυχοῦντα,*
92 [**282v**] *παρακαλοῦσα * ἀσθενοῦντα, ῥωννύ*
93 ουσα[271] ** ἀδικούμενον, ῥυομένη * συ*
*94 κοφαντούμενον, ἀθωοῦσα * εἰς*
95 θάνατον κινδυνεύοντα πεσεῖν,
*96 συντόμως προφθάνουσα * φοβε*
97 ρόν με ὁρατοῖς καὶ ἀοράτοις ἐχθροῖς
98 δεικνύουσα καθ' ἑκάστην[272] ** ἵνα γνῶσι*
99 πάντες οἱ ἀδίκως τυραννοῦντες
100 καὶ πολεμοῦντες με δαίμονες,
*101 τίνος δοῦλος ὑπάρχω * ναὶ ὑπερά*
102 γαθε Δέσποινα Θεοτόκε, ἐπάκουσόν
103 μου τῆς οἰκτροτάτης δεήσεως ταύ
*104 της * καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς*
*105 προσδοκίας μου *ἡ ἐλπὶς πάντων*
*106 τῶν περάτων τῆς γῆς * τὸν βρασμὸν*
107 τῆς ἀθλίας μου σαρκός, κατάσβεσον
108 τὸν ἐν τῇ ψυχῇ μου ἐγειρόμενον ἄγρι
109 ον κλύδωνα τοῦ ἀκαίρου θυμοῦ, κα
*110 ταπράϋνον * τὸν τύφον καὶ τὴν*
111 [**283r**] *ἀλαζονείαν τῆς ματαίας οἰήσεως,*
*112 ἐκ τοῦ νοός μου ἀφάνισον * τὰς νυ*

271 A: *ῥωνν/οῦσα.*
272 A: *καθεκάστην.*

κτερινὰς φαντασίας τῶν πονηρῶν
πνευμάτων, καὶ τὰς μεθημερινὰς
τῶν ἀκαθάρτων ἐννοιῶν προσβολάς,
*ἐκ τοῦ νοός μου ἀπέλασον * παίδευ*
σόν μου τὴν γλῶτταν, λαλεῖν τὰ συμ
*φέροντα * δίδαξόν μου τοὺς ὀφθαλ*
μούς, τοῦ βλέπειν ὀρθῶς τῆς ἀρετῆς
τὴν εὐθύτητα τοὺς πόδας μου τρέ
χειν ἀσκελίστως ποίησον, τὴν μακα
*ρίαν ὁδὸν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ **
τὰς χεῖράς μου, ἁγιασθῆναι παρα
σκεύασον, ἵνα ἀξίως αἴρωνται
*πρὸς τὸν ὕψιστον * κάθαρόν μου τὸ*
*στόμα * ἵνα μετὰ παρρησίας ἐπικα*
λέσωμαι Πατέρα, τὸν φοβερὸν Θεὸν καὶ
*οὐράνιον * ἄνοιξόν μου τὰ ὦτα * ἵνα*
ἀκούων αἰσθητῶς τε καὶ νοερῶς
[**283v**] *τὰ γλυκύτερα κηρίου καὶ μέλιτος*
τῶν θείων Γραφῶν λόγια, καὶ ποιῷ
*αὐτὰ διὰ σοῦ κραταιούμενος * δός μοι*
καιρὸν μετανοίας καὶ λογισμὸν ἐπι
*στροφῆς * αἰφνιδίου με ἐλευθέρω*
*σον θανάτου * κατακεκριμένου με*
*συνειδότος, ἀπάλλαξον * τέλος,*
παράστηθί μοι ἐν τῷ χωρισμῷ
τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς, ἐκ τοῦ ἀθλίου
*τούτου σώματος * τὴν ἀφόρητον ἐ*
*κείνην ἐλαφρύνουσα βίαν * τὸν ἀνέκ-*
φραστον ἐκεῖνον ἐπικουφίζουσα πόνον
τὴν ἀπαραμύθητον ἐκείνην παραμυ
*θουμένη στενοχωρίαν * τῆς σκοτει*
νῆς με τῶν δαιμόνων λειπομένης[273]
*μορφῆς * τοῦ πικροτάτου λογοθεσίου*

[273] A: *λυτρωμένης.*

146 τῶν τελωνῶν τοῦ ἀέρας καὶ τῶν ἀρ
*147 χόντων τοῦ σκότους, ἐξαίρουσα * τὰ*
148 χειρόγραφα τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν
149 [**284r**] *μέτοχος ῷ καὶ πρέπει πᾶσα δόξα <τημὴ καὶ*[274]
150 προσκ>ύνησις[275]*, εἰς <τοὺς αἰῶνας>*[276]*.*

274 <<*τημὴ καὶ*>> manca in A.
275 A: < >*ύνησις.*
276 <<*τοὺς αἰῶνας*>> manca in A.

COMMENTO DEL TESTO

BREVE COMMENTO SUL CODICE
ATENIENSE 2478

Il codice *Ateniense 2478* rappresenta a mio parere, un documento molto interessante per la Liturgia, essendo un *Salterio liturgico* cioè <<psalmi 151 in *καθίσματα*[277] distributi>>[278], mai studiato finora. Esso contiene oltre ai salmi, delle preghiere (65), da me chiamate in modo generico anche come '*preghiere dei káthismi*', alcune di loro sconosciute e non edite.

Devo precisare che l'esistenza di tali preghiere viene segnalata per la prima volta nel colophon del famoso codice *Coisl. 213* (a. 1027)[279]. Anche se il numero delle preghiere dell'*Ateniense 2478* non corrisponde in tutto a quello del codice *Coisl. 213* (non sono né 54 né 74 ma 65 preghiere), tuttavia la mancanza di alcuni fogli sia all'inizio sia alla fine dell'*Ateniense 2478*[280], permette di affermare che il numero iniziale delle preghiere avrebbe potuto arrivare anche a 74.

Il presente scritto non intende asseverare tutto quello che ho appena detto, ma semplicemente tracciare delle linee generali su ciò che rappresenta il codice *Ateniense 2478* per la ricerca liturgica.

---

[277] <<Une des vingt grandes divisions du Psautier, *Ψαλτήριον*, partagée elle-même en trois stations, *στάσειϛ*>>, L. Clugnet, *Dictionnaire grec-français des noms liturgiques en usage dans l'Église grecque* (Paris: A. Picard et fils, 1895) 71.

[278] R. Devreesse, *Codices Vaticani Graeci. Tomus II. Codices 330-603* (Roma: In Bibliotheca Vaticana, 1937) 13; J. Mateos, "Un horologion inédit de Saint-Sabas. Le Codex sinaïtique grec 863 (IXe siècle)". In *Mélanges Eugène Tisserant. Vol. III. Orient chrétien.* 2ème partie (Studi e Testi 233, Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, 1964) 60.

[279] M. Arranz, *L'Eucologio Costantinopolitano...*, 13-14.

[280] Il codice comincia con una preghiera detta: Εὐχὴ ἑτέρα (altra preghiera), titolo che presuppone l'esistenza di almeno un'altra preghiera prima di essa.

1. Il *Salterio liturgico* e la sua divisione

Prima di analizzare i vari aspetti del codice *Ateniense 2478*, suppongo che sia giusto parlare della struttura e la divisione del cosiddetto *Salterio liturgico.*

Il *Salterio liturgico bizantino* (sia quello di Gerusalemme[281], sia quello costantinopolitano[282] detto anche 'The Distributed Psalter'[283]), diverso d'altronde del *Salterio biblico* (denominazione meno giusta secondo R. Taft[284]), era diviso in 60 '*στάσεις*'[285] e 20 '*καθίσματα*' secondo la tradizione gerosolimitana, ed in 74 o 76 '*ἀντίφωνα*'[286, 287] secondo la tradizione costantinopolitana. Devo sottolineare che anche le Odi[288] e le cosiddette 'preghiere dei káthismi', cioè che seguivano i 20 '*καθίσματα*' del Salterio[289], comportavano strutture diverse secondo le due tradizioni appena citate.

Il *Salterio liturgico costantinopolitano*[290] (l'*Antifonarion*), in uso presso la cattedrale della Grande Chiesa[291], fu attribuito al patriarca Anthimos (535-536)[292]; esso era suddiviso secondo diversi codici in 74

---

[281] J. Mateos, "Office de minuit...", 175; R. Taft, "Mount Athos...", 181.
[282] M. Arranz, "Les grandes étapes de la Liturgie Byzantine: Palestine-Byzance-Russie: Essai d'aperçu historique". In *Liturgie de l'église particulière et liturgie de l'église universelle* (BELS 7, Roma: CLV-Ed. liturgiche, 1976) 50.
[283] O. Strunk, "The Byzantine Office at Hagia Sophia", *Dumbarton Oaks Papers* 9-10 (1956) 200-202.
[284] R. Taft, "Mount Athos...", 181.
[285] <<On a partagé par exemple en trois *στάσεις* le chant funèbre des *ἐγκώμια*, ainsi que chaque *κάθισμα* du Psautier, *ψαλτήριον*>>, L. Clugnet, *Dictionnaire...*, 139; R. Taft, "Mount Athos...", 182; M. Arranz, "Les grandes étapes...", 57-58.
[286] Occorre dire che la parola greca '*ἀντίφωνον*' (in italiano *l'antifone*) usata da qui in poi, non corrisponde alla parola italiana *antifona*; l'*antifone* significa non qualche versetto preso dai salmi ma un gruppo di due o più salmi.
[287] R. Taft, "Mount Athos...", 181.
[288] *Ibid.,* 181; M. Arranz, "L'office de l'Asmatikos Orthros...", 140-141.
[289] M. Arranz, "Les prières presbytérales des matines byzantines", OCP 38 (1972) 66, 86-87.
[290] M. Arranz, "Les grandes étapes...", 50.
[291] R. Taft, "Mount Athos...", 181.
[292] M. Arranz, "Les grandes étapes...", 50.

o 76 ‘ἀντίφωνα’[293]. Per la sua mobilità, O. Strunk lo chiamò: ‘The Distributed Psalter’[294].

Il *Salterio liturgico bizantino* cioè di Gerusalemme, detto ‘dell’Anastasis’[295], era suddiviso invece in 20 sezioni (*καθίσματα*); ogni sezione era frammentata in tre gruppi più piccoli chiamati ‘*στάσεις*’ o ‘*δόξαι*’[296, 297], contenente ciascuno tre salmi[298].

Per quanto riguarda la divisione del *Salterio liturgico*, J. Mateos afferma che la partizione in ‘*στάσεις*’ sarebbe assai più antica di quella in ‘*καθίσματα*’[299], e P. M. Arranz attribuisce la divisione del Salterio in 20 ‘*καθίσματα*’ al Santo Sepolcro[300].

Anche se non sappiamo se la divisione del Salterio in ‘*καθίσματα*’ fosse in uso nel monastero di San Saba nel IX secolo[301], si potrebbe almeno ipotizzare che essa esistesse nella Palestina, dal momento che già dal X secolo troviamo a Costantinopoli[302] le traccie dell’influsso palestinese. Per la prima volta, secondo J. Mateos[303], la parola ‘*κάθισμα*’ viene menzionata nel Typikon della Grande Chiesa (di Costantinopoli) del X secolo, come una parola straniera e complessivamente agiopolita, il primo lunedì della Quaresima[304].

---

293 R. Taft, “Mount Athos...”, 181.
294 O. Strunk, “The Byzantine Office...”, 200.
295 R. Taft, “Mount Athos...”, 181; M. Arranz, “Les grandes étapes...”, 58.
296 <<On appelle ainsi quelquefois la doxologie GLORIA PATRI, Δόξα Πατρί>>, L. Clugnet, *Dictionnaire...*, 37.
297 J. Mateos, “Un horologion inédit...”, 59; R. Taft, “Mount Athos...”, 181; M. Arranz, “Les grandes étapes...”, 57-58.
298 J. Mateos, “Office de minuit...”, 175; R. Taft, “Mount Athos...”, 181.
299 J. Mateos, “Office de minuit...”, 175; M. Nin, *Ufficiatura bizantina. La Liturgia delle ore nella tradizione bizantina* (Roma: Dispense PIO, 2002-2003) 17.
300 “Les grandes étapes...”, 58.
301 J. Mateos, “Un horologion inédit...”, 59; M. Arranz, “Les grandes étapes...”, 58.
302 J. Mateos, “Un horologion inédit...”, 59.
303 *Le Typicon de la Grande Église. Ms. Sainte-Croix n⁰ 40, Xᵉ siècle*, vol. II (OCA 166, Roma: PIO, 1963) 11, nota 1.
304 *Ibid.*, 11.

Un caso particolare è rappresentato dal famoso codice greco *San Pietroburgo 216* (a. 862)[305], che era suddiviso in 20 sezioni grandi ancora non chiamate '*καθίσματα*', ma semplicemente dette '*δόξαι*' o '*στάσεις*' (sezioni più piccole)[306], a causa di quello che veniva cantato dopo i gruppi dei salmi, cioè i '*δόξαι*'[307].

Infine, si deve precisare che i '*καθίσματα*' venivano menzionati a volte, non all'inizio dei gruppi di salmi, come nei *Salteri liturgici attuali*[308], ma alla fine, così come avviene ad esempio, nei codici greci: *Vatican gr. 341* (*Salterio liturgico* del XIII sec.), *Atheniensis gr. 7* (*Salterio liturgico* del X sec.)[309] ed *Ateniense 2478*[310].

2. Le Odi

Sulla struttura, il numero e la divisione dei cosiddetti 'cantici biblici' oppure delle *Odi*, occorre sottolineare che ci troviamo sempre davanti a due tradizioni diverse: quella gerosolimitana e quella costantinopolitana.

Sappiamo che il *Salterio liturgico bizantino* (di Gerusalemme) comprendeva dieci *Odi* (in realtà le ultime due: il *Magnificat* ed il *Benedictus* costituivano la nona Ode[311]) e che il *Salterio costantinopolitano* usava quindici cantici detti anche 'Odi'[312].

Secondo P. M. Arranz, la distinzione del *Canone costantinopolitano*[313], indicato come un appendice del Salterio da Alfred

---

[305] Datazione proposta dal P. M. Arranz.

[306] R. Taft, "Mount Athos...", 182; M. Arranz, "Les grandes étapes...", 57-58.

[307] R. Taft, "Mount Athos...", 182.

[308] *Psaltirea Proorocului şi Împăratului David* (Suceava: Editura Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, S. d.) 17.

[309] J. Mateos, "Un horologion inédit...", 60.

[310] Si tratta soltanto del primo *káthisma*, indicato alla fine del gruppo dei salmi da 1 a 8, Cf. Ateniense **2478**, 11v.

[311] M. Arranz, "L'office de l'Asmatikos Orthros...", 140, nota 36.

[312] *Ibid.*, 140, nota 36; R. Taft, "Mount Athos...", 181.

[313] R. Taft, "Mount Athos...", 181.

Rahlfs (*Novem odae ecclesiae graecae*[314] ed *Odae aliae*)[315] è arbitraria e non ci permette di ricostituire l’originale[316].

3. Le cosiddette ‘preghiere dei káthismi’

Tra le preghiere con cui la Chiesa era solita pregare da sempre, troviamo anche le cosiddette ‘preghiere dei káthismi’[317], rimaste finora nell’ufficio dei Vespri che precedono i Presantificati[318, 319], e le preghiere sacerdotali dell’*Asmatike Akolouthia* (l’ufficio cantato)[320] della Grande Chiesa (di Costantinopoli).

Secondo P. M. Arranz, alcune di queste ultime preghiere sarebbero rimaste finora in uso; si tratta delle preghiere del Vespro e dell’Orthros, lette dal sacerdote in segreto, durante la recita dei salmi iniziali di questi uffici[321].

Si deve precisare che il numero delle preghiere sacerdotali del cosiddetto ‘ufficio cantato’ (*Asmatike Akolouthia*), chiamate anche ‘*preghiere degli antifoni*[322] *del Salterio*’[323], si conosce grazie al colophon

[314] La denominazione del *Canone gerosolimitano.*

[315] A. Rahlfs, *Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum. Auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum. Psalmi cum Odis*, vol. X^{0} (Göttingen, 1979) 341-365.

[316] “L’office de l’Asmatikos Orthros...”, 140, nota 36.

[317] M. Arranz, “Les prières presbytérales des matines...”, 86-87.

[318] *Ibid.*, 87, nota 1; *Ἱερατικὸν* (Ἀθῆναι: Ἔκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκλλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2000) 3-5, 203-207; *Liturghier* (Bucureşti: Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2000) 265-272.

[319] <<Messa dei presantificati: nel rito bizantino si dice m. d. p. la liturgia dei giorni quaresimali; in essi infatti si consuma il pane eucaristico consacrato in una precedente celebrazione>>, D. Sartore, A. M. Triacca e C. Cibien, *Liturgia*, 2115.

[320] M. Arranz, “Les grandes étapes...”, 51.

[321] *Ibid.,* 51.

[322] L’*antifone* significa qui non qualche versetto preso dai salmi ma un gruppo di due o più salmi.

[323] <<... *εὐχὰς τῶν ἀντιφώνων τοῦ Ψαλτῆρος ὡς στιχολογεῖ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν* ***74***>>, Cf. M. Arranz, *L’Eucologio Costantinopolitano...*, 13.

del codice *Coisl. 213*; esse sparirono però poco a poco dagli *Eucologi*[324] di redazioni più recente, nella misura in cui l'"*ufficio cantato*' stesso cedette il suo luogo all'ufficio monastico dell'*Horológhion*[325, 326]; d'altronde anche il *Salterio palestinese* diventò il *Salterio monastico bizantino* che è rimasto nell'uso liturgico finora[327].

4. Il codice *Ateniense 2478*

Il codice *Ateniense 2478* rappresenta a mio parere, una forte testimonianza sulla simbiosi di due realtà che marcarono per centinaia e centinaia di anni, la tradizione liturgica bizantina: si tratta della tradizione costantinopolitana e di quella palestinese, già menzionate in precedenza.

L'*Ateniense 2478* è al livello di stuttura un *Salterio liturgico bizantino* direi per l'uso monastico, simile al *Salterio palestinese* (diviso in 20 '*καθίσματα*'), che contiene oltre ai salmi anche delle preghiere; chissà se queste preghiere, che si possono chiamare genericamente 'dei káthismi', non fecero parte di quelle dell'"ufficio cantato' (*Asmatike Akolouthia*) della Grande Chiesa?

Essendo le coordinate spazio-temporali della redazione del codice in grado di mostrare meglio la sua vera identità, cercherò di riportarle qui di seguito: secondo l'indicazione del codice stesso, esso fu scritto come abbiamo già detto nell'*Introduzione*, nell'anno 1340[328]

---

324 <<Euchológhion: (...). In Oriente è libro liturgico fondamentale in quanto contiene le preghiere presbiterali delle ore, l'ordinario dell'eucaristia, dei sacramenti, l'ufficio dei defunti, la professione monastica, le consacrazioni e benedizioni>>, D. Sartore, A. M. Triacca e C. Cibien, *Liturgia*, 2106.

325 M. Arranz, "Les grandes étapes...", 51.

326 <<L'*Horologhion*, il libro liturgico dell'Ufficio bizantino, ha queste ore: mezzanotte (*mesonìcticon*), mattino (*òrthros*), prima, terza, sesta, nona vespro (*esperìnon* o *lychnicon*), compieta (*apòdeipnon*)>>, D. Sartore, A. M. Triacca e C. Cibien, *Liturgia*, 1061.

327 R. Taft, "Mount Athos...", 182; M. Nin, *Ufficiatura bizantina...,* 17.

328 Ateniense **2478**, 274r.

ed apparteneva al Monastero di San Giovanni Battista-Serres[329].

La redazione dell'*Ateniense 2478* (a. 1340) avviene indubbiamente in un periodo in cui vi sono "più miglioramenti formali che una revisione a fondo"[330] (le strutture rimangono ed appaiono le sfumature), con una liturgia a Costantinopoli che tra i secoli VIII e XIV cambiò di poco[331], e con una forte tendenza "all'atrofia orazionale"[332] ("numerose preghiere caddero in disuso più che essere sostituite da una nuova creatività liturgica, sebbene continuassero ad emergere in periferia usi locali"[333]); inoltre, il complesso '*Asmatike Akoluothia*' (l'ufficio cantato) della Grande Chiesa, che non poteva mantenersi più a Costantinopoli[334], si era già spostato definitivamente a Tessalonica nel XV secolo, secondo le testimonianze di San Simeone di Tessalonica (1370-1429)[335].

Si può dunque concludere che la redazione dell'*Ateniense 2478* nascesse esattamente in questo periodo e proprio nel nucleo di questa parte abbastanza movimentata dell'Impero Bizantino; infatti la città di Serres era situata tra Costantinopoli e Tessalonica.

Cosa sarebbe allora la divisione dell'*Ateniense 2478* in 20 '*καθίσματα*', se non una testimonianza dell'influsso monastico palestinese già presente a Costantinopoli e dintorni nell'anno 1340?
L'indicazione del primo '*κάθισμα*' dopo il gruppo dei salmi da 1 a 8[336] e non all'inizio di essi, non è affatto casuale ma rappresenta a mio parere, un atto di 'creatività liturgica monastica'[337].

Per quanto riguarda invece i 'cantici biblici' oppure le Odi, il loro numero e la loro divisione, direi che presentano una struttura

[329] Λ. Πολίτης, "Das Skriptorium...", 285, Cf. Λ. Πολίτης, *Κατάλογος χειρογράφων...*, 480.
[330] R. Taft, *Storia sintetica del rito bizantino.* Collana di pastorale liturgica 20 (Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1999) 65.
[331] M. Arranz, <<Eucologe slave>>, 23, Cf. R. Taft, *Storia sintetica...*, 65.
[332] L'espressione appartiene al professore S. Parenti, Cf. R. Taft, *Storia sintetica...*, 65.
[333] R. Taft, *Storia sintetica...*, 65.
[334] *Ibid.*, 87.
[335] PG 155, 325.
[336] Ateniense **2478**, 11v.
[337] Cf. R. Taft, *Storia sintetica...*, 65.

piuttosto mescolata del canone, che non è né quello gerosolimitano né quello costantinopolitano. Ad esempio, si osserva in questa struttura la mancanza della preghiera del re Manasse (un apocrifo secondo A. Rahlfs)[338] e di quella del re Ezechias (Is 38, 10-20)[339]; d'altronde entrambe si trovano sia nel canone di Costantinopoli (Od. **8**: Manasse ed Od.**7**: Ezechias) sia nel canone di Gerusalemme (Od. **7**: Manasse ed Ezechias)[340].

Le preghiere (65) dette genericamente 'dei káthismi'[341], escludendo le prime due e le ultime tre, che non si trovano dopo nessun '*κάθισμα*', sono veramente meravigliose e sembrano voler smentire la tendenza verso l'"atrofia orazionale', verso il loro cadere in disuso e la loro sopravvivenza soltanto negli usi locali[342].

Se queste preghiere erano sacerdotali nel senso che venivano recitate solo dai sacerdoti durante gli uffici; se erano solo per l'uso liturgico privato oppure per quello pubblico, non si sa. Una cosa però è certa: che esse venivano lette spesso anche dai monaci, fatto mostrato dal loro evidente contenuto monastico e dai vari riferimenti ai padri ed ai frateli abitanti nel monastero[343]. Chissà se per caso non sono stati i monaci del Monastero di San Giovanni Battista-Serres a prenderle dall'"ufficio cantato' (*Asmatike Akoluothia*) della Grande Chiesa di Costantinopoli, per il loro uso monastico da una parte, e da l'altra per non lasciarle cadere in disuso?

In ossequio a tutto ciò, si potrebbe affermare che l'*Ateniense 2478* è veramente uno dei meravigliosi frutti della 'simbiosi tra la cattedrale e il monastero'[344], simbiosi di cui ho parlato all'inizio di questa breve analisi del codice.

---

[338] Cf. M. Arranz, "L'office de l'Asmatikos Orthros...", 141, nota 37.
[339] *Ibid.,* 140-141.
[340] *Ibid.,* 140-141.
[341] M. Arranz, "Les prières presbytérales des matines...", 86-87.
[342] R. Taft, *Storia sintetica...*, 65.
[343] Cf. Ateniense **2478**, 1v, 2r, 2v.
[344] Cf. R. Taft, *Storia sintetica...*, 66.

CONCLUSIONI GENERALI
DEL LAVORO

Il codice *Ateniense 2478* rappresenta a mio parere, una forte testimonianza del XIV secolo sull'esistenza delle cosiddette 'preghiere dei káthismi', indicate per la prima volta nel colophon del *Coisl. 213,* un codice apparso a Costantinopoli trecento anni prima.

In quanto apre un ampio dibattito su vari temi liturgici interessanti ed attuali, come ad esempio: la divisione del *Salterio liturgico* e la struttura dei canoni delle Odi; le 'preghiere dei káthismi' e le preghiere sacerdotali dell'*Asmatike Akolouthia* della Grande Chiesa, l'importanza della scoperta dell'*Ateniense 2478* è indiscutibile.

Devo precisare che da tempo, però, ci si domandava se comprendesse il *Salterio liturgico* inizialmente, 20 'preghiere dei káthismi' (una dopo ogni '*κάθισμα*')[345], 60 (tre dopo ogni '*κάθισμα*')[346] oppure 74 come quelle 'degli antifoni del Salterio come le usa[347] la Grande Chiesa'.

Credo sinceramente che sarà ancora lungo è faticoso il cammino sulla ricostituzione dell'originale del *Salterio liturgico*, dal momento che nel campo della ricerca liturgica esistono diversi pareri sull'antichità delle fonti. Ad esempio, A. Baumstark afferma che la struttura più antica sarebbe quella breve[348], mentre C. Giraudo considera la struttura più lunga come primaria[349].

---

[345] M. Arranz, "Les prières presbytérales des matines...", 86.

[346] *Ibid.,* 86-87.

[347] Questa parola è stata tradotta così da J. Duncan, *Coislin 213. Euchologe de la Grande Église* (Roma: Dissertatio ad Lauream PIO, 1983) VII. La parola greca originale è 'στιχολογεῖ' = recitare.

[348] <<l'évolution même de la simplicité primitive vers la richesse>>, *Liturgie comparée* (Chevetogne, 1953[3]) 26; M. NIN, *Ufficiatura bizantina...,* 2.

[349] *L' epiclesi eucaristica. Proposta per una soluzione "ortodossa" della controversia tra Oriente e Occidente* (Roma: Dispense PIO, 2002-2003) 22, nota 3.

Infine, tornando ai *Salteri liturgici* attuali, devo dire che quelli in uso presso la nostra Chiesa hanno una struttura abbastanza simile a quella dell'*Ateniense 2478* cioè, contengono oltre ai salmi, le nove Odi, vari 'tropari' ed alcune preghiere (20) che si possono chiamare 'dei káthismi', essendo messe alla fine di ogni '*κάθισμα*'; se sono sacerdotali o no, non viene precisato.

In conclusione, voglio sottolineare che alcuni monaci della Moldavia[350], hanno trasformato la recita del Salterio e delle cosiddette 'preghiere dei káthismi' in un vero e proprio 'ufficio continuo' odierno.

[350] Si tratta del famoso monastero chiamato Sihăstria (cioè eremitaggio).

INDICI

INDICE ALFABETICO DEI TITOLI DELLE PREGHIERE

Ἑτέρα **127r**/69, **127v**/70, **254v**/122

Ἑτέρα εὐχή **102r**/62

Εὐχαὶ διάφοροι **274v**/128

Εὐχή **3r**/29[1], **12r**/31[2], **24r**/36[3], **37r**/40, **51r**/46[4], **62v**/49, **76r**/52[5], **89r**/56[6], **101r**/60[7], **113r**/64[8], **126v**/68[9], **143r**/73, **154v**/78[10], **167r**/83[11], **178r**/86[12], **217v**/103, **228r**/107, **230v**/110, **243r**/115, **254r**/121, **274v**/128

Εὐχὴ εἰς τὸν Χριστόν **274v**/128

Εὐχὴ ἑτέρα **1r**/27, **13v**/33, **14v**/34, **25r**/37, **25v**/38, **39r**/42, **40r**/44, **52r**/47, **63r**/50 (bis), **77r**/53, **78r**/54, **92r**/59, **103r**/63, **114r**/65, **114v**/66, **129v**/72, **143v**/74, **155v**/79, **167v**/84, **169r**/85, **204v**/100, **245r**/118

[1] I numeri qui indicano sia il foglio del codice *Ateniense 2478* (il numero in grassetto) sia la pagina di questo studio (il secondo numero).
[2] Anche se questa preghiera non ha un suo titolo, essa viene indicata generalmente come preghiera (Cf. Ateniense 2478, **12r**).
[3] Cf. Ateniense 2478, **24r**.
[4] Cf. Ateniense 2478, **51r**.
[5] Cf. Ateniense 2478, **76r**.
[6] Cf. Ateniense 2478, **89r**.
[7] Cf. Ateniense 2478, **101r**.
[8] Cf. Ateniense 2478, **113r**.
[9] Cf. Ateniense 2478, **126v**.
[10] Cf. Ateniense 2478, **154v**.
[11] Cf. Ateniense 2478, **167r**.
[12] Cf. Ateniense 2478, **178r**.

Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον **180v**/90, **193r**/94, **205v**/101
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον **144v**/75, **157r**/80, **231r**/111, **246v**/119, **257r**/125
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον,
Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ **220r**/106
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον **192r**/93
Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν Χριστόν **276v**/130
Εὐχὴ ἑτέρα ἣν καὶ λέγωσιν τινές, ὅταν παραπέσωσιν εἰς ῥεῦσιν **90r**/57
Εὐχὴ ἑτέρα ἱκετήριος εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον **280r**/135
Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου **178v**/87
Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου **218v**/103
Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν
Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου **254v**/122
Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως **191v**/92
Εὐχὴ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου
τοῦ Σιναΐτου ὄρους **201v**/96

INDICE EUCOLOGICO

Δέξαι καὶ νῦν, ὦ, μετανοίας κῆρυξ.. 93[1]

Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ τὸν Σωτῆρα Χριστόν.. 106

Δέσποινά μου Θεοτόκε φιλάνθρωπε.. 90

Δέσποινα πάντων, Δέσποινα ἁγνὴ Θεοτόκε.. 72

Δέσποινα Πανύμνητε καὶ Πανάγαθε.. 80

Δέσποτα Κύριε, Θεὲ Παντοκράτορ.. 115

Δέσποτα Κύριε, Θεὲ τῶν ἁπάντων.. 60

Δέσποτα Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, τὸ ἄναρχον.. 84

Δέσποτα Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ.. 83

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεός μου, εὐχαριστῶ σοι.. 36

Δέσποτα Κύριε, Υἱὲ τοῦ φιλανθρώπου Πατρός.. 73

Δέσποτα Παντοκράτορ, ὁ Πατὴρ τοῦ Χριστοῦ.. 47

Δέχου τοίνυν, εὐμενεστάτη Δέσποινα ἀγαθή.. 111

Δόξα σοι, ὁ Θεός, ὁ ζῶν καὶ βασιλεύων.. 31

Ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ πέπεισμαι.. 125

Ἐξομολογοῦμαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.. 29

Ἐξομολογοῦμαί σοι, Κύριε, καρδιογνῶστα.. 110

Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ.. 130

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ μόνος ἀνακαινίζων.. 54

Εὐλογῶ σε, τὸν μόνον μακρόθυμον καὶ ἀνεξίκακον.. 33

Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ὁ Θεός μου.. 52

[1] I numeri qui indicano la pagina di questo studio.

***Κ**ατανύγηθι, ψυχή μου, κατανύγηθι*.. 122
***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ τοῦ Θεοῦ*.................................. 65
***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς προθυμίας*...................... 103
***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ Πατρός*.............................. 68
***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, Λόγε ἀθάνατε*........................... 37
***Κ**ύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος*.................................. 78
***Κ**ύριε, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου*............................. 53
***Κ**ύριε, Κύριε, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν*............................ 27
***Κ**ύριε μακρόθυμε, φιλάνθρωπε, ἀνεξίκακε*... 128
***Κ**ύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με*.. 96
***Κ**ύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ Πνεύματος*... 103
***Κ**ύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ἐλέει πλούσιος*.. 107
***Κ**ύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς χορηγός*...................... 42
***Κ**ύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθός*.. 100
***Κ**ύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ ἀληθινοῦ φωτός*........................... 50
***Κ**ύριε, ὁ Θεός μου, ἱλάσθητί μοι*.. 56
***Κ**ύριε, ὁ Θεός μου, ὁ πάντας ἀνθρώπους*... 64
***Κ**ύριε, ὁ Θεός μου, ὅσα σοι ἥμαρτον τῷ χρόνῳ*.................................. 69
***Κ**ύριε, ὁ Θεός, ὁ Παντοκράτωρ*.. 118
***Κ**ύριε, Σωτήρ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες*... 46
***Κ**ύριε, ὑπὲρ πάντων καὶ διὰ πάντων*.. 49

***Ὁ** Θεός, ὁ Αἰώνιος, εἰς ὃν ἐπερρίφην*.. 79
***Ὁ** Θεός, ὁ Αἰώνιος καὶ βασιλεύς*.. 86
***Ὁ** Θεός, ὁ δίκαιος και αἰνετός ὁ Θεός, ὁ μέγας*.................................... 40

Ὁ *Θεός, ὁ κατὰ πᾶσαν ὥραν θελήσας*.. 38

Ὁ *Θεός, ὁ ὕψιστος*.. 92

Ὁ *κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας, τῇ θεωρίᾳ*... 34

Π*άλιν ὑπεσκελίσθην ὁ τάλας τὸν νοῦν*.. 57

Π*αναγία Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ γεννήσασα*.. 59

Π*αναγία Δέσποινα Θεοτόκε, τοῦ κόσμου Κυρία*.............................. 63

Π*αναγία Δέσποινά μου Θεοτόκε*.. 85

Π*αναγία Θεοτόκε, Κυρία τοῦ κόσμου*.. 70

Π*ανάγιε Δέσποτα, Θεὲ καὶ Κύριε*.. 121

Π*αντοκράτορ, Λόγε τοῦ Πατρός*.. 62

Π*αρθένε Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ βοήθεια*... 94

Π*αρθένε Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ τὸν Θεὸν Λόγον*.............................. 135

Π*αρθένε Δέσποινά μου, Ἁγία Θεοτόκε*.. 75

Π*ολλάκις καὶ πάλιν, ὦ, Παρθένε*... 119

Π*ῶς ἀτενίσω πρὸς σέ, Κύριε, ὁ Θεός μου*... 87

Τ*ὴν ὥραν ἐκείνην, Κύριε, λαβὼν κατὰ νοῦν*... 44

Τ*ί σοι προσάξομεν, ὦ, Παρθένε Θεοτόκε*.. 101

Ὑ*περάγαθε καὶ πολυέλεε Κύριε, ὁ τῇ ἀφάτῳ*... 66

Ὑ*περούσιε καὶ πολυέλεε Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν*.................................. 50

Φ*ιλάνθρωπε Ἀγαθέ, εἰς τοὺς οἰκτιρμούς σου*....................................... 74

INDICE INNOGRAFICO

Ἁγιωτέρα τῶν 49[1]
Ἁμαρτάνοντα 73
Ἁμαρτίαις διστραφείς 46
Ἁμαρτιῶν 52
Ἀνεπιβούλευτόν με 52
Ἀπὸ ὕψους 64
Ἄρρηκτον τεῖχος 31
Ἄχραντε νυμφίε 56

Βεβαία σκέπη 56
Βλέψον εἰς 91

Γεγονότα με 107

Δέσποτα Θεέ 91
Διαπαντὸς ταῖς 115
Διαπλέων τό 96

Ἐὰν ἀνομίας 82
Ἐγὼ εἰμί 86
Ἐγὼ ὑπάρχω 40
Ἐγὼ ὑπάρχω 36
Εἶδε πρεσβεία 82
Ἐλπὶς τοῦ 121
Ἐν ἀγνοίᾳ 86
Ἐν κλίνῃ κατακείμενος 86
Ἐξερευῶν μου 46
Ἐξέτεινας Χριστέ 56
Ἐπιθυμίαις 31
Ἐρευνῶν μου 82
Ἐρευνῶν μου 40

---

[1] I numeri qui indicano solo le pagine di questo studio.

Ἡ τὸ φῶς 107

Θεομακάριστε Μῆτερ 68
Θεοτόκε μή 40
Θεοτόκε παρθένε 77
Θρήνησον ψυχή μου 49

Ἰδοὺ ὁ νυμφίος 102

Κύριε, καὶ τόν 49
Κύριε, κατανοῶ 64
Κύριε, κατανοῶ 121

Λησταί με 115

Μὴ ἐναποθανεῖν 36

Ὁ ἀκατάληπτος 96
Ὁδήγησόν με 77
Ὁ εἰδώς μου 36
Οἱ ἀθέατοι λησταί 31
Οἶδας τό 36
Οἴμοι πῶς 60
Οἴμοι τί ὡμοιώθην 49
Ὁ καλέσας 107
Ὄμματι εὐσπλάγχνῳ 73
Ὁ μόνος 96
Ὁ ποιμήν 64
Ὅταν λάβω 102
Ὅτε τῷ βήματι 82
Ὁ τὴν ἑκούσιον 46
Ὅτι πάροικοι 40
Οὐ σιωπήσομεν 96

Πάτερ καὶ Υἱέ 91
Πρὸ τῶν 52
Προφῆται μάρτυρες 68

Σὲ τὸ ἀπόρθητον 102
Σταυρὸν ὑπέμεινας 68
Σῶσόν με 86

Τὰς ἀνομίας 121
Τεθανατωμένον με 91
Τεῖχος ἡμῖν 60
Τὴν ἡμέραν 102
Τὴν ῥαθυμίαν 68
Τὴν ταπεινήν μου 73
Τί ποιήσεις 60
Τὸ βῆμα 31
Τὸ πέλαγος 77
Τοῦ τελώνου 121
Τῶν ποικίλων 77
Τῶν φρονίμων 56
Τῷ ὅπλῳ 64

Φιλαμαρτήμων 107
Φωτὸς ἀπόλαυσιν 60

Ὥσπερ ἐδικαίωσας 115
Ὡς τοῦ κριτοῦ 73
Ὡς τοῦ κριτοῦ 115
Ὦ, ψυχή μου 52

INDICE ONOMASTICO

ᾍδης, ᾌιδης **101v**/61, **156v**/80, **167v**/84, **205v**/101, **243v**/116, **245v**/118, **256v**/124
Ἀμβακούμ, ὁ προφήτης 127
Ἀναστάσιος, ὁ ὅσιος, ὁ Σιναΐτης **201v**/96
Ἄννα, ἡ μήτηρ τοῦ Σαμουήλ 127
Ἀρσένιος, ὁ ὅσιος, ὁ Μέγας **218v**/103

Γερμανός, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως **191v**/92
Γραφή, ἡ Ἁγία **204v**/100, **283v**/139

Δαυΐδ **5r**/31, **217v**/103, **277v**/132

Ἐφραίμ, ὁ ὅσιος, ὁ Σύρος **254v**/122

Ζαχαρίας, ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου 128

Ἠλίας **37v**/41
Ἠσαΐας, ὁ προφήτης 127

Ἰάκωβος, ὁ ὅσιος **178v**/87
Ἱερουσαλήμ 121
Ἰησοῦς **25r**/37, **41r**/45, **41v**/46, **92r**/59, **102r**/62 (bis), **102v**/62, **114r**/65, **126v**/68, **146r**/77, **154v**/78, **167r**/83, **167v**/84, **179r**/88, **204v**/100, **218v**/103, **232r**/113
Ἰωάννης, ὁ ὅσιος, ὁ Δαμασκηνός **220r**/106
Ἰωάννης, ὁ Πρόδρομος **14v**/34, **114v**/66, **128v**/71, **169r**/85, **276r**/130
Ἰωνᾶς 127

Κωνσταντινούπολις **191v**/92

Λάζαρος **40r**/44
Λουκᾶς 128 (bis)

Μανασσῆς **202r**/96, **277v**/132, **281r**/137
Μαρία, ἡ μήτηρ Θεοῦ **14v**/34, **39v**/43
Μαριάμ, ἡ μήτηρ Θεοῦ 128
Μωϋσῆς 127

Νινευΐτης **201v**/96

Παῦλος **143v**/74
Πέτρος **63v**/51
Πιλᾶτος, ὁ Πόντιος **204v**/100
Πρόδρομος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Βαπτιστής **14v**/34, **114v**/66, **128v**/71, **169r**/85, **192r**/93, **192v**/93, 128, **276r**/130

Σαμουήλ, ὁ προφήτης 127
Σατανᾶς **102r**/62, **157v**/81
Σεραφίμ **128v**/71

Χαναναῖος **202r**/96
Χερουβίμ **128v**/71
Χριστός **25r**/37, **41r**/45, **41v**/46, **51v**/47, **52r**/47, **52r**/48, **52v**/48, **63r**/50, 56, **92r**/59, **102r**/62 (bis), **102v**/62, **114r**/65, **126v**/68, **128v**/71 (bis), **146r**/77, **154v**/78, **155r**/78, **167r**/83, **167v**/84, **179r**/88, **193v**/94, **204v**/100, **218v**/103, **220r**/106, **220v**/106, **231r**/111, **231v**/112, **232r**/112, **233v**/114, **243v**/116, **255r**/122, **274v**/128, **276v**/130

Scanned by CamScanner